

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы I апта

Тексерілді: [Signature]

Топ: Ботақан ересек топ

Балалардың жасы: 4 жас

Қандай кезеңге жасалды : 29.09 – 03.10.2025ж

Апта дәйек сөзі «Тәуелсіздік-ұлтымыздың мәңгілік ұраны»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі <i>«Менің Қазақстаным» ҚР Әнұранын орындау</i>	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<i>Күй күмбірі – баланы ұлттық өнер арқылы тәрбиелеу. «Жезкиек»</i>	<i>Күй күмбірі – ұлттық құндылықты құрметтеуге үйрету. «Табиғат»</i>	<i>Күй күмбірі – баланы ұлттық өнермен қарсы алу, рухани байлыққа жетелеу. «Бұлбұл»</i>	<i>Күй күмбірі – баланың жүрегіне ұлттық тәрбие ұялату. «Адай»</i>	<i>Күй күмбірі – тіл мен дәстүрге құрмет қалыптастырады. «Ерке сылқым»</i>
	<i>Балаларды есік алдында күлімсіреп қарсы алу. Баланың көңіл-күйін бақылау (қуанышты, мазасыз, ұйқышыл т.б.). Баланы шағын топпен ойнауға тарту.</i>	<i>Баланы қуыршақпен немесе ойыншық аюмен қарсы алу. Киімін шешуге көмектесу. Жұмсақ кілемшенің үстінде тыныш ойынға шақыру.</i>	<i>Баланы қолынан ұстап, топқа бірге кіргізу. Пазлдың қарапайым бөліктерін беру. Жанында отырып, «сенің орның осында» деп сенімділік беру. Қысқа әуен қосып, көңілін көтеру.</i>	<i>Таңғы жылы амандасу Баланы топ бұрыштарына (кітап, сурет салу, құрастыру) еркін орналастыру. Баланың эмоционалды жағдайына ерекше назар аудару.</i>	<i>Баланы «Сиқырлы қорапшамен» қарсы алу (ішінен ойыншық таңдату). Таңдаған ойыншығын беріп, көңілін бөлу. Баланы қасында отырып, жай әңгімеге тарту.</i>
Ата-	<i>Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы туралы кеңес беру.</i>				

<p>аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру</p>	<p>Әңгіме: Әдептілік пен сыпайылық – баланың адамгершілігінің айнасы. Үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу – тәрбиенің негізі. Кеңес: Балаңызды «Рахмет», «Кешір», «Өтінемін» деген сыпайы сөздерді қолдануға дағдыландырыңыз. Бұл – ізеттілік пен әділ қарым-қатынасты қалыптастырады.</p>	<p>Әңгіме: Мейірімділік – адамдарды жақындастыратын ең асыл қасиет. Мейірімді бала айналасына қуаныш сыйлайды. Кеңес: Балаңызды ойыншықпен бөлісуге, достарына көмектесуге үйретіңіз. Бұл – мейірімділік пен жанашырлықты қалыптастырады.</p>	<p>Әңгіме: Тәртіп – тәрбиенің негізі. Тәртіпті бала уақытты бағалап, жауапкершілікті сезінеді. Кеңес: Балаңызды күн тәртібін сақтауға, уақтылы тамақтанып, ұйықтауға дағдыландырыңыз. Бұл – тәртіп пен жинақылыққа баулиды.</p>	<p>Әңгіме: Тәртіп – тәрбиенің негізі. Тәртіпті бала уақытты бағалап, жауапкершілікті сезінеді. Кеңес: Балаңызды күн тәртібін сақтауға, уақтылы тамақтанып, ұйықтауға дағдыландырыңыз. Бұл – тәртіп пен жинақылыққа баулиды.</p>	<p>Әңгіме: Қамқорлық – адамгершіліктің белгісі. Қамқор бала айналасына жанашырлықпен қарайды. Кеңес: Балаңызды достарына көмектесуге, үйдегі шағын жұмыстарға қатысуға үйретіңіз. Бұл – қамқорлық пен жауапкершілікті дамытады.</p>
<p>Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)</p>	<p>Картотека № 1 «Кім тез жинайды» Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке</p>	<p>Картотека № 2 «Бізгекүз не әкелді?» Ойыншарты: суреттерінкөрсетіп,ол ардыңбір-біріненажыратыпайт утапсырылады. Білімдерінанықтаубарысындаолартуралыбал алардыңбілетінтақпақтарынайтқызуғаболады.</p>	<p>Картотека №3 «Жануарларға қамқор боламыз» Ойын шарты: Балаларға үй жануарларының суреттері таратылып беріледі. Әр бала сурет бойынша үй жануары туралы білетінін немесе өз ойын білдіреді.</p>	<p>Картотека № 4 «Құстар біздің досымыз» Ойын шарты: суреттер бойынша құстарды екі топқа топтастыру. Балалар сұрақтарға жауап береді, бір-бірінің жауаптарын толықтырады.</p>	<p>Картотека № 5 «Нан дастарханғақалайкеледі?» Ойыншарты: Жүргізушініңбелгісіненкейін бос тор көздердіжарысаотырып, қажеттісуреттерментолықтыру.</p>

	көкөністер салынады.				
	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытында ойындар. Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Ертеңгілік жаттығу	Қазан айының 1-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.	Қазан айының 1-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.	Қазан айының 1-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.	Қазан айының 1-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.	Қазан айының 1-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.
	Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. Жаттығу кешені қосымша тіркелген				
Таңғы ас	Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту				
	<p>Әңгіме: – Балалар, біздің ішетін асымыздың бәрінде дәрумендер бар. Сүт сүйекті қатайтады, ет күш береді, нан тоқ қылады. Бәрін тауысып жесек, деніміз сау, көңіліміз көтеріңкі болады.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Асымызды тауысып жегенде өзімізді мықты сезінеміз.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ыстық асты бірден</p>	<p>Әңгіме: – Әрбір ас – анамыздың еңбегі. Оған құрметпен қарасақ, үлкендерді қуантамыз.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Үлкенді сыйлаған бала мейірімді болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас үстінде ыдысты ойыншық қылмаймыз, қолымыздан түсіріп алмау үшін абай ұстаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Суды да, тамақты да үнемдесек, ол жауапкершілігімізді көрсетеді.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Жауапты бала өзінде, басқаны да ойлайды.</p> <p>Қауіпсіздік: – Су төгілсе сүртіп аламыз, еденге қарап жүреміз, жүгірмейміз.</p>	<p>Әңгіме: – Жемістер мен көкөністер бізге қуат береді. Сүт өнімдері мен ет те дәруменге толы. Оларды жесек, сергек жүреміз.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Сергек бала ойнағанда да, үйренгенде де көңілді болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Жемісті асықпай, жақсылап шайнап жейміз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішкенде тыныш отырсақ, бәрімізге ыңғайлы. Бұл – тәртіптіліктің белгісі.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Тыныш отырған бала өзін ұстай біледі, өзін-өзі сыйлайды.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас үстінде қатты сөйлемейміз, ауызымызда ас тұрғанда сөйлеспейміз.</p>

	<i>ішпейміз, үрлеп барып ішеміз.</i>				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӨ)	<p>«Қамқор» жобасы Ойын: «Жоғалған ойыншыққа көмектесейік» Тәрбиеші: «Ойыншық досымыз үйін таба алмай жүр. Қалай көмектесеміз?» – деп балалардан кеңес сұрайды. Балалар: «Жол көрсетеміз», «Қасына ертіп апарамыз». Мақсаты: баланы жанашырлыққа, қамқорлық жасауға баулу.</p>	<p>«Шабьт» жобасы Ойын: «Сиқырлы музыка» Әуен қосылады. Балалар музыкаға сай қимыл ойлап табады (құстың ұшуы, гүлдің ашылуы). Әр бала өз қимылын көрсетеді. Мақсаты: қиялды, шығармашылық қабілетті дамыту.</p>	<p>«Еңбегі адал жас өрен» жобасы Ойын: «Кім еңбекқор?» Тәрбиеші суреттер көрсетеді: бір бала ойыншық жинап жатыр, екіншісі шашып жүр. Балалар: «Мынау еңбекқор, мынау жалқау». Мақсаты: жақсы мен жаман қылықты ажырата білуге үйрету.</p>	<p>«Смарт бала» жобасы Ойын: «Не жетіспейді?» Үстелге заттар қойылады (доп, қасық, кітап). Біреуін тәрбиеші жасырады. Балалар: «Доп жоқ!», «Кітап жоқ!» дейді. Мақсаты: зейінді, есте сақтауды дамыту.</p>	<p>«Ұшқыр ой алаңы» жобасы Ойын: «Қайда тұрады?» Тәрбиеші: «Балық қайда тұрады?» Балалар: «Суда!» «Қоян қайда тұрады?» – «Инде!» «Көлік қайда жүреді?» – «Жолда!» Мақсаты: логикалық ойлауын дамыту.</p>
Кестеге сәйкес ҰІӨ	<i>Экологиялық мәдениетті қалыптастыру мақсатында күзгі табиғат көрінісі кіріктірілген үіә.</i>				
	<p>Қызығушылықты ояту. Аудио дыбыс. Құрметті балалар мен Бағбан атамьн. Менің күзгі бағьма келіп көмек берулеріңді өтінемін. Балалар барамыз ба Бағбан атаның күзгі</p>	<p>Қызығушылықтарын ояту. Балалар, бір дыбыс естілетін сияқты, тыңдайықшы. -Топқа ертегілер әлемінен Сиқыршы қонаққа келеді. Сиқыршы: Сәлеметсіңдер ме</p>	<p>Менің сүйікті бұрышым Жұмбақтар сыры. Дид ойын: «Ұйқасын тап» Іші толған шәрбат Дәмі қандай әйбат Үзесің бірден жүзін Оның аты-... (жүзім)</p>	<p>Шаттық шеңбері. Н. Жанаев. Табиғат – анамыз. Табиғат ол – анамыз, Табиғатқа баламыз. Құшағында ойнаймыз, Шаттық әнге саламыз. Қызығушылықты</p>	<p>Қызығушылықты ояту. Телефон шырылдау. Аудиомен дыбыс. Сәлеметсіңдер ме балалар. Мен бағбан атамьн. Күз мезгілі аяқталуға жақын қалды. Мен барлық</p>

<p>бағына. Онда жақсылып шынығып алайық. Шымыр, сергек денеміз, Спорт сүйер өренбіз! Біз биіктен самғаймыз, Қарсыластан қалмаймыз. Кеттік саяхатқа "Ғажайып күз бағына" Саяхат. (топ тбөлмесінің екінші жағына үш түрлі алмалар дайындап қою) - Міне "Ғажайып күз бағына" келдік. Мына алма ағашына қараңдаршы, өте көңілсіз сияқты. Неге көңілсіз тұрғанын сұрайық. -Алма ағашы сен неге көңілсізсің? Алма ағашы: - Сәлеметсіңдер ме балалар!Менің ғажайып бағыма қош келдіңдер! Менің көңілсіз тұрған</p>	<p>балалар, сендер ғажайыптарға сенесіңдер ме? Сендер ертегілер әлемінің ғажайып бақшасына барғыларың келе ме? Сиқырлы таяқшаны айналдырып: балаларды ертегілер әлемінің ғажайып бақшасына әкеледі. Сиқырлы сандық көрсетеді. Сиқырлы андық ішінен сиқырлы бақшаның көкөністерін көрсетеді. Ендеше бүгін біз «Көкөністер айтысы» ертегісімен танысамыз. Көркем әдебиет. (Балаларға ертегіні саусақ театры арқылы мазмұнын мәнерлеп айтып беру). Ой қозғау. Сұрақ қою. -Балалар, ертегі не жайлы екен? -Ертегідегі көкөністер не үшін дауласты?</p>	<p>Дөп-дөңгелек сары Ішінде бар дәні Қызығасың көріп Оның аты-...(өрік) Бір сабақта көп түйме Жей алмайсың көк күйде Санап қара қанша Оның аты-...(шие) Бұтақта ілініп тұрамын, Піскенде себетке құладым.(Жеміс) Дид ойын: «Бақшада ма бақтама» -Бақшада нелер өседі, бақта нелер өседі? Бізге қандай пайдасы бар? Дәрумендер береді. 3.Тосын сәт. Айгүл қуыриақ келеді. Амандасу. Балалардан көмек сұрайды.Дәрігердің жазған қағазын жоғал-тып алдым,онда пайдалы дәрумендер туралы жазған еді,енді сендерден көмек</p>	<p>ояту Саяхатты хабарлау. Қай ертегілер еліне саяхатқа баратынымызды мынау сыйқырлы қорапша арқылы білеміз. - мына қорап ашылмай жатыр! -Қораптың үстінде хатты оқу. «Осы жұмбақты шешсеңдер ғана қорап ашылады», - деген. Миға шабуыл Жұмбақ жасыру. Әрі қызыл, әрі тәтті, Татқан жанды таңырқатты. Дұрыс айтасыңдар, бүгінгі ертегіміздің аты- «Алма»ертегісі. III. Ой қозғау. Сөйлемді дамыту. Дид ойын: «Кім тапқыр» Шарты: Ертегіде қандай кейіпкерлер</p>	<p>жемістерімді жинап алдым, бірақ мына алма ағашым өте биік болып өскендіктен жоғарыда қалған алмаларымды жинай алмай тұрмын. Ой дамыту. Педагог : Ал балалар не істейміз бағбан атаға көмектесеміз бе? (экраннан алма ағашының суреті шығады) Аудио дауыс. Бұл алма ағашы жай ағаш емес сиқырлы ағаш, егер осындағы алуан түрлі алманы алам десеңдер менің тапсырмамады орындайсыңдар. Мен сиқыршымын. Әйпесе алма ағашын өте жоғары өсіп кете береді. Педагог Ой балалар ендеше тапсырмаларды</p>
---	--	--	--	--

	<p>себебім, менің алмаларымның барлығы да пісті. Бірақ, оны теріп алатын ешкім жоқ.</p> <p>Барлығы:-Алма ағашы сен көңіліңді түсірме, қазір біз саған көмектесеміз.</p> <p>Дид ойын: «Алма жинау»</p> <p>Алма ағашы: - Рахмет сендерге балалар! Мен жеңілдеп, көңіл-күйім көтеріліп қалды. Мен сендерге тапсырмалар беремін. Егер тапсырмамды жақсы орындасаңдар сендерге өзімнің сыйымды беремін.</p> <p>Тапсырма: Еңбек туралы қандай тақпақтар білесіңдер. (алдын ала дайындалған жұмыс) «Еңбек»</p> <p>Қырға шықсаң өрлеп, Мұның аты - Еңбек.</p>	<p>-Ертегіде қандай көкөністер бар?</p> <p>Сахналау.</p> <p>Балалар бетперделерді киіп ертегіні сахналау.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Балабақшаға оралу.</p> <p>Сиқыршы:</p> <p>Қане, балалар көзімізді жұмайық.</p> <p>Қолындағы сиқырлы таяқшаны айналдырып: бір, екі, үш бізді топқа жеткізеді.</p> <p>балалар, топқа келген соң Сиқыршыға рахмет айтып, қоштасады.</p> <p>Тосын сәт.</p> <p>Екі бала топқа көкеніс пен жеміс тиелген арбаны сүйреп әкеледі.</p> <p>-Балалар не сүйреп әкелді -Көкеністердің атын атап, көрсетіңдерші.</p> <p>-Енді жемістерді атаңдар. -</p> <p>Көкеністер қайда өседі</p> <p>-Жемістер қайда өседі</p>	<p>сұрап келдім.Маған пайдалы дәрумендер неде бар екенің айтып беріңдерші?</p> <p>Сұрақтар ілмегі.</p> <p>Сонымен дәрумендерді қайдан аламыз?</p> <p>-Жемістер мен көкөністерден аламыз.</p> <p>- Айгүлге көмектесу үшін не істейміз?</p> <p>-Жоғалтып алған дәрумендерінің суретін салып берейік.</p> <p>Сергіту сәті.(Айгүлмен бірге сергіту жасайық)</p> <p>Алма баққа барайық, (орында тұрып ,жүру)</p> <p>Алма теріп алайық, (алма теру қимылын жасайды)</p> <p>Қол жетпесе алмаға (оң қолды көтеріп секіру)</p> <p>Секіріп қол созайық (Екі қолды көтеріп секіру)</p>	<p>барын табу.</p> <p>Мұрны бейне түйме, Үсті толған ине</p> <p>(Кірпі)</p> <p>Түрі көмірге ұқсайды, Қалбалақтап ұшады</p> <p>(Қарға)</p> <p>Қыста ұйықтайды, Жазда қыдырады.</p> <p>(Аю)</p> <p>Қалқиып ұзын құлағы, Елеңдеп қорқып тұрады (Қоян)</p> <p>Өлең жолдарын айтып тұрып ертегі еліне бару.</p> <p>Ал, балалар, қараңыз, Таңғажайып бар аңыз.</p> <p>Ертегілер еліне, Қыдырып бірге барамыз.</p> <p>Ну орманға енеміз, Әсем гүлдер тереміз. Көңілді боп әрқашан. Тату болып келеміз.</p> <p>Бөлме шетіндегі орман алаңы.</p> <p>Ой дамыту.</p> <p>Ертегі желісін айтып түсіндіру.</p>	<p>орындап, бағбан атаға тезірек алмаларын жинап берейік</p> <p>Балалар: Я біз тапсырмаларды орындауға келісеміз. Ресурс арқылы топқа бөлу</p> <p>1-топ қызыл алма</p> <p>2-топ сары алам</p> <p>3- топ жасыл алма (Тапсырмалар арқылы әр топ жасауға беріп ағаштағы алманы себетке жинаймыз)</p> <p>1-ші кезең. Қызыл алмаларды жинаймыз. Әр топ бір алмадан жинайды.</p> <p>1-ші топқа тапсырма.</p> <p>Күз мезгілін сипаттаңдар.</p> <p>Сұрақ жасау.</p> <p>-Күз мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады?</p> <p>-Күзде жаспырақтардың</p>
--	---	---	--	--	--

<p>Кесте тіксең зерлеп, Мұның аты - Еңбек. Гүл отырғызсаң терлеп, Мұның аты - Еңбек. Қиындықтың бәрін, Еңбек қана жеңбек. Саяхаттан қайту. Сұрақ – жауап. Балаларды мадақтау. Шығармашылық бұрыш. Біз күзгі бақта қандай жемістер көрдік. Сол жемісті өзіміз топ бұрышымызға жасап қоямыз ба? Алманың пішіні қандай? Қандай түсті алмалар бар? Алма қайда өседі? Жоғарыда ма төменде ма? Алма ағашының жапырақтарының түсі қандай? Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Жасыл алма</p>	<p>Дид ойын: «Егін жинау»Жемістерді бір бөлек себетке,көкөністердің бөлек себетке жинау керек. III.Ой қозғау. Қысқа көкөністерден не жасаймыз, жемістерден не жасаймыз? Бүгін қысқа көкөністер тұздап Дайындаймыз. Топқа бөлу. Қиылған суреттер арқылы топқа бөлу. Жұмыстың орындалу техникасын көрсету. Жұмыс істеу ережесін есімізге түсірейік. Тазалық, ұқыптылық туралы айту. Барлық топ банкіні қиып алу. 1-Топ Қызыл қызанақты қиып банкіге жапсыру 2-Топ: Қияр мүсіндеу 3-топ: Банкінің ішіне салынған бұрышты бояу.</p>	<p>5.Жұмыс жасаудың әдісі – тәсілін түсіндіру, көрсету Өз беттеріңше жұмыс жасау. Қадағалау, көмектесу 4. Топқа бөлу(жемістер) Қане тіке тұрайық Бау – бақшаға барайық Жеміс теріп алайық Қалтамызға салайық 1- топ. Алма Трафаретпен жұмыс. Алманы бояу. 2- топ. Құлпынай Қағаздан жырту әдісімен жапсыру. 3- топ. Алмұрт. Ермексизден мүсіндеу. 4- топ. Шиебағын құрастыру. Сұрақ – жауап. Қандай жеміс салдың? Жемістердің түсін, пішіні қандай? Балалардың</p>	<p>Кейіпкерлерін рет- ретімен көрсету. Сұрақ-жауап. - Жылдың қай мезгілі еді? - Жабайы алма қайда қалды? - Алманы кім көрді? - Қоян Қарғаға не деді? - Қарға не істеді? - Кірпі нені алып кетті? - Үшеуі қайда барды? - Аю не депжауапберді? Психологиялық сәт. Тыныштық сәті: Ұнтаспадан сайраған құстардың, жел тербеп сыбдырлаған ағаш жапырақтарының, сылдырап аққан судың, сусылдаған құмның, уілдеген желдің даусы естіледі. Саяхаттан қайту. Менің сүйікті бұрышым Дид ойын: «Ретімен</p>	<p>түсі қандай болады? -Құстар қай жаққа ұшып кетеді? Жарайсыңдар 2-топқа тапсырма. Күз мезгіліне байланысты Математикалық есеп Педагог балалардың ойлау қабілеттері мен танымдық мүмкіндіктерін дамыту мақсатында берілген сурет бойынша санау, салыстыру ұғымдарын бекіту. 3-топқа тапсырма Дид ойын: «Жол картасын бейнеле» Шарты. Кеңістік ұғымын бекіту. 2-Кезең . Сары алмаларды жинау. Әр топ бір алмадан жинайды. Қоршаған орта құстар әлемі Қызығушылықты ояту. Экранмен жұмыс. Жұмбақтың</p>
---	---	---	--	--

<p><i>мүсіндеу.</i> 2-топ: Қызыл алманы бояу 3-топ: Сары алманы жапсыру. 4-топ: А3 форматта күзгі бақ құрастыру. Жасаған алмаларды күзгі баққа орналастыру. Қортынды.</p> <p>Дене тәрбиесі Негізгі бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Баған бойынша жүру, бір-бірден екі жолдың арасында жүру; Бағанада бірінен соң бірі және жол бойымен (ені 20 см) жүргеннен кейін педагог залда шашырап жүгіру туралы белгі береді. Жүру және жүгіру тапсырмалары қайталанады. Педагог әр баланы</p>	<p>4-топ: Күзгі бақшаны құрастыру. Қызығушылықты ояту АҚТ технологиясы. (теледидардан көрсету) Күз ханшайымы күз мезгілінде терген жемістерін алып келеді. Әңгімелеу. Жемістер денсаулыққа пайдалы. Өйткені оның құрамында дәрумендер көп. Жемістерді жеген кезде қолды жуып жеу керек. Мен сендерге жемістер туралы өлең әкелдім. «Жемістер жыры» Нарттай қызыл алмам бар, Мәз болады алғандар. Жазда әдемі киінем, Тілді балдай үйірем. Көктемде ерте гүлдеймін, Кешігуді білмеймін. Піспей тұрған кезімде,</p>	<p>жұмысын бағалау. Салынған суретті себетке салып Айгүлге беру. Қоштасу. Көркем әдебиет Өрік, шие, бәрі бар, Қауын, қарбыз көбейді. Жегің келсе бәрін ал, Неге аласың демейді. Жемісі мол теретін, Күз дос екен бізбенен. Бәрін тауып беретін, Жомарт екен күз деген.</p> <p>Дене тәрбиесі Негізгі бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Баған бойынша жүру, бір-бірден екі жолдың арасында жүру; Бағанада бірінен соң бірі және жол бойымен (ені 20 см) жүргеннен кейін педагог залда шашырап жүгіру туралы белгі береді. Жүру және жүгіру</p>	<p>қой» Шарты: А3 форматта жасалған орман алаңына Ертегі кейіпкерін жапсыру. Тіл ұстарту жаттығуы: Ер-ер Жемістерді тер Сұрағанын бер. Ән-ән-ән Қамба толы дән Әжем айтқан ән. Ой қозғау. Балаларға жұмбақ жасыру. 1. Күзде қолға доп боп оралады. (алма). 2. Түбі толған құмалақ. (картон). 3. Ұзын мұртты сарылар,қойнында наны бар. (бидай). 4. Доптар жатыр желісі бар, қабат-қабат терісі бар. (орамжапырақ). 5. Ішіне түйме толтырып, бүйірі шықты томпыып .(қарбыз). 6. Қызыл, сары</p>	<p>шешеуін экраннан көрсету. Балаларды екі топқа бөлу. 1-топқа тапсырма Өзі сақ, өзі ұсақ, Шықылықтап тұрмайды. Құйрығы ұзын, өзі ала, Бұл қандай құс? (Сауысқан) Ауылда, қалада мекені, Жолаушы жүрсек шығарып салады. Алдыңнан шығады Жаныңды еркелетеді. (Қарлығаш) Орманда жоғары, Ағашқа қонады. Тұмсығын балға қып Тоқ-тоқ соғады. (тоқылдақ) Дид ойын «Сөйлемді аяқта» Ойынның шарты:мен сөйлемдер айтам ,сендер аяқтайсыңдар</p>
---	---	---	--	---

<p>доп алуға шақырады (доптар алдын ала орындықтарда қойылады). Негізгі бөлім. Доппен жалпы дамыту жаттығулары. 1. Б.қ. - аяқ иық деңгейінде, доп екі қолда төменде. Допты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу. 2. Б.қ. – өкшемен отыру, доп екі қолда алдыда. Тізеге тұру, допқа тұру; бастапқы қалыпқа оралу 3. Б.қ. - өкшелерде отыру, екі қолда доп алдында. Допты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналдыру 4. Б.қ. - шалқасынан жатып, доп екі қолмен бастың артында. Тіздегі</p>	<p>«Менен аулақ жүр», - деймін Уылжыған өрікпін, Бау-бақшаға көрікпін. Қара деген атым бар, Менен де дәм татыңдар. Дәрі орнына жүруге, Кейде менің хақым бар. Балаларға қайталатып айтқызу. Мағынасын түсіндіру.</p> <p>Қазақ тілі Тақырыбы: Менің мейірімді отбасым Ұлттық құндылық аясында Миға шабул әдісі. Жұмбақ жасыру. -Қазір мен сендерге жұмбақ жасырамын, ал сендер кім туралы айтылғанын табыңдар. 1. Ол өте мейірімді, ақ шашты, көзінің айналасында ұсақ</p>	<p>тапсырмалары қайталанады. Педагог әр баланы доп алуға шақырады (доптар алдын ала орындықтарда қойылады). Негізгі бөлім. Доппен жалпы дамыту жаттығулары. 1. Б.қ. - аяқ иық деңгейінде, доп екі қолда төменде. Допты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу. 2. Б.қ. – өкшемен отыру, доп екі қолда алдыда. Тізеге тұру, допқа тұру; бастапқы қалыпқа оралу 3. Б.қ. - өкшелерде отыру, екі қолда доп алдында. Допты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналдыру 4. Б.қ. - шалқасынан</p>	<p>кемелер, су бетінде қалқиды. (жапырақ). «Даналық ағашы» ойыны. Сұрақтарға жауап беру арқылы алмаларды себетке жинау. Біздің бақшамызда балалар жиналмаған алма қалып кетіпті. Олай болса мына алмаларды себетке жинап алайық. Жақында күн суытқалы жатыр, алманы жинап алмасақ үсіп кетеді. 1. Қазір қай мезгіл? 2. Күзде құстар қайда ұшып кетеді? 3. Ауа – райында қандай өзгерістер болады? 4. Күзде жапырақтардың түсі қандай болады. 5. Бау-бақшалардан нелерді жинаймыз? 6. Егін даласынан нені орады.?</p>	<p>мұхият тыңдаңдар: Қарға----- қарқылдайды Сауысқан----- шақылдайды Тоқылдақ ----- тоқылдайды Бұлбұл – сайрайды Қаз – қаңқылдайды. Торғай – шиқылдайды. Көкек – көкектейді. Сергіту сәті Қарлығаш боп ұшайық, Торғай болып қонайық, Сауысқан боп секіріп, Бүркіт болып самғайық. Қане қанат жазайық Ұшып-ұшып алайық, Орнымызға қонайық. Балалар дала құстары мен үй құстары араласып кетіпті. Біз құстарды топтастырып өз мекеніне</p>
---	---	---	---	---

<p>бүктелген аяқты көтеру, доппен тигізу, түзу, бастапқы күйге оралу</p> <p>5. Б.қ. - отыру, аяқты алысқа қою, доп сенің алдыңда.</p> <p>Допты жоғары көтеру, еңкею, доппен еденге мүмкіндігінше тигізу, түзу, бастапқы орнына оралу</p> <p>6. Б.қ.-аяқтарды сәл алысқа ұстау, доп еденде. Доппен жүру кезектесіп екі аяқпен секіру</p> <p>Тыныс алу жаттығуы.</p> <p>Ауа жұту шығыршықты кеуде тұсына әкеліп, мұрынмен дем шығару</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Допты жоғары лақтыру және оны екі қолмен ұстап алу</p> <p>Жаттығу</p>	<p>әжімдері бар, сендерге жылы қолғап тоқиды, ұйықтар алдында ән немесе ертегі айтып береді. Бұл кім?</p> <p>- Оны қалай білдіңдер?</p> <p>- Ал сендердің әжселерің қандай?</p> <p>Сиқырлы микрофон.</p> <p>2. Ол көзілдірік киеді, көп кітаптар оқиды, көптеген қызықты тарихи оқиғаларды біледі. Ол әжсеге көмектеседі, зейнетақы алады, немерелеріне қарайласады.</p> <p>- Кім бұл?</p> <p>- Ал сендердің аталарың қандай?</p> <p>Сиқырлы микрофон.</p> <p>Сергіту сәті</p> <p>Иіліп оңға бір, иіліп солға бір, Жаттығу жасаймын. Оң аяқ, сол аяқ, оң аяқ, сол аяқ, Жаттығу оңай-ақ.</p> <p>3. Оны жер бетіндегі ең бірінші, ең әдемі сөзбен атайды. Ол сен</p>	<p>жатып, доп екі қолмен бастың артында. Тізедегі бүктелген аяқты көтеру, доппен тигізу, түзу, бастапқы күйге оралу</p> <p>5. Б.қ. - отыру, аяқты алысқа қою, доп сенің алдыңда. Допты жоғары көтеру, еңкею, доппен еденге мүмкіндігінше тигізу, түзу, бастапқы орнына оралу</p> <p>6. Б.қ.-аяқтарды сәл алысқа ұстау, доп еденде. Доппен жүру кезектесіп екі аяқпен секіру</p> <p>Тыныс алу жаттығуы.</p> <p>Ауа жұту шығыршықты кеуде тұсына әкеліп, мұрынмен дем шығару</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Допты жоғары лақтыру және оны</p>	<p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Музыка</p> <p>Педгог жетекшілігімен</p> <p>Бағдарлама</p> <p>Тақырыбы: «1 саны мен цифры»</p> <p>Ұ.О Тақырыбы: «Айгөлек»</p> <p>Мақсаты: Баланың денесін шынықтыруға, ұстамдылыққа, күштілікке тәрбиелейді.</p>	<p>орналастырайық.</p> <p>2-топқа тапсырма</p> <p>Сөйлеуді дамыту.</p> <p>1-тапсырма :</p> <p>Қандай құстарды білесіңдер?</p> <p>Күзде құстар неліктен ұшып кетеді?</p> <p>2-тапсырма</p> <p>Құстардың қандай пайдасы бар?</p> <p>Жыл құстары жайлы не айта аласыңдар?</p> <p>3-тапсырма :</p> <p>Құстарға қандай қамқорлық жасайсыңдар?</p> <p>Дид ойын: «Адасқан құстар»</p> <p>Топтық жұмыс. Үй құстары мен мен дала құстарын өз мекеніне орналастыру.</p> <p>Сұрақтар</p> <p>ілмегі: Орман дегенде көз алдымызға не елестейді?</p> <p>Дала құстары қайда мекендейді?</p> <p>Үй құстары қайда</p>
--	---	---	---	--

	<p>педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!», Балалар допты кездейсоқ ұстайды.</p> <p>2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер арасында екі аяқпен секіру. Арақашықтық 3-4 м.</p> <p>Қимылды ойын: «Қияр, қияр ...».</p> <p>Залдың бір жағында педагог (қақпан), екінші жағында балалар. Олар қақпанға екі аяғымен секіру арқылы жақындайды.</p> <p>Педагог: Қияр, қияр, Бұл мақсатқа бармау Онда тышқан тіршілік етеді Ол сенің құйрығынды тістеп алады. Балалар әдеттегі сызықтан тыс қашады, ал педагог оларды қуып жетеді.</p>	<p>үшін ең қымбат адам. Сендер ауырсаңдар түн ұйқысын төрт бөлетін адам</p> <p>-Бұл жұмбақ кім туралы?</p> <p>Сиқырлы микрофон.</p> <p>-Сендер өздеріңнің аналарыңды қандай мейірімді сөзбен атайсыңдар?</p> <p>-Аналарың сендерді қалай еркелетеді?</p> <p>- Және соңғы жұмбақ.. Ол салмақты да, байсалды, барлық бос уақытын сендермен өткізеді: сендерді циркке апарды, демалыс кезінде барлық отбасын табиғатқа алып шығады.</p> <p>-Бұл кім?</p> <p>Сиқырлы микрофон. Балаларды мадақтау.</p> <p>Дидактикалық ойын:«Менің отбасым» Балалар доп арқылы отасындағы</p>	<p>екі қолмен ұстап алу Жаттығу педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!», Балалар допты кездейсоқ ұстайды.</p> <p>2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер арасында екі аяқпен секіру. Арақашықтық 3-4 м.</p> <p>Қимылды ойын: «Қияр, қияр ...».</p> <p>Залдың бір жағында педагог (қақпан), екінші жағында балалар. Олар қақпанға екі аяғымен секіру арқылы жақындайды.</p> <p>Педагог: Қияр, қияр, Бұл мақсатқа бармау Онда тышқан тіршілік етеді Ол сенің құйрығынды тістеп алады. Балалар әдеттегі сызықтан тыс</p>		<p>мекендейді?</p> <p>3-ші кезең. Жасыл алмаларды жинау. Әр топ бір алмадан жинайды. Шығармашылық саласымен жұмыс Қызығушылықты ояту. Құстардың аудио дыбыс Педагог: Ой балалар күн суытып барады, құстар қарнымыз ашты деп дыбыстап жатыр, қане құстарды тамақтандырайық. Балаларды топқа бөлу. Жұмыс жасаудың әдіс – тәсілін түсіндіру, көрсету Өз беттерінше жұмыс жасау. Қадағалау, көмектесу 1-то: Дәстүрден тыс сурет салу. Бала ақ қағаздың бетіне трафаретті қою арқылы торғайды бояйды.</p>
--	--	--	--	--	---

	<p><i>Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады, балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады. Бағанда бірінен соң бірін жүру; саусақпен жүру, қолдың әр түрлі позицияларымен, қалыпты жүрумен кезектесіп.</i></p> <p>Ұ.О Тақырыбы: <i>«Арқан тарту»</i> Мақсаты: <i>Балаларды топтасып жұмыс істеп, бір-біріне көмектесуге үйретеді.</i></p>	<p><i>адамдарды айтады. Қортынды.</i></p> <p>Музыка Педагог жетекшілігімен</p> <p>Ұ.О Тақырыбы: <i>«Ұшты-Ұшты»</i> Мақсаты : <i>есте сақтау, мұқият болу қабілеттерін дамытады, өнерлі болуға баулу.</i></p>	<p><i>қашады, ал педагог оларды қуып жетеді. Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады, балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады. Бағанда бірінен соң бірін жүру; саусақпен жүру, қолдың әр түрлі позицияларымен, қалыпты жүрумен кезектесіп.</i></p> <p>Ұ.О Тақырыбы: <i>«Сақина салу»</i> Мақсаты: <i>Балалардың қимыл белсенділігін, ойында ынтасын арттыру.</i></p>		<p><i>2-топ: Торғайға дән мүсіндеу.</i> <i>3-топ: Ағаштарға күзгі жапырақтарды жапсыру.Балаларды мадақтау.</i></p> <p>Қортынды Сұрақ –жауап Балалар хормен. <i>Жаңбыр жауды, Тық-тық-тық. Сен көшеге шық-шық-шық. Жел соғады гу-гу-гу, Балаларды мадақтау.</i></p> <p>Бағдарлама Тақырыбы: <i>«Қонақ күту мәдениеті»</i></p> <p>Ұ.О Тақырыбы: <i>«Ханталапай»</i> Мақсаты: <i>Қазақтың ұлттық ойындарын дәріптеу арқылы балалардың интеллектуалдық, тапқырлық, ептілік, дәлдікке, ұстамдылыққа, байсалдылық</i></p>
--	--	---	--	--	--

					<i>қабілеттерін дамыту. Топта жұмыс істей білуін дағдыларын қалыптастыр</i>
Серуенге дайындық	<i>Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</i>				
	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>	<i>Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.</i>	<i>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i>
Серуен	<i>Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.</i>	<i>Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.</i>	<i>Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау</i>	<i>Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»</i>	<i>Картотека №9 Аула сыпырушының еңбегін бақылау.</i>
	<i>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Күз серуен картотекасынан</i>				
Серуеннен оралу	<i>«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.</i>				
	<i>Киімдерін шешу: Балаларды сырт киімдерін ретімен шешіп, орындарына жинақтап қоюға үйрету. Тазалық</i>	<i>Киімдерін шешу: Әр баланы киімін бүктеп, сөресіне қоюға дағдыландыру. Тазалық процедуралары: Қолдарын мұқият</i>	<i>Киімдерін шешу: Киімдерін шешкенде бір-бірінің заттарын алмауға үйрету. Тазалық процедуралары: Қолдарын сабындап</i>	<i>Киімдерін шешу: Балалар киімдерін ретімен шешіп, шкафқа жинайды. Тазалық процедуралары: Қолдарын жақсылап</i>	<i>Киімдерін шешу: Киімдерін шешіп болған соң, аяқ киімін де ретімен қоюға үйрету. Тазалық процедуралары:</i>

	<p>процедуралары: Қолдарын сабындап жуу, сүлгісіне сұрту.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде шуламай, тыныштық сақтауды түсіндіру.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Қолдарын жуып болған соң асханаға барады.</p>	<p>сабындап жууға үйрету.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Суды шашпауға тәрбиелеу.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Таза қолмен үстелге отыру.</p>	<p>жуып, сүлгісін қолдануды қадағалау.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Жуынғанда сабынды үнемді пайдалану.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Ас ішер алдында қолдарын тексеру.</p>	<p>жуу, сүлгісін орнына ілу.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде ойнамауды ескерту.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Балаларды асханаға шақыру.</p>	<p>Қолдарын сабындап жууын қадағалау.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Сумен шашпау, тыныштық сақтау.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Ас алдында қолдарын жуып, үстелге отыру.</p>
Түскі ас	<i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну</i>				
	<p>Әңгіме: – Ас ішкенде өзімізге жететіндей ғана алайық. Артық алып, қалдыру – дұрыс емес.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішкенде асықпай жейміз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас – ойын емес. Ас ішіп болған соң ғана ойнаймыз.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ойыншықты дастарқанға әкелмейміз.</p>	<p>Әңгіме: – Әрбір түйір ас – еңбектің жемісі. Оны төкпей, ысырап қылмай жейік.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ыдысты үстелге қатты қоймаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішсек, күшті, сергек боламыз. Ас – денсаулыққа пайда.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ыстық асқа үрлеп ішеміз.</p>	<p>Әңгіме: – Асқа құрмет көрсетсек, дастарқанымыз берекелі болады. Әр асқа алғыс айтайық.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас үстінде шуламаймыз, тыныш отырамыз.</p>
Күндізгі ұйқы	<p>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.</p>	<p>Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.</p>	<p>Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау</p>	<p>Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.</p>	<p>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау</p>
Ұйқыдан	№14. 1.Ояну	№16 1.Ояну	№15. 1.Ояну	№13. 1.Ояну	№ 12. 1. Ояну

<p>біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары</p>	<p><i>Бойымызды жазайық, Қолымызды созайық. Жаттығулар жасайық. Ұйқымызды ашайық.</i></p>	<p><i>Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар</i></p>	<p><i>Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық.</i></p>	<p><i>Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайық Енді қане бәріміз, Жаттығуды жасайық.</i></p>	<p><i>Күнге қарап күлімдеп Көзімізді ашамыз Бойды түзе, көтер басты Сергіп ұйқы ашамыз</i></p>
<p style="text-align: center;"><i>Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу.</i></p> <p style="text-align: center;">Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</p>					
<p>Бесін ас</p>	<p style="text-align: center;"><i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.</i></p>				
	<p>Әңгіме: – Қолды сабындап жуу – денсаулық кепілі. Қауіпсіздік: – Су шашпай, абайлап жуамыз.</p>	<p>Әңгіме: – Нан – дастарқанның берекесі. Нанды аяқ асты етпейміз. Қауіпсіздік: – Нанды ауызға толтыра салмаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас кезінде тыныш отырамыз, таласпаймыз. Қауіпсіздік: – Ыдысты бір-бірімізге ысырмаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішіп болған соң ыдысты ретімен қою – ұқыптылықтың белгісі. Қауіпсіздік: – Ыдысты қатты соқпаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Тамақты мөлшермен ғана аламыз. Артық қалдырмаймыз. Қауіпсіздік: – Ас ішіп отырғанда ойнамаймыз.</p>
<p>Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-</p>	<p>Проблемалық сұрақ: <i>Пайдалы және салауатты тағам деген не?</i> <i>Педагог балалармен пайдалы және пайдалы емес тағам туралы әңгіме өткізеді.</i> Музыка тыңдау: Дауыс</p>	<p>Дид ойын: «Өз үйіңді тап» Шарты: Жерде геометриялық фигуралар жатады. Олар үйшіктер, балалардың қолдарында геометриялық карточкалар болады. Музыка ойнап</p>	<p>Дид ойын: «Бұл қай кезде болады?» Мақсаты: Балалар жыл мезгілдерін жылдам табады, атайды және сипаттайды. Шарты: Балалар жыл мезгілдерінің суреттерін жапсырып,</p>	<p>Миға шабул Жұмбақ жасыру. <i>Сыртындағы азығы, Ортасында бар қазығы. (Алма) т.б алмұрт, өрік, жүзім)</i> Ой дамыту <i>Натюрморт туралы түсінік беру.</i> - Натюрморт</p>	<p>Әжемнің ертегісі. <i>Балалар бізге бүгін қонаққа ертегі кейіпкер келді. -Ол қандай ертегіден деп ойлайсындар. - Бауырсақ (ойыншық) келіп балалардан өзі туралы сұрайды. Бауырсақ:</i></p>

<p>әрекеті, кітап қарау және басқалары)</p>	<p>жаттығулары: «Жоғарыға шығамыз, төмен қарай түсеміз». Әуенді біртіндеп көтеріп, жоғары дыбысқа жеткенде дауысты қаттырақ шығарып, айқайламай, демді үнемдеп шығарып, біртіндеп төмен қарай түсеміз. Ән айту:«Жемістердің пайдасы» (муз. Ә.Қонысбеков, сөзі Ұ.Қонысбекова). «Жол қауіпсіздігі» «Ұлы серуен» Мақсаты: Балаларды автокөлік жүргізушісіне қажетті жол белгілерімен таныстыру.</p>	<p>тұрады, балалар айналып жүреді. Музыка тоқтағанда әр кім өз үйшігіне барады. Білмеген бала ойынан шығады. Музыка Ұлттық құндылық аясында Тақырыбы: Отбасым – бақытым Балалар көңілді музыка әуенімен келеді. Педагогпен әнде тіп амандасады. Шеңбер бойымен жүріп, би қимылдарынан элементтер жасайды. – Балалар, «отбасы» деген сөзді қалай түсінесіңдер? – Отбасыларыңда кімдер бар? – Сендер ұйықтар алдында аналарың әнде тіп ұйықтатады, сол әнді «бесік жыры» деп атайды. Бүгінгі әніміз де, тыңдайтын әуеніміз</p>	<p>ерекшеліктерін айтады. Күтілетін нәтиже: Балалар жыл мезгілдеріне тән суреттерді тауып әңгімелеп береді. «Қауіпсіздік ережесі» «Мен үйдемін» көрініс Жүргізілу барысы: - Таңертең ертесімен анасы дәріханаға кетіп бара жатып, кішкентай қызына: «Сен үйде жалғыз қала тұр, есікті ешкімге ашпа, тентек болма»- деп тапсырады.</p>	<p>дегеніміз не? - Біз қазір ненің натюрмортын көріп тұрмыз? - Осы жемістер бізге не береді? Түсі, пішіні, қайда өсетіні т.б. Сұрақ – жауап. Сөздік жұмыс. Натюрморт, бақ, дән, дәрумен. 2. Жұмысқа қатысты материалдарды атау, көрсету. Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілін түсіндіру. Қиынды суреттерді құрастыруға үйрету. Қимылды ойын: №13. «Қоңырау қайдан естіледі?» Мақсаты: Балалар қабырғаға беттерін беріп тұрады. Күтуші апай бөлменің басқа бір шетіне тығылып</p>	<p>- Мен қандай ертегіден келдім? - Ертегіде менімен не болды? - Балалар сендер дұрыс айтасыңдар тамаша. - Балалар бауырсақты түлкі неге жеп қойды? - Мақтану жақсы ма, жаман ба? - Бауырсақтың шал мен кемпірден кетіп қалғаны жақсы болды ма? Неге? - Бауырсақтың аңдардан кетіп қалғаны несімен жақсы? - Балалар қалай ойлайсыңдар бүгін бізге буырсақ неге келді? Бауырсақ : - Балалар мені түлкіден құтқарыңдаршы Бауырсақты түлкіден аман алып қалу үшін не істеу екрекпіз?</p>
---	--	---	---	---	---

		<p>де осы тақырыпта болмақ. Әуеннің қарқынын, динамикасын, регистрін талдап, түсіндіру. Музыка тыңдау: «Бесік жыры» (муз. И. Нүсіпбаев, сөзі С. Жиенбаев). Әнде не туралы айтылғанын, алған әсерлерін сұрау. Балаларға «бесік жыры» туралы мәлімет беріңіз. Балалардан бұл ән күннің қай мезгілінде орындалатынын сұрау. Дауыс жаттығулары: «аққу» (Сүгір). Әуенді асықпай, төменнен жоғары қарай әндету. Әуенді «га-га» буынында орындау. Дауысты ашық «а» дыбысын дөңгелете айтуға жаттықтыру. Ән айту: «Әже тілегі» (муз. мен сөзі Т. Қоңыратбай). Педагог әнді сүйемелдеумен</p>		<p>тұрады да қоңырау соғады.</p>	<p>-Кім бауырсаққа көмектеседі? Бауырсаққа қандай заттар көмектесе алады? - Балалар бауырсақ сендерге қызық жұмбақтар дайындапты, шешіп көреміз бе? Тораулдыап ауылды, Қыс бойына жатады, Тісі десең тісі бар, Тәтті ұйқыға батады, Түнде жортар ісі бар. (аю, қасқыр) Қалқиған ұзын құлағы, Сайқымазақ құлығы бар, Елендеп қорқып тұрады, Барған жерде ұрлығы бар. (қоян, түлкі) Балалар бауырсақпен кездескен аңдардың кезегін анықтайды - Бірінші бауырсаққа не кездесті?</p>
--	--	--	--	----------------------------------	---

		<p>орындап, балаларға мәтінін қайталатып үйретеді. Ән кім туралы айтылып отырғанын естеріне салып, сезіммен айтуды ұсынады. Ән айту барысында сүйемелсіз балаларға қайталатып, есту қабілетін тексеріңіз. Ой қозғау. Ән кімдер туралы? Анаң мен әкеңнің анасын қалай атайсың? Өз отбасың туралы әңгімеле. Суретті мұқият қарап, әженің киімдерін сипатта. Музыкалық аспаптарды ата.</p> <p>«Өрт қауіпсіздігі» «Жанғыш заттар» Мақсаты. Балаларды қауіпті заттардың арасынан жиі өрт тудыратын заттарды табуға</p>			<p>- Ең соңында нені кездестірді? - Бауырсақ тұлкінің алдында нені жолықтырды? - Қояннан кейін нені? - Бауырсаққа кездескен аңдардың арасындағы ең мықтысы? - Тағы қандай күшті аңды бауырсақ кездестерді? Қорытынды: “Бауырсақ кімді кездестірді” ойыны (жануарлардың қимылдарымен әрекеттерін келтіру)</p> <p>Дене тәрбиесі Кіріспе бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Бір-бірден бағанда жүру. Педагог залдың бір жағына баланың бір адымында 8-10 итангаларды қояды. Бір-бірден колоннада жүру, мұғалімнің</p>
--	--	--	--	--	--

		<p><i>үйретіңіз. Логикалық ойлауды дамыту. «Кішкентай тігіншілер әлемі»</i></p>			<p><i>белгісі бойынша, балалар оң және сол аяқтарымен кезек-кезек штангалардан өтіп жүруге ауысады. Бағандағы соңғы бала штангалардың үстінен өткеннен кейін, шашыраңқы бағытта жүгіру пәрмені беріледі. Жүру және жүгіру жаттығулары кезектесіп өтеді</i></p> <p>Негізгі бөлім.</p> <p>Жалпы дамыту жаттығулары.</p> <p><i>1. б.қ. - аяқтың ені бойынша аяқ тірегі, қол белде. Қолдар бүйірлерге, жоғары, қолдарыңызды бастарыңызға шапалақтау, қолдарыңызды белге қою, бастапқы қалып (5-6 рет).</i></p> <p><i>2. б.қ. - аяқтың ені бойынша аяқ тірегі, қолдар дене бойымен. Қолдар бүйірге,</i></p>
--	--	---	--	--	--

				<p><i>отырыңыз және алдарыңызда қолдарыңызды ұрыңыз; көтерілу, қолды екі жаққа, бастапқы қалыпқа оралу (5 рет).</i></p> <p><i>3. б.қ. - аяқ иық енінде, қол белде. қолды екі жаққа, алға еңкейіңіз, алдыңызда қолыңызды шапалақтаңыз; түзу, қолдар. жақтарға, бастапқы қалып (5 рет).</i></p> <p><i>4. б.қ. - тізе бүгіп, қолдар бастың артында. Оңға (солға) бұрылыңыз, оңға (солға) қолды жағыңызға алыңыз; түзету, бастапқы қалып (6 рет).</i></p> <p><i>5. б.қ. - аяқ сәл алшақ, қолдар дененің бойымен. Секіру сериялары арасында кішкене кідіріспен кезектесіп, екі бағытта</i></p>
--	--	--	--	---

					<p>шеңбермен екі аяқпен секіру.</p> <p>Тыныс алу жаттығуы</p> <p>« Күн жасаймыз»</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Тепе-теңдік - басында қапшықпен жерде жатқан тақтаймен жүру, қолды екі жаққа (2-3 рет).</p> <p>2. Кедергілерден екі аяқпен секіру(өзектердің биіктігі 6 см), бір-бірінен 40 см қашықтықта, 5-6 бар. 2-3 рет қайталаңыз.</p> <p>Қим ойын: Аюдың апанында»</p> <p>Мақсаты: балалардың сөздік қорын дамыта отырып, қимыл-қозғалыс іскерліктерін жетілдіру.</p>
--	--	--	--	--	--

Балалармен жеке жұмыс	<p>Тақырыбы: «Сиқырлы қорапша» Мақсаты: Бала зейінін, есте сақтауын дамыту. Шарты: Қорапшаға бірнеше ұсақ ойыншық салынады. Бала 10 секунд қарайды, сосын қорап жабылады. «Қандай ойыншықтар бар еді?» деп сұралады.</p>	<p>Тақырыбы: «Көңіл-күйді тап» Мақсаты: Баланың эмоцияларын тану дағдысын қалыптастыру. Шарты: Балаға түрлі смайликтер көрсетіледі. «Қайсысы қуанышты? Қайсысы ренжіген?» деп сұралады. Бала өз көңіл-күйін де көрсетеді.</p>	<p>Тақырыбы: «Артық затты тап» Мақсаты: Салыстыру арқылы ойлау қабілетін дамыту. Шарты: Үш сурет көрсетіледі (алма, алмұрт, машина). Бала артық затты табуы керек.</p>	<p>Тақырыбы: «Жылы сөз айт» Мақсаты: Баланың коммуникативтік дағдысын жетілдіру. Шарты: Тәрбиеші балаға: «Маған жылы сөз айтшы» дейді. Мысалы: «Сіз әдемісіз», «Сіз жақсысыз».</p>	<p>Тақырыбы: «Сиқырлы қимылдар» Мақсаты: Есте сақтау мен қимыл-қозғалысты дамыту. Шарты: Тәрбиеші бір қимыл көрсетеді (шапалақтау, қол көтеру), бала қайталайды. Кейін 2–3 қимылды қатарынан қайталатады.</p>
Серуенге дайындық	<p>«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</p>				
	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.</p>	<p>Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</p>	<p>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</p>	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</p>	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</p>
Серуен	<p>Картотека №2 Күзгіжапырақтарды бақылау.</p>	<p>Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.</p>	<p>Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау</p>	<p>Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды</p>	<p>Картотека №9 Аула сыпырушының еңбегін бақылау.</p>

Серуеннен оралу	<p>Ұлттық ойын- ұлт қазынсы «Түйілген орамал»</p>			<p>бақылау» Ұлттық ойын- ұлт қазынсы «ұшты-ұшты»</p>	
	<p>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту.</p>				
Балалардың үйге қайтуы	<p>Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.</p>				
	<p>Бүгін балалар сурет дәптеріне нүктелерді қосып қарапайым сурет жасады. Көз-қол үйлесімділігін дамытты. Үйде балаңызбен «нүктелерді қос» ойынын ойнау пайдалы.</p>	<p>Бүгін балалар түрлі иістерді ажыратуға тырысты (гүл, сабын, жеміс). Сезім мүшелерін дамытуға талпынды. Үйде жеміс-жидектің иісін таныстырып, «Бұл не?» деп сұрау пайдалы.</p>	<p>Бүгін балалар қарапайым «дөңгелек, үшбұрыш, шаршы» пішіндерден үй салды. Қиялын іске қосты. Үйде қағаздан пішін қиып, сурет құрастыруға көңіл бөліңіздер.</p>	<p>Бүгін балалар айна алдында «кім қалай қимылдайды?» ойынын ойнады. Өзін-өзі бақылауға үйренді. Үйде айна алдында әртүрлі қимылды қайталау қызықты болады.</p>	<p>Бүгін балалар музыка тоқтағанда «қатып қалу» ойынын ойнады. Зейінін шоғырландырып, тыңдауға үйренді. Үйде осындай «тоқта!» ойынын ойнау пайдалы.</p>

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы ІІ апта

Тексерілді: А.А.

Топ: Ботақан ересек топ

Балалардың жасы: 4 жас

Қандай кезеңге жасалды : 06.10 – 10.10.2025ж

Апта дәйек сөзі «Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмас»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі <i>«Менің Қазақстаным» ҚР Әнұранын орындау</i>	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<i>Күй күмбірі – ел тарихын білуге баулу.</i> «Көңіл ашар»	<i>Күй күмбірі – өнер мен қолөнерді қадірлеуге үйрету.</i> «Сарыарқа»	<i>Күй күмбірі –баланы салт-дәстүрге жақындату</i> «Алатау»	<i>Күй күмбірі –аланы ұлттық өнер арқылы тәрбиелеу, мәдениетке баулу.</i> «Ерке сылқым»	<i>Күй күмбірі – баланың бойына әсемдік пен ұлттық сезім ұялату.</i> «Кішкентай»
	<i>Баланы ойыншық қоянмен қарсы алу. Қоянмен бірге үстелге отыруға шақыру. Баланы құрастыру бұрышына бағыттау.</i>	<i>Баланы есіктен кіргенде күлімдеп қарсы алу. Достарымен амандасуға бағыттау. Үстел үсті ойыншықтарына қызықтыру. Баланың көңіл-күйін бақылау.</i>	<i>Баланы есімімен атап қарсы алу. Ойын бұрышына еркін орналастыру. Баланы сурет салу бұрышына бағыттау.</i>	<i>Баланы күлімсіреп қарсы алу. «Сәлеметсіз бе» деп жауап беруге үйрету. Құрастыру ойындарына қызықтыру. Достарымен ортақ ойынға қосу.</i>	<i>Баланы сабырлы үнмен қарсы алу. Ойыншық аю немесе қуыршақ арқылы амандастыру. Достарына жақындастыру. Баланы үстел үсті сурет бояуға бағыттау</i>
Ата-аналармен	<i>Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы туралы кеңес беру.</i>				
	Әңгіме: <i>Ізеттілік –</i>	Әңгіме: <i>Сенімділік –</i>	Әңгіме: <i>Жақсылық</i>	Әңгіме: <i>Еңбек –</i>	Әңгіме: <i>Қуаныш пен</i>

немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	әдемі қарым-қатынастың бастауы. <i>Изетті бала әрқашан сыйлы болады.</i> Кеңес: Балаңызды үлкендерге сәлем беруге, сөйлескенде «Апай», «Аға» деп құрметпен айтуға үйретіңіз.	баланың тұлға болып қалыптасуына әсер етеді. Сенімді бала өзіне жауапты болады. Кеңес: Балаңызды өз ойын ашық айтуға, тапсырманы соңына дейін орындауға дағдыландырыңыз.	жасау – мейірімнің көрінісі. Жақсылықты үйренген бала айналасында сыйлы болады. Кеңес: Балаңызды досына көмектесуге, кішкентай сыйлық жасауды әдетке айналдыруға үйретіңіз.	тәрбиенің алтын қазығы. Еңбекқор бала әрқашан жетістікке жетеді. Кеңес: Балаңызды үстел жинау, ойыншықтарын орнына қою сияқты еңбектің қарапайым түрлеріне дағдыландырыңыз.	шаттық – баланың жан дүниесін байытады. Көңілді бала әрқашан белсенді болады. Кеңес: Балаңызға күлімдеуді, жақсы сөз айтуды үйретіңіз. Бұл – оның көңіл-күйін көтереді.
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейне леу, дербес және басқалары)	Картотека №10 «Жол әліппесі» Мақсаты: балаларды алдынала көшеде жүру ережесімен жүргізушілерге арналған жол және белгілермен таныстыру	Картотека №11 «Әдептілік» Мақсаты: Балаларды «жақсы» «жаман» сөздерінің мағынасы мен оларды орынды қолдануға үйрету.	Картотека №7 «Мамандықтың бәрі жақсы» Мақсаты: Балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру, еңбекті құрметтеуге дағдыландыру, өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу	Картотека №14 «Кімге не керек» Ойынның мақсаты: Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып айта білуге үйрету	Картотека № 18 «Өз мекеніне орналастыр» Мақсаты: Үй жануарларын дала жануарларынан ажырата білуге үйрету.
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Ертеңгілік жаттығу	Қазан айының 2-аптасына арналған таңғы жаттығу	Қазан айының 2-аптасына арналған таңғы жаттығу	Қазан айының 2-аптасына арналған таңғы жаттығу	Қазан айының 2-аптасына арналған таңғы жаттығу	Қазан айының 2-аптасына арналған таңғы жаттығу

	кешені.	кешені.	кешені.	кешені.	кешені.
	Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. Жаттығу кешені қосымша тіркелген				
Таңғы ас	Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту				
	<p>Әңгіме: – Ас ішіп отырған кезде досымызға кедергі жасамаймыз. Әдептілік – достықты нығайтады.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Досын сыйлаған бала мейірімді, жанашыр болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қолды сермемейміз, қасықты қасымыздағы балаға тигізбей ұстаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішіп отырған кезде досымызға кедергі жасамаймыз. Әдептілік – достықты нығайтады.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Досын сыйлаған бала мейірімді, жанашыр болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қолды сермемейміз, қасықты қасымыздағы балаға тигізбей ұстаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Еттен, сүттен, көкөністен, жемістен алған дәрумен бізге күш береді.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Күшті бала сенімді болады, ол өзін жеңімпаз сезінеді.</p> <p>Қауіпсіздік: – Етті асықпай, жақсылап шайнаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішкенде өзімізге жететіндей ғана алайық. Қалғанын ысырап етуге болмайды.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Ұқыпты бала өзін-өзі жинақы ұстайды, тәртіпке үйренеді.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қолымызды созып, басқаның ыдысына салмаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішіп болған соң «Рахмет» деу – әдептіліктің белгісі. Бұл бізді сыпайы етеді.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Алғыс айтқан бала жүрегінде ризашылықты қалыптастырады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішіп болған соң ыдысты үстелге абайлап қоямыз, сындырып алмау үшін.</p>
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӨ)	<p>«Балалар кітапханасы» жобасы</p> <p>Ойын: «Кейіпкерді сипатта»</p> <p>Тәрбиеші: «Мақта қыз қандай?»</p>	<p>«Қамқор» жобасы</p> <p>Ойын: «Досыма көмек»</p> <p>Бір бала ойыншықты «көтере алмай жатыр» деп рөл ойнайды.</p>	<p>«Шабьт» жобасы</p> <p>Ойын: «Сиқырлы қиялшар»</p> <p>Балалар көзін жұмып, тәрбиеші: «Қазір сендер ертегі еліне бардыңдар. Қандай</p>	<p>«Еңбегі адал жас өрен» жобасы</p> <p>Ойын: «Таза бөлме»</p> <p>Ойыншықтар әдейі шашылып тасталады. Балалар жарысып жинайды.</p>	<p>«Смарт бала» жобасы</p> <p>Ойын: «Артық затты тап»</p> <p>Тәрбиеші: «Алма, алмұрт, банан, қалам». Балалар: «Қалам – артық!»</p>

	<p>Балалар: «Жақсы, мейірімді».</p> <p>«Қасқыр қандай?»</p> <p>Балалар: «Ашулы, қу».</p> <p>Мақсаты: кейіпкер мінезін ажырата білуге үйрету.</p>	<p>Қалғандары: «Біз бірге көмектесеміз» дейді.</p> <p>Мақсаты: ұжымдық көмекке үйрету.</p>	<p>ғажайып көріп тұрсыңдар?» дейді.</p> <p>Балалар әртүрлі жауап береді: «Үлкен гүл», «Сиқырлы үй».</p> <p>Мақсаты: қиял мен елестету қабілетін күшейту.</p>	<p>Соңында: «Бөлме таза болса, бәріміз қуаныштымыз!» дейді.</p> <p>Мақсаты: тазалық пен еңбекке дағдыландыру.</p>	<p>Мақсаты: ойды салыстыру, топтастыруға үйрету.</p>
<p>Кестеге сәйкес ҮІӨ</p>	<p>«Қамқор» жобасы аясында «Біз табиғат қорғаушылармыз!» - экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытында кіріктірілген үіә.</p>				
	<p>Қызығушылықты ояту.</p> <p>«Сурет көрмесі» әдісі</p> <p>Дид : «Таныс тағамды таңда»</p> <p>Шарты: Суреттер бұрышынан өздеріңе таныс тағамдарды таңдайды.</p> <p>Ортақ сұрақ : Тағам адам үшін қаншалықты қажет деп ойлайсыңдар?</p> <p>Топқа бөлу.</p> <p>«Мозайка» әдісі</p> <p>Нұсқау: Әр топқа сурет беріледі, балалар мозайка</p>	<p>Сәлеметсіңдер ме, балалар! (Сәлеметсіз бе!)</p> <p>Бір-біріңізге тағы қалай сәлемдесуге болатынын ойлаңыз ба?</p> <p>Балалар қасында тұрған адамға қолдарын беріп, амандасады. (Қайырлы таң, қайырлы күн, сәлем, қайырлы кеш т.б.)</p> <p>-Міне, бізде достық шеңбер құрылды. Енді бір-бірлеріңізге күлкі сыйлаңыздар! Өйткені, «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың» деп бекер</p>	<p>Таңғажайып сәт: (Микроб қонаққа келеді)</p> <p>Микроб: Сәлеметсіздер ме, менің әлсіз де, кішкентай балаларым. Мен микроб деген патшаларың бол амын.</p> <p>Сендермені күттіңдер ме? Мен жеміс-жидектерді жумай же йтін балалардың қасын да жүргенді ұнатамын .</p> <p>Тәрбиеші: Бізсізді шақырған жоқпыз. Біз, балалар, жемістерді жақсылап жуып,</p>	<p>Суреттер әлемі.</p> <p>Шарты: Әр түрлі иллюстрациялар қарау. Суреттердің арасынан мен хат және карта кездестірдім.</p> <p>Хатта Білім профессоры бізді тәжірибе жасау үшін зертханасына шақырады, ал жолда бізге қажетті жемістерді табу керек, ол үшін бізге карта көмектеседі.</p> <p>Дид ойын:</p> <p>«Жемістерді жина» Жемістерді жинап, картадағы жеміс зертханасына</p>	<p>Көңілді шеңбер</p> <p>Қайырлы таң күлімдеген жүздер! Қайырлы таң күн мен құстар!</p> <p>Барлығы мейірімді, сенімді болсын.</p> <p>Қайырлы таң кешке дейін созылсын!</p> <p>Балалар, бір-бірімізге күлейік,</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Тәрбиеші: «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың». Неліктен олар бұлай айтады деп ойлайсыз? (балалардың жауаптары)</p> <p>Бақытты және сау болу үшін не қажет?</p>

<p>құрастыру арқылы топтарға бөлінеді 1-топ: «жемістер» 2-топ: «көкөністер» 3-топ: «шырындар» 4-топ: «тағамдар»</p> <p>Зерттеуді жоспарлау: Ой қозғау: қоршаған орта. 1.Пайдалы және зиянды тағамдардың айырмашылығы қандай? 2.Біз қандай тағамдарды ішуіміз керек? Балалардың өз ойы, сыни ойлау. Тосын сәт: Балалар, бүгін бізге дәрігер апай келіпті, балабақшадағы топтарды аралап денсаулығын тексеріп жүр екен. Дәрігер:</p>	<p>айтпаған. Сәлемдескен кезде бір-біріне денсаулық тілейді. Ой дамыту. Денсаулық үшін тағы не қажет? - Спортпен шұғылданыңыз, сабырлы болыңыз, таза ауада көбірек уақыт өткізіңіз, витаминдер мен дұрыс тамақтаныңыз. - Дұрыс тамақтану – ағзаға пайдалы өнімдер. Азық-түлік слайдтары. Шарты: Дид «Қызыл, сары, жасыл» Мен сендерге тағам слайдтарын көрсетемін, ал сендер дұрыс түсті карточкаларды көтересіңдер. (Жасыл - жақсы, сары - жеуге болады, бірақ өте пайдалы емес, қызыл - тамақтан бас тартқан дұрыс). Әрбір өнімде сіз пайдалы және зиянды</p>	<p>тазалап жейміз ғой? Балалар: Иә, апай! Микроб: Сіздерменім еңқалай күресу керек екенін біледі екенсіздер. . Менімен дос болмасаңыздар, мен сіздерді сиқырлап тас таймын. Балалар: Біз сіздің сиқырыңызға сиқырланбаймыз. Сізбен қалай күресу керек екенін білеміз. Жеміс-жидек пен көкөністерді жуып-тазалап көп жейміз. Біздің денсаулығымыз күшті. Дидактикалық ойын: «Дәрумендерді ажырат» Мақсаты: Жемістер мен көкөністерді ажырату, абилуге үйрету, дәрумендердің адам ағзасына қандай пайдасы бар екендігін айту. Түсінік беру. Шарты: Балалар бері</p>	<p>кеттік. Қане зертханаға жету үшін көзімізді жұмып, 1,2,3 деп айтамыз. – Ал қазір біз оларды зертханамызда тексеріп көреміз. Тәрбиеші: - Біздің дастарханда жемістер бар, оларды атаңдар. (банан, алмұрт, алма, мандарин, жүзім, лимон). - Иә, олардың барлығы әртүрлі, бірақ бәрібір, кейбір белгілерге сәйкес, ұқсас жемістерді табуға болады. - Эксперимент жүргізуді бастау үшін жемістерге сауалнама жүргізу керек. - Бірдей пішіндегі жемістерді тауып, берілген жерге орналастырамыз.. Неліктен бұл жемістер деп</p>	<p>(балалардың жауаптары). дұрыс тамақтану қажет. Ол нені білдіреді? (балалардың жауаптары). (Бұл адамға пайдалы тағам). Дид ойын: «Жеміс қайда, көкөніс қайда екенін тап» Мен сендерге үстелге жемістер мен көкөністердің аралас карталарын жайып беремін, ал сендер карточкаларды жемістер мен көкөністер деп екі топқа бөлулерің керек. Тәрбиеші: Енді жемістерді зертханамызда зерттеп көрейік. Педагог үстелге жемістерді қояды: апельсин, мандарин, лимон, банан, алма. Тәрбиеші: Біздің дастарханда түрлі жемістер бар.</p>
--	--	--	---	--

<p>Сәлеметсіңдер ме, балалар! Дәрігер: балалар қазір күз мезгілі, тұмау жүріп жатқан кез, өздеріңді қалай сезінесіңдер? Дәрігер: Балалар сендердің топтарыңда ауырып қалған балалар жоқ па? Дәрігер: Сендердің көңіл күйлерің, денсаулықтарың да жақсы екен. Сендер таза ауада көп серуендеп, түнде жақсы ұйықтағандарың көрініп тұр. Деніміз сау болу үшін көкөністен жасалған тағамдар жеуіміз керек, жемістерден жасалған шырындар ішіуіміз керек, спортпен айналысуымыз керек, тазалық</p>	<p>нәрсені таба аласыз. Дид ойын: «Түрлі-түсті себеттер» Балаларды екі командаға бөлу. Енді сіз аспаз екеніңізді елестетіңіз, кешкі ас дайындайсыз. Ол үшін дүкенге барып, себетті өнімдермен толтыру керек. Пайдалы тағамдарды жасыл себетке, ал зиянды өнімдерді қызылға салу керек. Дид ойын: «Ғажайып сөмке» Біз жемістерді үлкен табаққа саламыз: алма, алмұрт, апельсин, мандарин, лимон, банан, киви, жүзім. - Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? (Жеміс.) Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді және оларды қалай жіктеуге</p>	<p>лген жемістер мен көкөністерді А және С топтарына бөліп орналастыру керек. Тәрбиеші: Балалар, бізге хат келген сияқты. Қарап көрейікші. Бәріміз экранға назар аударайық. Балалар, бізге балабақшамызды қандай дәрігері не айтар екен, тыңдап көрейік. Ой, ой, ой мен кеттім, мен кеттім микорп қашып кетеді. Ой дамыту. АҚТ технологиясымен жұмыс. (Балабақшаның дәрігері көкөністер мен жемістерді қалай жеу керектігі туралы айтып береді) Сергіту сәті: Дәрумендер – тірегің, АВС деп аласың. Жетіспесе бірі оның,</p>	<p>ойлайсыңдар? Қалай ойлайсыңдар, қандай жемістердің пішіні, көлемі, түсі ұқсас? 1. Қараңызшы, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме? (дөңгелек, сопақ); 2. Көлемі бойынша (үлкен және кіші); 3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл); 4. Дәміне қарай. Тәрбиеші: - Олай болса, жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне қарай топқа бөлуге болатынын білдік. Қорытынды: Жемістерді әртүрлі белгілерге қарай топтастыруға болады және бұл әртүрлі топтарға әкеледі. Тәрбиеші: Балалар, аздап демалып, дене шынықтыру</p>	<p>Олардың атын атап көрейік. Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді, қандай негіздер бойынша топтастыруға болады? 1. Қараңыздар, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме (дөңгелек, сопақ)? 2. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл)? 3. Көлемі бойынша (үлкен және кіші)? 4. Иісі бойынша? 5. Қабықтың құрылымы бойынша (кеуекті және тегіс)? Жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне, иісіне, қабығының құрылысына қарай топтастыруға болатынын білдік. Ой дамыту. Сұрақ – жауап. Апельсин қайда өседі? (ағашта)</p>
---	---	---	--	---

<p>сақтау керек. Дәрігер: Сендер қандай сергіту жаттығуларын білесіңдер? Маған көрсетіңдерші? Сергіту сәті: Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды жазайық. Дид ойын: «Ғажайып қалта». Ойынның шарты: қалта ішіндегі жемістерді аттарын, түсін айту керек. Көркем әдебиет. «Дұрыс тамақтана біл» кітаптағы керекті мәліметтерді көрсету, балалар өз ойын айту. Дид ойын: «Кім</p>	<p>болады? 1. Олардың пішіні бойынша (дөңгелек, сопақ) айырмашылығы бар-жоғын қарау. 2. Көлемі бойынша (үлкен, кіші). 3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл). -Жемістер бұзылып кетпес үшін қайнатады, кептіреді, мұздатады. Жемістерден қандай тағамдар жасауға болады? Олардың атын бірге атайық. Дид ойын: «Тағамның атын ата» -Лимон шырыны - қандай шырын? (Лимон шырыны). Алмадан жасалған джем? (Алма тосабы) Алмұрт кеспесі? (Алмұрт тосабы). Өрік компоты? (Өрік компоты). Ал енді мен сендерге компотты «пісіруді»</p>	<p>Ауырып сен қаласың. Тәрбиеші: Балалар, дәрумендер тек қана жемістер мен көкөністерде болмайды, сонымен қатар дәрігер апайларымыз арнайы дәріханаларда дәрумендер жасап шығарады. — Балалар, өзіміздің жеке дәріханамызға барып арнайы киімдерімізді киіп, дәрумендерді жасап берейік. (Сары ермексаздан дөңгелек тәрізді пішіннен түрлі дәрумендер жасайды). Ғалымдар бұрышы. Тәжірибе№1 Жемістер - оларды қалай жеуге болады? Мақсаты: Балаларға жеміс-жидек тағамдарын дайындаудың әртүрлі тәсілдерін көрсету. Құрал-жабдықтар: жемістер</p>	<p>жаттығуларын жасайық. Сергіту сәті: «Бұл алма» Мынау алма! (тұру) Бұл (қолдар екі жаққа) Тәтті шырынға толы (қолдар белбеуде) Қолыңызды созыңыз (қолыңызды алға созыңыз) Алма жинаңыз (қолыңызды жоғары көтеріңіз) Жел бұтақты тербете бастады (қолымызбен төбесінде тербелеміз) Алма алу қиын (жоғары тартылды) Мен секіремін, қолымды созамын (секірдім) Және тез алма жинаңыз (қолыңызды басыңызға шапалақтаңыз). Тәрбиеші:</p>	<p>Дұрыс, сонда қалай айта аласыз: апельсин жеміс пе, әлде көкөніс пе? Балалардың жауаптары. Балалармен әңгіме: Табиғатта апельсиндер - жылтыр жапырақтары бар биік мәңгі жасыл ағаштарда өседі. Олардың сфералық тәжі бар, ақ хош иісті гүлдермен гүлдейді, олардан бәріңіз жақсы көретін жемістер пайда болады. Апельсиндер - сіз жақсы көретін керемет десерт, сонымен қатар олар иммунитетті күшейтетін тамаша құрал. Апельсинмен тәжірибе жасайық. Қортынды тәжірибе: Апельсин қабығының қасиеттері Ал апельсин қабығымен тәжірибе жасап</p>
--	---	--	---	--

<p>жылдам» ойыны Шарты: Пайдалы және зиянды тағамдарды ажыратып ыдысқа салады Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар» Көкөністер мен Жемістер «№ 1 тәжірибе» Мақсаты: жемістер мен көкөністер тұқымдарының құрылымында ядрошық бар екенін көрсету Құрал-жабдықтар: жемістер (алхоры, алма, апельсин, алмұрт); көкөністер (қияр, баклажан, қызанақ, кәді), науалар, пластикалық пышақтар, ұлғайтқыш, балға. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен</p>	<p>ұсынамын. Сергіту «Компот». -Компот пісіреміз. Сізге көптеген жемістер керек, мұнда! Алмаларды тураймыз Біз алмұртты кесеміз Лимон шырынын сығыңыз Су құйып және құмды салыңыз! Біз пісіреміз, компот пісіреміз, Адамдарға көмектесеміз. Карточкалар бойынша жұппен жұмыс: Дид ойын: «Не артық?» - Балаларға жемістер бейнеленген карточкаларды ұсынамын, олардың арасында көкөністер, саңырауқұлақтар, жаңғақтар мен жидектер бар. Тапсырманы орындағаннан кейін балалар карточкалармен</p>	<p>бейнеленген суреттер, «Бақшадағы егін жинау» сюжеттік суреті, кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандар. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен бірге жемістер мен сюжетті суреті бар суреттерді қарастырады. Педагог балалардан жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрайды. Ол әрі қарай қарастыруды ұсынады шикі жемістерді алып, адамның оларды қалай жегенін және неліктен екенін сұрайды. Педагог балалармен бірге кептірілген</p>	<p>-Ал енді, балалар, мен сендерді жемістермен тәжірибе жасауға шақырамын. Әрқайсысың өз үстеліңізге келіңіздер. мандаринмен тәжірибе жасайық. мандариндер салынған үстелдерге барайық. -мандарин дер жүзе алады деп ойлайсыңдар ма? (балалардың жорамалдары). Тексерейік? №1 тәжірибе. Түстер құпиясы. Аскөк, пияз. - Аскөктің бір бұтағын алып, оны бумаға салып, қағаз бетіне тік сызық сызамыз, аскөкпен сурет салуға болады ма? - Ол жолды қандай түспен қалдырды? Ал енді картадағы</p>	<p>көрейік. Балалар, қалай ойлайсыңдар, шарға қабық шырынын салсаңдар не болады? (Балалардың жауаптары) Сендермен бірге тексерейік. (Педагог балаларға қабықтың шырыны шарға түссе, жарылып кететінін көрсетеді). Балалар, бұл неліктен болды деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптары). Апельсин қабығы шырынында ауа көпіршіктері ғана емес, сонымен қатар сұйықтық - қышқыл бар, ол шарды тоттандырады. Тәжірибе №2 КӨКӨНІСТЕРДІҢ ҚҰРАМЫНДА СУ бар ма? Тәжірибе жүргізбес бұрын, бір болжам жасайық: көкөністерде су бар ма, жоқ па? Сынақ үшін біз әртүрлі көкөністерді алдық:</p>
--	---	---	--	---

<p>бірге жемістерді тексереді, көкөністер атауларын нақтылайды. Ересек адам балаларды осы жемістердің (көкөністердің) тұқымдары қайда екенін табуға шақырады. Балалар жемістерді кеседі, тұқымын табады. Педагог тұқымдарды үлкейткіш әйнек арқылы қарауды ұсынады. Балалар тұқымдарды қарастырады, сипаттайды, оларды салыстыру, ұқсастықтарды табу (қабықша, ядрошық), балғамен беріктігін тексеру.</p> <p>Қорытынды. Жемістердің (көкөністердің) барлық тұқымдарының</p>	<p>алмасады және оларды тексереді.</p> <p>Дид ойын: «Зерттеуші шеберлер»</p> <p>Зертханалық жұмыс ережесін қайталаймыз. Ақ халатты киіп, зертханаға барамыз. Зертханада жұмыс. Енді мен сендерге жұмбақ жасырғым келіп тұр. Менде, менде бәрі бар, Дәмім бірде қышқыл, бірде тәтті, Дәруменім пайдалы. Кім менің шырынымды ішеді Сол ақылды болып өседі. (Апельсин). -Апельсин туралы не білесіңдер? (балалардың жауаптары) Апельсинмен тәжірибе жасайық. Апельсиндер салынған үстелдерге барайық. №1 тәжірибе. «Бату</p>	<p>және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді. Әркім бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды. Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуға, дәмінің айырмашылығын анықтауға үйренеді.</p> <p>Қорытынды. адам қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру, сақтау, қайнату. Жемістерде біздің денемізге пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы, оларда барлық витаминдер бар. Іс-әрекетті бағалау кезеңі:</p> <p>— Балалар,</p>	<p>нәтижені белгілеңіз, қараңыз</p> <p>- Аскөк сурет салады ма?</p> <p>- Иә</p> <p>- плюс қойыңыз.</p> <p>Қандай түс?</p> <p>- Жасыл</p> <p>- шеңберді жасыл түске боя.</p> <p>Енді пиязды қолданып көрейік.</p> <p>-Пияздың қауырсынын алып, бүктеп, тік сызық сызамыз, пиязбен сурет салуға бола ма?</p> <p>- Жарайсыңдар, бәрі жақсы болды ....</p> <p>Пияз сурет салады ма?</p> <p>- Иә</p> <p>- Плюс қойыңыз.</p> <p>Қандай түс?</p> <p>Жасыл</p> <p>- Шеңберді жасыл түске боя.</p> <p>- Жарайсың! Нағыз галым!</p> <p>№2 тәжірибе.</p>	<p>картон, сәбіз, қызанақ, қияр. Олар екі бөлікке кесіп, кесіндіні қолының бойымен жүргізді. Сіз не сезіндіңіз?</p> <p>Көкөністерде су бар ма? Қай көкөністе су көп? Бірақ кейбір зерттеушілер әлі де күмәнмен қарады. Содан кейін біз майда үккіштен өткізіп, оған сәбіз мен картопты үккіштен өткізіп, дәке арқылы шырынын сығып алдық. Біз қай көкөністе сұйықтық көп екенін салыстырдық - сәбізде немесе картопта. Балалар шырыннан дәм татқысы келетіндерін білдірді.</p> <p>Бағдарлама Тақырыбы: «Қазақтың ұлттық ою-өрнегінің элементтері».</p>
--	---	--	--	---

<p>ұқсастықтары бар. Оларда жаңа өсімдік үшін қоректік қор бар ядрошық бар. Ядрошық тері қабығымен қорғалған.</p> <p>№ 2 Тәжірибе.</p> <p>«Жемістер мен көкөністерді бояйтын заттар»</p> <p>Мақсаты: барлық жемістердің шырыны бар, түсі бар екенін дәлелдеу.</p> <p>Құрал-жабдықтар: түрлі түсті 3-4 жеміс (киви, апельсин, қара өрік, шабдалы және т.б.); балалар санына сәйкес фильтрленген қағаз парақтары, пластикалық пышақтар және мөлдір шыныаяқтар; лупа, клеенка.</p> <p>Жүргізілу барысы: Адамдар жеміс</p>	<p>– батпау».</p> <p>-Ал, қалай ойлайсыңдар, апельсиндер жүзе алады ма (балалар жорамалдары). Ал тексеріп көрейік. Сіздің алдыңызда екі апельсин бар. Олардың біреуін суы бар ыдысқа салыңыз. Ол жүзетін болады. Ал сіз қатты тырыссаңыз да, оны суға батыра алмайсыз. Екінші апельсинді аршып, суға салыңыз. Енді не? Сіз өз көзіңізге сенесіз бе? Апельсин батып кетті. Қалай солай? Екі бірдей апельсин, бірақ біреуі суға батып, екіншісі қалқып кетті ме? нені болжауға болады. (Балалардың жауаптары).</p> <p>Қабықтың шынымен апельсиннің суға батып кетуіне жол бермейтінін қалай тексеруге болады.</p>	<p>дәрумендер дегеніміз не екен?</p> <p>— Қай тапсырма сіздерге қатты ұнады?</p> <p>Тәрбиеші: Балалар сендер ұйа жақсы қатынасқандарыңыз үшін сендерге дәрігеріміз өзінің дәрумендерін сыйлыққа беріп жіберіпті.</p> <p>Дене тәрбиесі</p> <p>Кіріспе бөлім.</p> <p>-сәлемдесу</p> <p>-сапқа тұрғызу</p> <p>Бағанда бір-бірден жүру;</p> <p>тапсырмаларды орындай отырып шеңбер бойымен жүру және жүгіру: саусақпен жүру, жартылай шалқайып жүру, қолды тізеге қою; қалыпты серуендеуге көшу.</p> <p>Негізгі бөлім.</p> <p>Доппен жалпы дамыту</p>	<p>Көкөністер қызылша, сәбіз</p> <p>- Біз сәбіздің бір бөлігін алып, оны қағаз парағына саламыз ....</p> <p>Нәтиже бізге эскиз жасауға көмектеседі .... шығу.</p> <p>- Сәбіз салады ма?</p> <p>- Иә</p> <p>-Олай болса, сәбіз салынған суреттің алдына не саламыз?</p> <p>- Плюс</p> <p>Шеңбер қандай түсті болады?</p> <p>- Дұрыс қызғылт сары. Жарайсың!</p> <p>- Біз қызылшаның бір бөлігін алып, оны қағаздың үстіне саламыз ....</p> <p>Сергіту сәті. «Бағбан»</p> <p>Біз кеше (балалар қол ұстасып шеңбер бойымен жүреді)</p> <p>Қарақат отырғыздық</p>	<p>Ұ.О Таұырыбы:</p> <p>« Көкпар»</p> <p>Мақсаты: Балаларды ұлттық ойын арқылы татулыққа, адамгершілікке баулу. Ойын арқылы баланы батырлыққа, күштілікке, ептілікке баулу.</p>
---	--	---	---	--

<p>шырындарын қайдан алады, олар қалай жасалады, түсі неліктен әртүрлі? Педагог жемісті үлкейткіш әйнек арқылы қарауды, содан кейін өз бетінше жеміс кесектерінің шырынын сығуды ұсынады.</p> <p>Шырындардың түсі салыстырылады - олардың барлығы әртүрлі. Содан кейін балалар шырынды сүзгіден өткен қағаз парақтарына тамызып, шырын кепкен кезде не болатынын күтеді.</p> <p>Қорытынды. Жеміс бөліктерін сығу нәтижесінде шырын сығылады; Сіз неғұрлым қатты сығыңыз, соғұрлым көп шырын</p>	<p>(балалардың жауаптары).</p> <p>№2 тәжірибе. Апельсин қабығы батады ма. Қабықты суға салайық. "Апельсин қабығында ауа көпіршіктері көп. Олар апельсинді су бетіне итереді. Қабығы болмаса, апельсин батып кетеді, себебі ол ығыстыратын судан ауыр". Апельсин қабығын үлкейткіш әйнек арқылы қарау. Қорытынды: сондықтан ауа судан жеңіл деп айтуға болады. Және біз оны дәлелдедік. №3 тәжірибе «Жүзімге не болады?» Бір стақан таза газдалған су немесе лимонад алыңыз да, оған жүзімсалыңыз. Ол судан сәл ауыр және түбіне батып кетеді.</p>	<p>жаттығулары. Кіріспе бөлімі: Бірінің артынан бірі сапқа тұру. Денені тік ұстау. Шеңбер бойымен бір - бірінің қолынан ұстай отырып, айнала жүгіру. Шеңбер бойымен еркін жүру. 1 сапқа тұру. 1 саптан 4 звеноға тұру. / сапқа тұрарда себеттен бір доп алу/ Қолдарын созып, арақашықтықты сақтау. Б.қ.: «Буратино» ойыны 1. Аяқты ашақ қоямыз, доп жанымызда. Буратиноға әдемі мұрын жасаймыз. Буратино мұрнымен «2,3» сандарын жазады. /5 рет қайталау/ Б.қ.: «Аттан созылу» 2. Аяқтары ашақ</p>	<p>(шұңқыр қазып, оған бұта отырғызуды бейнелеу) Алма ағаштарын әкпен әктедік. (оң қолды жоғары және төмен жылжытыңыз) Біз қоршауды жөндедік. (балға соққыларына еліктейді) Біз әңгіме бастадық (шеңберге қарама-қарсы тұрады, ортаға бір бала шығады, диалог жүргізеді) Сіз біздің бағбанға айтасыз Бізге сыйлық ретінде не бересіз? Мен сыйлық ретінде күлгін алхоры беремін,..... (жемістің әрбір атауына бас бармақтан бастап екі қолға бір саусақ бүгіледі). Біз қызықты, қызықты</p>	
--	--	--	--	--

<p><i>аласыз.Шырын құрған кезде шырынның өзі сияқты түсті дақтар қалады. Сол сияқты тәжірибе көкөністермен де жүргізіледі.</i></p> <p>№ 3 Тәжірибе: Күннің өсімдіктің (пияздың) өсуіне әсері»</p> <p>Мақсат. Өсімдіктер өсу үшін күн сәулесінің қажеттілігін дәлелдеңіз</p> <p>Құрал-жабдықтар: 2 шам, 2 контейнер топырақ.</p> <p>Жүргізілу барысы: 1) Пиязды контейнерге отырғызыңыз. Біреуін күнге, екіншісін қалпақ астына көлеңкеге салады Жасыл желектің өсіп жатқанын</p>	<p><i>Бірақ кішкентай шарларға ұқсас газ көпіршіктері бірден оған жабыса бастайды. олардың көп болатыны сонша, жүзім пайда болады. Бірақ бетінде көпіршіктер жарылып, газ сыртқа шығады. Ауыр жүзім қайтадан түбіне батады. Мұнда ол қайтадан газ көпіршіктерімен жабылып, қайтадан көтеріледі. Бұл су «дем шығарғанша» бірнеше рет жалғасады.</i></p> <p>Тәжірибе №4 «Сиқырлы лимон». Біз үлкен шыныаяққа жылы шай дайындаймыз, Екі стаканға құйамыз. Стакандардың біріне лимон шырынын сығыңыз. Қасықпен араластырыңыз. Шай түсінің қалай өзгергенін бйқауға</p>	<p><i>қойылған, доп қолда, 1- оң аяқты бұғу, 2- алға қарай бүгілген аяққа қарай иілу керек, дәл осы қимылды екінші аяқпен қайталайды. /5-брет қайталау./</i></p> <p>Б.қ.: «Бауырсақ» 3. Аяқтар алшақ қойылған, доп қолда. 1- тізерлей отырып, допты айналдыра домалатады. 2- б.қ. /5-6 рет қайталау.</p> <p>Б. қ.: «Аққу қанатын қақты» 4. Аяқтың ұшымен тұрып, доп жанда. Қолды жоғары-төмен «аққудың» қанаты сияқты жасау. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Дәл тигіз» 5. Аяқтары бірге. Доп қолда, денені тік ұстау. Оң жақ тізені көтеріп допқа тигізу «тиді» деп айту. Сол жақ тіземінде қайталау. /5-6 рет</p>	<p><i>эксперименттеріміз ді жалғастырамыз.</i></p> <p>№3 Тәжірибе. Жидектер қарақат, таңқурай - Үстелде сөмкелер бар, оны ашып, жидекті алып, салфеткаға пакетке салып, алақанмен жидекті басыңыз. Қаптаманы аударып, майлықтың түсіне қараймыз. Нәтижені сызамыз. - Қолымызды сүртеміз, сыртқа шығып шеңберге тұрамыз. - Балалар, айтыңдаршы, біз бұл тәжірибелерден не білдік? Балалардың жауаптары. -Дұрыс, балалар, біз тек бояумен, қарындашпен ғана емес, табиғи бояулармен – көкөністердің,</p>	
--	--	---	--	--

<p>қараңыз. 2) Өсімдіктен қақпақты алыңыз. Қандай сабақ? (жарық) Неліктен жарық? Күнге қойыңыз, пияз бірнеше күнде жасылға айналады. 3) Көлеңкедегі сабақ күнге қарай созылады, күн тұрған жаққа қарай созылады. Неліктен? Қорытынды. Жасыл күйде боялу үшін өсімдіктердің өсуі үшін күн сәулесі қажет, Өсімдіктер күннен жасыл түс беретін хлорофилді жинайды және тағам ретінде қызмет етеді. 6. Лексикалық тақырып: «Көкөністер. Жемістер» №5</p>	<p>болады.. Балалар, біз сендермен тәжірибе жасадық: апельсин суға батады, батпайды, жүзім жүзеді, лимон шырыны түсін өзгертеді. Ең бастысы, жемістер біздің денемізге көмектеседі: олар пайдалы қоректік заттармен қамтамасыз етеді, соның арқасында дене күшті және сау болады. Дені сау дене микробтар мен аурудан қорықпайды. Қазақ тілі Қауіпсіздік ережелері. Мен және ересектер әлемі Тақырыбы: Көшеде өзін ұстау. Ой дамыту. Суретпен жұмыс. Көліктер қайда жүр? Жолда қалай жүру керек? Жаяу адамдардың</p>	<p>қайталау/ Б.қ.: «Кетті, кетті домалап» 6. Аяқтары алашақ, допты аяқпен оңнан – солға , солдан- оңға қарай сырғыту. /15-20 секунд/ Б. қ.: «Көңілді доп» 7. Аяқтарын біріктіру. Доп қолда. Қолды жоғары созып, орнында секіру. /10-15секунд/ Тыныс алу жаттығулары: «Әтеш» дыбысын салу, «ку-ка-ре-ку» деп айту. Мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Қозғалыстардың негізгі түрлері. -Еденде жатқан тақтада аяқтың ұшымен жүру -Ишпен гимнастикалық орындықта жорғалап жүру, екі қолмен жоғары көтеру, қолды екі</p>	<p>өсімдіктердің, жидектердің шырынымен де сурет салуға болатынын білдік. - Кішкене тосын сый жасайық! Маған келіңіз, үстелде әртүрлі көкөністер мен жемістердің бланкілері бар, бір-бірден алып, оларды белгілі бір түсті шырынмен безендіріңіз. Біз оларды бір үлкен табаққа жапсырамыз, әдемі натюрморт аламыз. - Жарайсың! - Балалар сендерге зертхана ұнады ма? - Қандай қызықты және жаңа нәрселерді білдіңіз? Сізге қандай түстер көбірек ұнайды? - Балалар, бұл түстерді табиғи деп атауға бола ма? Неліктен? Мұнда біз табиғи</p>	
--	---	---	--	--

	<p><i>тәжірибе «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде»</i> <i>Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету.</i> <i>Құрал-жабдықтар: қызылша, қияр, алма, шабдалы кремi, қияр маскасы, жеміс хош иісті сусабын, үккіш, пышақ, қағаз майлықтар, айна.</i> <i>Мазмұны. Мұғалім мен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын мұғалім балаларды кейбір жемістер мен</i></p>	<p><i>өтетін жолындағы сызықты не дейді?</i> <i>- Бағдаршам жоқ көшеден қалай өтеміз?</i> <i>-Енді мына белгілерге қараңдаршы, мынау ненің суреті?</i> <i>-Егер телефонның суреті салынған белгі тұрса ол нені білдіреді?</i> <i>-Мынау медициналық көмек пунктiнiң белгiсi. Автобусттың суретi салынған белгiнi көрсеңдер, ол «автобус тоқтайтын аялдама бар» дегендi бiлдiредi екен.Балаларға жол белгiлерi, жол қиылысы, көлiк жолы, жаяу жүргiншiлер жолы туралы ақпарат беру</i> <i>Бағдаршам ойыны:</i> <i>Ойын: «Сақ бол!»</i> <i>Қызыл көзiн жағады. (қозғалмай тұру)</i> <i>Сары көзiн жағады. (қол шапалақтау)</i> <i>Жасыл көзiн жағады. (бiр орында тұрып</i></p>	<p><i>жағынан ұстау (2 рет).</i> <i>Қимылды ойын: «Құстар жем жейдi»</i> <i>Шарты : құстардың қимылын салып көрсетедi.</i></p> <p><i>Ұ.О Тақырыбы: «Теңге iлу»</i> <i>Мақсаты: Ұлттық ойын арқылы салт - дәстүрлердi сақтай бiлуге тәрбиелеу.</i> <i>Баланы шапшаңдыққа, ептілікке баулу.</i></p>	<p><i>түстердiң құпиясын аштық.</i></p> <p><i>Музыка Педагог жетекшiлiгiмен</i></p> <p><i>Бағдарлама Тақырыбы: «2 саны мен цифры. Қысқа ұзын».</i></p> <p><i>Ұ.О Тақырыбы: «Соқыр теке»</i> <i>Мақсаты: Балаларды дыбысты естуге сезiнiге үйрету.</i> <i>Балаларды сипау арқылы тану.</i></p>	
--	--	--	---	--	--

	<p>көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды аршылған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өңінің қалай өзгергенін айтуды ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім өң қалай өзгергенін айтады.</p> <p>Дене тәрбиесі Кіріспе бөлім. -сәлемдесу</p>	<p>жүру).</p> <p>Балалар ойынды қызыға ойнайды.</p> <p>Ой қозғау. Сұрақ-жауап алу.</p> <p>Үлкен жолда доп ойнауға, велосипедпен көшеде жүруге бола ма?</p> <p>-Келе жатқан көліктің алдынан өтуге бола ма?</p> <p>Балалардың жауаптары.</p> <p>Сергіту сәті.</p> <p>Мәшине жүргізу.</p> <p>Балаларды пішіндер арқылы екі орталыққа бөлеу</p> <p>1- орталықтағы балаларға өздеріне бұрыннан таныс бағдаршамның суретін салуды тапсыру.</p> <p>2- орталықтағы балаларға бірнеше бөлікке бөлінген сурет қиындыларынан жол белгілерін құрастыруы тапсыру.</p> <p>Балаларға тапсырманы</p>			
--	---	---	--	--	--

	<p>-сапқа тұрғызу Бір-бірден бағанда жүру. Педагог залдың бір жағына баланың бір адымында 8-10 штангаларды қояды. Бір-бірден колоннада жүру, мұғалімнің белгісі бойынша, балалар оң және сол аяқтарымен кезек-кезек штангалардан өтіп жүруге ауысады. Бағандағы соңғы бала штангалардың үстінен өткеннен кейін, шашыраңқы бағытта жүгіру пәрмені беріледі. Жүру және жүгіру жаттығулары кезектесіп өтеді</p> <p>Негізгі бөлім. Жалпы дамыту жаттығулары. 1. б.қ. - аяқтың ені бойынша аяқ тірегі, қол белде.</p>	<p>түсіндіреді. Балаларды мадақтау.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p><i>Қолдар бүйірлерге, жоғары, қолдарыңызды бастарыңызға шапалақтау, қолдарыңызды белге қою, бастапқы қалып (5- 6 рет).</i></p> <p><i>2. б.қ. - аяқтың ені бойынша аяқ тірегі, қолдар дене бойымен. Қолдар бүйірге, отырыңыз және алдарыңызда қолдарыңызды ұрыңыз; көтерілу, қолды екі жаққа, бастапқы қалыпқа оралу (5 рет).</i></p> <p><i>3. б.қ. - аяқ иық енінде, қол белде. қолды екі жаққа, алға еңкейіңіз, алдыңызда қолыңызды шапалақтаңыз; түзу, қолдар. жақтарға, бастапқы қалып (5 рет).</i></p> <p><i>4. б.қ. - тізе бүгіп,</i></p>				
---	--	--	--	--

қолдар бастың артында. Оңға (солға) бұрылыңыз, оңға (солға) қолды жағғыңызға алыңыз; түзету, бастапқы қалып (6 рет).

5. б.қ. - аяқ сәл алыс, қолдар дененің бойымен.

Секіру сериялары арасында кішкене кідіріспен кезектесіп, екі бағытта шеңбермен екі аяқпен секіру.

Тыныс алу жаттығуы
« Күн жасаймыз»
Қозғалыстардың негізгі түрлері.

1. Төпе-теңдік - басында қапшықпен жерде жатқан тақтаймен жүру, қолды екі жаққа (2-3 рет).

2. Кедергілерден екі аяқпен

	<p>секіру(өзектердің биіктігі 6 см), бір-бірінен 40 см қашықтықта, 5-6 бар. 2-3 рет қайталаңыз.</p> <p>Қим ойын: Аюдың апанында»</p> <p>Мақсаты: балалардың сөздік қорын дамыта отырып, қимыл-қозғалыс іскерліктерін жетілдіру.</p> <p>Ұ.О Тақырыбы: «Түйе-түйе»</p> <p>Мақсаты: Балаларды тапқырлыққа тәрбиелеу</p>				
Серуенге дайындық	<p><i>Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу.</i></p> <p><i>Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</i></p>				
	<p><i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i></p>	<p><i>Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.</i></p>	<p><i>Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.</i></p>	<p><i>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i></p>	<p><i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i></p>

Серуен	Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.
<i>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Күз серуен картотекасынан</i>					
Серуеннен оралу	<i>«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.</i>				
	Киімдерін шешу: Киімдерін тәртіппен шешіп, сөресіне жинау. Тазалық процедуралары: Қолдарын сабындап жуып, сұрту. Гигиеналық шаралар: Жуынғанда сабынды дұрыс қолдануды үйрету. Түскі асқа дайындық: Қолдарын жуып болған соң асханаға дайындалу.	Киімдерін шешу: Балаларды киімдерін ұқыптап шешуге, орындарына қоюға баулу. Тазалық процедуралары: Қолдарын сабындап жууға дағдыландыру. Гигиеналық шаралар: Сумен ойнамай, сабынды артық қолданбау. Түскі асқа дайындық: Таза қолмен ас ішуді еске салу.	Киімдерін шешу: Киімдерін ретімен шешіп, шкафқа жинақтап қою. Тазалық процедуралары: Қолдарын жақсылап сабындап жуу. Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде суды төкпеуге үйрету. Түскі асқа дайындық: Балаларды орындарына отырғызу.	Киімдерін шешу: Әр бала киімін шешкен соң бүктеп, орнына қоюға үйрету. Тазалық процедуралары: Қолдарын екі рет сабындап жууға баулу. Гигиеналық шаралар: Сумен ойнамауды қадағалау. Түскі асқа дайындық: Ас ішер алдында қолдарын тазалау.	Киімдерін шешу: Балалар киімдерін ретімен шешіп, сөрелерін таза ұстауға дағдыланады. Тазалық процедуралары: Қолдарын жуған соң сүлгісін орнына қою. Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде тыныш болу. Түскі асқа дайындық: Ас алдында қолдарын жууын еске салу.
Түскі ас	<i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну</i>				
	Әңгіме: – Су – бізге қажет. Су болмаса, өсімдік те, адам да өмір сүре алмайды.	Әңгіме: – Дастарқандағы әр тағам – еңбек жемісі. Оны қадірлеп, төкпей жеуіміз керек.	Әңгіме: – Алма, алмұрт, жүзім – дәруменге бай. Жемістерді жесек, денеміз	Әңгіме: – Ас ішіп отырғанда тәртіпті болу – мәдениеттілік. Әдепті бала –	Әңгіме: – Асымызды қалдырмай, тауысып жеу – еңбекті бағалау. Артық алып

	<i>Сондықтан суды үнемдеу керек. Қауіпсіздік: – Су шашпаймыз, еденді былғамаймыз.</i>	Қауіпсіздік: – <i>Ас үстінде ойнамаймыз, тыныш отырамыз.</i>	<i>қуатты болады. Қауіпсіздік: – Жемістерді шағып емес, шайнап жейміз.</i>	<i>барлығына үлгі. Қауіпсіздік: – Дастарқан басында шуламаймыз, ыдысты төкпейміз.</i>	<i>қалдырсақ, ол ысырап болады. Қауіпсіздік: – Ас ішкенде асықпай шайнаймыз.</i>
Күндізгі ұйқы	<i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.</i>	<i>Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.</i>	<i>Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау</i>	<i>Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.</i>	<i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау</i>
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	Жаттығу кешені №6 <i>Балалар тұрайық Көзімізді ашайық Қолымызды созып Шынығып бір алайық.</i>	Жаттығу кешені №7 <i>Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.</i>	Жаттығу кешені №8 <i>Ұйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жағымызға қарайық Төсектен біз тарайық</i>	Жаттығу кешені №9 <i>Ұйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда- мында созылып Тарқасайық, тұрайық</i>	Жаттығу кешені №10 <i>Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық, Самал жел бізге желпісін, Ұйқымызды ашайық</i>
<i>Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</i>					
Бесін ас	<i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.</i>				
	Әңгіме: <i>– Сусыз өмір жоқ. Бетімізді, қолымызды жуған кезде суды тек</i>	Әңгіме: <i>– Әр түйір ас – бағалы. Дастарқан үстінде ойнамаймыз, шуламаймыз. Тамақты</i>	Әңгіме: <i>– Балалар, суды босқа ағызбайық. Қол, бет жуған кезде қранды ашып қоймай,</i>	Әңгіме: <i>– Әрбір тағам – үлкендердің маңдай терімен келген ризық. Сондықтан</i>	Әңгіме: <i>– Үнемділік тек тамақта емес, барлық ісімізде көрінеді. Бізге берілген суды,</i>

	<p>қажетіне қарай пайдалануымыз керек. Суды босқа ағызу – ысырап. Үнемді бала табиғатты да қорғайды.</p> <p>Қауіпсіздік: – Жуыну кезінде еденге суды шашпаймыз, абайлап қозғалуымыз керек. Бұл жерде абайсыз жүрсек – құлап қалуымыз мүмкін.</p>	<p>төкпей-шашпай, тауысып жеу – еңбекті бағалау.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қасық пен шанышқыны абайлап ұстаймыз, оларды бір-бірімізге бағыттамаймыз.</p>	<p>қажетті мөлшерде ғана қолдану керек. Ас үстінде де асты төкпей-шашпай жеу – үнемділіктің белгісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішкенде орнымыздан тұрмаймыз, асықпай шайнаймыз. Жүгірмесек – қауіпсіз боламыз.</p>	<p>нанды жерге тастамауымыз керек, тамақты ысырап етпей, мөлшермен ғана алуымыз қажет.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішкенде ауыз толған кезде сөйлемейміз, асықпай шайнаймыз. Бұл тамақтың жақсы қортылуына және қауіпсіздікке пайдалы</p>	<p>жарықты, тамақты дұрыс пайдалансақ – тәртіпті, әдепті бала боламыз.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас үстінде жан-жағымызға алаңдамаймыз, бір-бірімізге кедергі келтірмейміз. Ас ішіп болған соң «Рахмет» айтуды ұмытпаймыз</p>
<p>Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және</p>	<p>Эксперимент «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде»</p> <p>Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету.</p> <p>Құрал-жабдықтар: қызылша, қияр,</p>	<p>Су ағыны.</p> <p>Мақсаты: Судың пішіні болмайтынын, төгілмейтінін, ағып жатқанын көрсету.</p> <p>Жұмыс барысы: су құйылған 2 стакан алыңыз, сонымен қатар қатты материалдан жасалған 2-3 затты (текше, сызғыш, ағаш қасық және т.б.) осы заттардың пішінін анықтайды. «Судың</p>	<p>«Күздегі ағаштар» тәжірибе «Әртүрлі жапырақтар қалай түседі»</p> <p>Мақсаты: балаларға түскен жапырақтың ұшуының оның өлшемі мен пішініне тәуелділігін көрсету.</p> <p>Құрал-жабдықтар: әртүрлі пішіндегі нағыз үлкенді-кішілі жапырақтар, түрлі-түсті қағаздан қиылған түрлі</p>	<p>Өсімдіктер қалай тыныс алады?</p> <p>Мақсаты: өсімдіктің барлық мүшелері тыныс алуға қатысатынын анықтау.</p> <p>Ресурстар: ыдыс мөлдір су, ұзын сабақты жапырақ, коктейль түтігі, ұлғайтқыш әйнек</p> <p>Эксперимент барысы: № 1 зерттеу.</p>	<p>Балалар мен сіздерді ағаш туралы тағы тәжірибе жасауға шақырамын</p> <p>Тәжірибе № 2.</p> <p>Ағаш жанып, жылу мен жарық береді.</p> <p>Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл экспериментті суреттен көрсетемін. Егер сіз ағашты өртесеңіз, онда ол</p>

<p>басқалары)</p>	<p>алма, шабдалы кремi, қияр маскасы, жемiс хош иiстi сусабын, үккiш, пышақ, қағаз майлықтар, айна. Жүргiзiлу барысы: Педагог пен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейдi, иiсi бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын педагог балаларды кейбiр жемiстер мен көкөнiстердiң құндылығы туралы және оларды косметика өндiрiсiнде пайдалану туралы үйретедi. Педагог балаларды аршылған қызылшамен беттерiн ысқылап, айнаға қарап өңiнiң қалай өзгергенiн айтуды ұсынады. Әрi қарай мұғалiм</p>	<p>нiшiнi бар ма?» Деген сұрақты қойыңыз. Балаларды бiр ыдыстан екiншi ыдысқа (кесе, табақша, құты, т.б.) су құйып, өз бетiмен жауап табуға шақырыңыз. Су қайда және қалай төгiлетiнiн есте сақтау Қорытынды: Судың нiшiнi жоқ, ол құйылған ыдыстың түрiн алады, яғни нiшiнiн оңай өзгерте алады. Музыка Тақырыбы: Мен бақытты баламын Музыкалық сәлемдесу. «Сәлеметсiз бе! Здравствуйте! (әндете амандасу). Балаларға кезекпен допты лақтыру арқылы сұрақтар қойылады, жауаптар тыңдалады. – Бақыт деген не? – Бақытты</p>	<p>ағаштардың жапырақтары, оларға таныс балалардың суретi салынған қораптар. ағаштар, «Жапырақтың ұшуы» тапсырмалары бар парақтар. Мазмұны. Педагог балаларға ағаштардың жапырақтарының түсуiн әртүрлi тәсiлдермен қалай көргендерiн есте сақтауды ұсынады. Нелiктен? -Қане, қандай жапырақтар түсетiнiн бiлу үшiн тәжiрибе жасайық жылдам, ал қайсысы баяу, ал қай жапырақ иiру ең әдемі. Қолыңызға бiр жапырақ алып, тұрыңыз. Қолыңызды жапырақты жоғары көтерiп, саусақтарыңыздан жапырақты</p>	<p>Бiз ауа жапырақтары арқылы өсiмдiкке өтетiндiгiн анықтаймыз. Ауаны қалай анықтаймыз? үлкейткiш шыны арқылы сабақтың кесiлген жерiн тексерiп (тесiктер бар), сабақты суға батырыңыз (сабақтан көпiршiктердiң шығуын қадағалаңыз). № 2 зерттеу. «Парақ арқылы» тағы бiр эксперименттi келесi ретпен жүргiземiз: 2-3 см бос қалдырып, бөтелкеге су құйыңыз; жапырақты бөтелкеге сабақтың ұшы суға батырылатындай етiп салыңыз; бөтелкенiң аузын тығын сияқты</p>	<p>өртеңе бастайды. Өрт үлкен немесе кiшi, қауiптi және пайдалы болуы мүмкiн. Иллюстрацияларға қарап, от адамға дос бола ала ма, жоқ па, айтыңыз Балалар: Ия, мүмкiн. От бiзге қалай көмектеседi? Балалар: От жылыну үшiн, тамақ пiсiру үшiн, қоқысты жағу үшiн оны жеңiл ұстау үшiн қажет. Балалар: Орманда от жағуға болады. Тамақты отқа пiсiруге болады. От адамның жауына айналғанда не ойлайсың? Ол қауiптi болуы мүмкiн бе? Балалар: иә. Тәрбиешi: Өрттiң шығуына не себеп болуы мүмкiн? Балалар: адамдар отқа немқұрайлы қараған кезде немесе балалар сiрiңке алған кезде.</p>
-------------------	---	---	--	---	--

<p>барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім өң қалай өзгергенін айтады.</p> <p>Қорытынды. Қызылшаны пайдаланған кезде көкөніспен ысқылаған жері бірге қызарып кетеді. Қияр (алма) маскасынан кейін бет өзінің бастапқы түсіне (тазартылған) ие болады, тері жұмсақ және тегіс болады. Ересектер көкөністер мен жемістердің теріге пайдасы туралы біле</p>	<p>болу үшін не істеу керек? – Достарыңа бақытты болу үшін қандай тілек айтасың? Музыка тыңдау: «Ақ көгершін» (муз. Қ. Қалқатаев, сөзі Е. Баят). «Еркін самғап ұшсын» деп, Мәпелейміз, баптаймыз. «Бейбітшілік құсы» деп, Қайсы құсты біз мақтаймыз? – Ән сендерге ұнады ма? Неліктен? Ән қанша бөліктен тұрады? Мазмұнын әңгімелеп беруді ұсыну. Дауыс жаттығулары: «Тақ-тұқ», «Көңілді алақандар мен балақандар» жаттығулары. Дауыссыз дыбыстарды анық айтуға үйрету. Ән айту: «Біз бақытты баламыз» (муз. Ә. Қонысбеков, сөзі Ұ. Қонысбекова).</p>	<p>босатыңыз. Жапырақ ұшып бара жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаңыз және есте сақтаңыз: ол тез немесе баяу түсті ме, ол тіке ұшты ма, әлде шеңбер болды ма?</p> <p>«Жол қауіпсіздігі» «Жол ережелерін білу және сақтау» Мақсаты: Жол ережелерін балалармен нығайту; бағдаршам мәндерін қайталау.</p>	<p>пластилинмен тығыз жауып тастаңыз; Кішкене тесік жасап, сабақтың ұшы суға жетпейтіндей етіп салыңыз, пластилинмен бекітіңіз; бөтелкеден ауаны шығару - сабақ арқылы ауаны сорып алу. Сабақтың суға батқан ұшынан ауа көпіршіктері шыға бастайды.</p> <p>№ 3 тәжірибе Өсімдік жапырағынан ылғалдың булануы Мақсаты: судың жапырақтардан қайда жоғалып кететіндігін тексеру. Құрал-жабдықтар: өсімдік, целлофан пакет, жіп. Тәжірибе:</p>	<p>Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, шөпті, қағазды өртей алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, өрт шығара алады. Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі? Балалар: адамдар, ормандағы жануарлар өлуі мүмкін, орман, жәндіктер өледі. Біз екінші қасиетті анықтадық. Онда нені біліп, түсіндік? Балалар: ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағды да бар.</p> <p>Дене тәрбиесі Кіріспе бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Бағанда бір-бірден жүру; тапсырмаларды орындай отырып шеңбер бойымен жүру</p>
---	--	---	---	--

	<p>отырып, оны косметика (кремдер, маскалар) өндіруде қолдану идеясына келді. Бұл өнімдерді қолданғаннан кейін тері болады жұмсақ және барқыт, қажетті түсті алады. Ересектер өз терісіне осылай күтім жасайды.</p>	<p><i>Балалардан ән мазмұны мен көрнекі суреттердің өзара байланысын сұрау. Әнді бубен, асатаяқ, тұяқтас аспаптарының сүйемелдеуімен орындау. «Бейбітшілік құсы көгершін» деп таныстыру.</i></p> <p><i>Көгершін – голубь деп екі тілде қайталап үйрету.</i></p> <p>Музыкалық-ырғақты қозғалыс: «Қазіргі би ырғағы» (муз. Е. Лапин). Музыкалық шығарманың сипатын мағыналы түрде көрсетуге дағдыландыру.</p> <p><i>Заманауи би элементтерін Польша (Б. Сметан), ұлттық би («Айгөлек») түрлерімен салыстыру, айырмашылықтарын түсіндіру.</i></p> <p>Ой қозғау.</p> <p><i>Әннен қандай әсер</i></p>		<p><i>Өсімдікті қарастырайық, су топырақтан жапыраққа қалай ауысады? (тамырдан сабаққа, одан жапыраққа дейін); содан кейін ол қайда жоғалады, өсімдікті неге суару керек? (су жапырақтардан буланып кетеді). Біз қағазға полиэтилен пакетін салып, оны бекіту арқылы болжамды тексереміз.</i></p> <p><i>Өсімдікті жылы, жарық жерге қою. Сөмкенің іші тұманға айналғанына назар аударыңыз. Бірнеше сағаттан кейін сөмкені алыңыз. Бұл қайдан пайда болды? (жапырақ бетінен буланған) неге қалған жапырақтарда су көрінбейді? (су</i></p>	<p><i>және жүгіру: саусақпен жүру, жартылай шалқайып жүру, қолды тізеге қою; қалыпты серуендеуге көшу.</i></p> <p>Негізгі бөлім.</p> <p>Доппен жалпы дамыту жаттығулары.</p> <p>Кіріспе бөлімі:</p> <p><i>Бірінің артынан бірі сапқа тұру. Денені тік ұстау.</i></p> <p><i>Шеңбер бойымен бір - бірінің қолынан ұстай отырып, айнала жүгіру.</i></p> <p><i>Шеңбер бойымен еркін жүру. 1 сапқа тұру. 1 саптан 4 звеноға тұру. / сапқа тұрарда себеттен бір доп алу/ Қолдарын созып, арақашықтықты сақтау.</i></p> <p>Б.қ.: «Буратино» ойыны</p> <p><i>1. Аяқты ашақ қоямыз, доп жанымызда. Буратинаға әдемі мұрын жасаймыз.</i></p>
--	--	--	--	--	--

алдың? Осы әннің көңіл күйіне сәйкес қай түсті шарды қалар едің?
Қажетті аспаптарды әншінің суретіне сызық арқылы қос.
Қандай би түрлерін білесің? Қандай ырғақта билегенді ұнатасың?
Бүгінгі үйренген әнге қалай билер едің? Өз таңдауыңды көрсет.

«Қауіпсіздік ережесі»
«Мен үйдемін» көрініс
Жүргізілу барысы:
-Кішкентай қыз сіренкені орнына қойып, шәйдің орнына сүт ішеді.
-Осы кезде біреу келіп есік қағады, кішкентай қыз есікті ашуға бара жатып, есіне анасының айтқан сөзі түседі.

қоршаған ауаға буланған).

Қорытынды: ауа жапырақша арқылы сабаққа өтеді, өйткені ауа көпіршіктерінің суға түсуі көрінеді.

Буратино мұрнымен «2,3» сандарын жазады. /5 рет қайталау/
Б.қ.: «Аттан созылу»
2. Аяқтары алысқа қойылған, доп қолда, 1-оң аяқты бұзу, 2- алға қарай бүгілген аяққа қарай иілу керек, дәл осы қимылды екінші аяқпен қайталайды. /5-брет қайталау./
Б.қ.: «Бауырсақ»
3. Аяқтар алысқа қойылған, доп қолда. 1-тізерлей отырып, допты айналдыра домалатады.
2- б.қ. /5-6 рет қайталау.
Б. қ.: «Аққу қанатын қақты»
4. Аяқтың ұшымен тұрып, доп жанда. Қолды жоғары-төмен «аққудың» қанаты сияқты жасау. /5-6 рет қайталау/
Б.қ.: «Дәл тигіз»
5. Аяқтары бірге. Доп қолда, денені тік

					<p>ұстау. Оң жақ тізені көтеріп допқа тигізу «тиді» деп айту. Сол жақ тіземенде қайталау. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Кетті, кетті домалап»</p> <p>6. Аяқтары алыс, допты аяқпен оңнан – солға , солдан- оңға қарай сырғыту. /15-20 секунд/</p> <p>Б. қ.: «Көңілді доп»</p> <p>7. Аяқтарын біріктіру. Доп қолда. Қолды жоғары созып, орнында секіру. /10-15секунд/</p> <p>Тыныс алу жаттығулары:</p> <p>«Әтеш» дыбысын салу, «ку-ка-ре-ку» деп айту. Мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару.</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Еденде жатқан тақтада аяқтың ұшымен жүру</p> <p>2. Ішпен</p>
--	--	--	--	--	---

					<p><i>гимнастикалық орындықта жорғалап жүру, екі қолмен жоғары көтеру, қолды екі жағынан ұстау (2 рет).</i></p> <p><i>Қимылды ойын: «Құстар жем жейді»</i> <i>Шарты : құстардың қимылын салып көрсетеді.</i></p> <p><i>«Өрт қауіпсіздігі»</i> <i>«Лото – өрт қауіпсіздігі»</i> <i>Мақсаты. Сюжеттік суреттерді пайдалана отырып, балалардың өрт кезіндегі қауіпті жағдайлар туралы түсініктерін қалыптастыру; қауіпті жағдайда өзін дұрыс ұстай білу. Зейінін, логикалық ойлауын, жүйелі сөйлеуін дамыту.</i></p>
Балалармен жеке жұмыс	<i>Тақырыбы: «Жақсы – жаман»</i>	<i>Тақырыбы: «Қайда жасырынды?»</i>	<i>Тақырыбы: «Жақсы іс ойлап тап»</i>	<i>Тақырыбы: «Суретті аяқта»</i>	<i>Тақырыбы: «Түстерді тап»</i>

	<p>қылық» Мақсаты: Мінез-құлық мәдениетін қалыптастыру. Шарты: Тәрбиеші жағдаят айтады («Досымды итердім», «Досыма көмектестім»). Бала «Жақсы» немесе «Жаман» деп жауап береді.</p>	<p>Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтауын дамыту. Шарты: Бір ойыншықты үстелдің астына не артқа жасырып қояды. «Қайда жасырынды?» деп сұрайды.</p>	<p>Мақсаты: Қиялды, әлеуметтік дағдыларды дамыту. Шарты: Тәрбиеші сұрайды: «Егер досың жыласа, не істейсің?». Бала өз ойымен бөліседі.</p>	<p>Мақсаты: Шығармашылық қабілетін дамыту. Шарты: Жартылай салынған сурет беріледі (мысалы, тек дөңгелек). Бала оны күн, доп, алма етіп толықтырады.</p>	<p>Мақсаты: Танымдық қабілетін дамыту. Шарты: Тәрбиеші: «Маған қызыл түсті ойыншықты көрсет» дейді. Бала дұрыс түсті табуы тиіс.</p>
Серуенге дайындық	<p>«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</p>				
	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.</p>	<p>Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</p>	<p>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</p>	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</p>	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</p>
Серуен	<p>Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.</p>	<p>Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.</p>	<p>Картотека № 3 Жәндіктерді бақылау.</p>	<p>Картотека №4 Ауа- райының салқындауын бақылау.</p>	<p>Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.</p>
Серуеннен	<p>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту.</p>				

оралу					
Балалардың үйге қайтуы	<i>Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.</i>				
	<p><i>Бүгін балалар құлақ арқылы дыбысты қайдан шыққанын тапты.</i></p> <p><i>Тыңдау қабілетін дамытты.</i></p> <p><i>Үйде қоңырау немесе затпен дыбыс шығарып, «қайдан естідің?» ойынын ойнаңыз.</i></p>	<p><i>Бүгін балалар қолдарын бояуға малып, із қалдырды.</i></p> <p><i>Шығармашылық қабілеттерін көрсетті.</i></p> <p><i>Үйде саусақпен сурет салуға жағдай жасаңыз.</i></p>	<p><i>Бүгін балалар әртүрлі киімдерді киіп, «сән көрсетілімін» ойнады.</i></p> <p><i>Өзін сенімді ұстауға талпынды.</i></p> <p><i>Үйде «киім таңдау» ойынын ойнасаңыздар қызық болады.</i></p>	<p><i>Бүгін балалар жануарлардың қозғалысын салып көрсетті.</i></p> <p><i>Қимыл-қозғалысын дамытты.</i></p> <p><i>Үйде «мысық сияқты жүр», «құстай ұш» ойынын ойнауға болады.</i></p>	<p><i>Бүгін балалар үстел үстінде түрлі заттарды салыстырды (ауыр–жеңіл).</i></p> <p><i>Салыстыру дағдысын дамытты.</i></p> <p><i>Үйде қасық, ойыншық арқылы «қайсысы ауыр?» деп сұраңыз.</i></p>

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы ІІІ апта

Тексерілді: [Signature]

Топ: Ботақан ересек топ

Балалардың жасы: 4 жас

Қандай кезеңге жасалды: 13.10 – 17.10.2025ж

Апта дәйек сөзі «Отансыз адам-ормансыз бұлбұл»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі <i>«Менің Қазақстаным» ҚР Әнұранын орындау</i>	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<i>Күй күмбірі – ұлттық өнерді қадірлеуді үйрету. «Балқаймақ»</i>	<i>Күй күмбірі – әдеп пен сыйластыққа тәрбиелеу. «Бозінген»</i>	<i>Күй әуені - рухани байлыққа жетелеу. «Шалқыма»</i>	<i>Күй күмбірі – достық пен татулыққа тәрбиелеу. «Ақжауын»</i>	<i>Күй күмбірі – елін сүйген ер болуға тәрбиелеу «Ақсақ құлан»</i>
	<i>Баланы сабырлы үнмен қарсы алу. «Сәлеметсің бе?» деп жауап беруге бағыттау. Ойын бұрышына шақыру. Баланың мінез-құлқын бақылау.</i>	<i>Баланы есімімен шақырып қарсы алу. Достарына қол бұлғауға үйрету. Сурет салуға немесе бояуға бағыттау.</i>	<i>Баланы жылы жүзбен қарсы алу. Киімін шешуге бағыт беру Қуыршақ бұрышына бағыттау. Достарымен ойынға тарту.</i>	<i>Баланы жылы жүзбен қарсы алу. Киімін шешуге бағыт беру Қуыршақ бұрышына бағыттау. Достарымен ойынға тарту.</i>	<i>Баланы есімімен атап қарсы алу. Жылы сөзбен қолдау көрсету. Үстел үсті қарапайым ойындарға бағыттау.</i>
Ата-аналармен немесе	<i>Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы, мінез –құлқы туралы кеңес беру.</i>				
	Әңгіме: <i>Ынтымақ – достық пен</i>	Әңгіме: <i>Қанағатшылдық –</i>	Әңгіме: <i>Арман – баланың болашағына</i>	Әңгіме: <i>Арман – баланың</i>	Әңгіме: <i>Қамқорлық – сүйіспеншіліктің</i>

<p>баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру</p>	<p><i>бірліктің кепілі. Ынтымақ бар жерде татулық болады.</i> Кеңес: Балаңызды достарымен тату ойнауға, ренжіспеуге үйретіңіз.</p>	<p><i>бақыттың бастауы. Қанағатшыл бала қолындағы барға шүкір етеді.</i> Кеңес: Балаңызды бар нәрсеге қанағат етуге, артық сұрамауға үйретіңіз.</p>	<p><i>жетелейтін күш. Армандаған бала мақсатына жетеді.</i> Кеңес: Балаңызды өз армандарымен бөлісуге, сурет салып көрсетуге үйретіңіз.</p>	<p><i>болашағына жетелейтін күш. Армандаған бала мақсатына жетеді.</i> Кеңес: Балаңызды өз армандарымен бөлісуге, сурет салып көрсетуге үйретіңіз.</p>	<p><i>белгісі. Қамқор бала айналасына жанашыр болады.</i> Кеңес: Балаңызды жануарларды аялауға, досына қамқорлық жасауға үйретіңіз.</p>
<p>Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)</p>	<p>Картотека №8 «Бұны қай кезде киеді?» <i>Ойыншарты: суреттегі киімдерді қай мезгілде киетіндігінайтқызу.</i></p>	<p>Картотека № 19 «Гүлдерді күтеміз» <i>Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әңгімелету.</i></p>	<p>Картотека №17 «Әдемі гүл» <i>Ойынның шарты: Гүлдерді түстері бойынша жинау.</i></p>	<p>Картотека № 27 «Бұл қай мезгіл?» <i>Ойын шарты: күзгі бау-бақшадағы жемістер мен көкіністердің аттарын атап, пішіндерін, түстерін ажыратады.</i></p>	<p>Картотека №29 «Нан қалай жасалады» <i>Ойын шарты: нанды дастарханға келгенге дейінгі жолын көрсетіп, онда жұмыс істейтін адамдардың еңбегі көрсетіледі.</i></p>
<p><i>Ойын арқылы экологиялық мәдениет қалыптастыру.</i> Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан</p>					
<p>Ертеңгілік жаттығу</p>	<p><i>Қазан айының 3-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 3-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 3-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 3-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 3-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>
<p>Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. Жаттығу кешені қосымша тіркелген</p>					

Таңғы ас	Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту				
	<p>Әңгіме: – Дастарқандағы асқа «Рахмет» десек, ол бізді тәрбиелі әрі сыпайы етеді.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Алғыс айту балаға ризашылық пен мейірімділік әдетін қалыптастырады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішіп болған соң ыдысты абайлап қоямыз, сындырып алмау үшін.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішіп болған соң «Рахмет» деу – әдептіліктің белгісі. Бұл бізді сыпайы етеді.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Алғыс айтқан бала жүрегінде ризашылықты қалыптастырады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішіп болған соң ыдысты үстелге абайлап қоямыз, сындырып алмау үшін.</p>	<p>Әңгіме: – Жемістер мен көкөністер бізге қуат береді. Сүт өнімдері мен ет те дәруменге толы. Оларды жесек, сергек жүреміз.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Сергек бала ойнағанда да, үйренгенде де көңілді болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Жемісті асықпай, жақсылап шайнап жейміз.</p>	<p>Әңгіме: – Нанда да дәрумен бар. Бір түйірін де жерге тастамайық.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Қадірлей білетін бала үлкенге де, кішіге де құрметпен қарайды.</p> <p>Қауіпсіздік: – Нанның үгіндісін жерге тастамаймыз, дастарқанды былғамаймыз.</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішкенде досымызға кедергі жасамай, оған үлгі болайық. Қамқорлық – достықты нығайтады.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Қамқор бала мейірімді, жүрегі кең болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қолымыздағы қасықты сермемейміз, басқаларға тигізбей ұстаймыз.</p>
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӨ)	<p>«Қамқор» жобасы Ойын: «Достық көпірі» Балалар екі-екіден қол ұстасып көпір жасайды. Басқалары сол көпірдің астынан өтеді: «Мен саған қамқормын!» дейді. Мақсаты: достық пен бірлікті нығайту.</p>	<p>«Шабьт» жобасы Ойын: «Өз әуеніңді шығар» Балалар кезекпен қолын шапалақтап, ырғақ шығарады. Басқалары қайталайды. Мақсаты: шығармашылықты дамыту, өзін еркін көрсету.</p>	<p>«Еңбегі адал жас өрен» жобасы Ойын: «Кімге көмектесеміз?» Тәрбиеші сурет көрсетеді: ауыр сөмке көтеріп келе жатқан әже. «Қане, қалай көмектесеміз?» Балалар: «Сөмкесін көтереміз», «Жолдан өткіземіз».</p>	<p>«Ұшқыр ой алаңы» жобасы Ойын: «Жалғастырып айт» Тәрбиеші бастайды: «Күн жылы болса...» Балалар: «Ойнаймыз», «Жүгіреміз». Мағынасы: қиялды дамыту.</p>	<p>«Балалар кітапханасы» жобасы Ойын: «Суреттегі ертегі» Тәрбиеші ертегіден сурет көрсетеді. Балалар: «Бұл – Қызыл телпек», «Бұл – Бауырсақ» деп атайды. Мағынасы: кейіпкерді тану, сөздік қорды дамыту.</p>

			<i>Мақсаты: еңбек пен көмектің маңызын түсіндіру.</i>		
Кестеге сәйкес ҰІӨ	<i>«Жас эколог» экологиялық жоба аясында – экологиялық мәдениетті қалыптастыру.</i>				
	<p>Тосын сәт. Жай музыка әуені естіледі. Педагог балаларға аң-таң болып қарап, оларды санайды. Ол: «Мен ештеңе түсінбей тұрмын, бізде жаңа бала бар ма?» Дымбұлмеске қарайды. Балалар ия басқа бала бар. Білмесбек бәріне қарап, бәрің сондай әдемі, ақылдысыңдар. Мен де сендермен ойнағым келеді. Мына альбомды</p>	<p>Қызығушылықты ояту. Бүгін біздің топтан мен қорап тауып алдым. Оның ішінде не бар деп ойлайсыңдар? Мүмкін бос шығар? Ашпай-ақ айта аламыз ба, оны қалай анықтауға болады? Ол ауыр ма, жеңіл ме? Жайлап ашу. Қараңыз, иә, мұнда бірдеңе жазылған. Бірақ мына жерге қараңыз, тек қағаз емес... Басқа нәрсе де бар. Бұл не? Көрсету. (мата) Ал матадан не тігіледі? (киім) Киімнің қағаздан</p>	<p>Ойын бұрышы Дид ойын: «Киім дүкені» Шарты: киім түрлері бойынша тақырыптық суреттерді орналастыру сыртқы киім, Аяқ киім, әйелдер, ерлер, балалар, қысқы, жазғы, мерекелік, арнайы киімдер. Ой дамыту -Киімді кім тігеді? (тігінші) Киім қалай жасалады? (ол тігілген, тоқылған) -Киімнің дизайнын кім жасайды? (сән</p>	<p>Проблемалық жағдай: Киім ауыстыратын бөлменің бұрышында киім-кешек шашылып жатыр. Балалар не істеу керек? Балалардың жауаптары: орнына жинау керек. Дид ойын:Киім жинауға көмектесеміз» Шарты: Балалар киімнің атын атап. орнына іліп қояды.</p>	<p>Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін таңертең поштамды тексердім және пошта жәшігінен ертегі кейіпкерлерінің хаттарын, тіпті бір пакет таптым. Оларда не жазғанын білгілерің келе ме? Онда Мнемоникалық жолдар бойынша сөйлем құрауға жаттығулар жазған. 1.хат: Дид ойын: «Мнемо жолмен сөйлем» Шарты: Мнемокесте арқылы киімдерге</p>

<p>әкелдім, бірақ ішінде не бар екенін білмеймін. Қане біз көрейік мүмкін біз білетін шығармыз. Білмесбек мата үлгілері бар альбомды көрсетеді.</p> <p>Ой дамыту. Балалар сендер бұл не екенін білесіңдер ме? балалардың жоқ. Бұл киім тігілетін мата үлгілері. Тәрбиеші: Балалар, айтыңдаршы, сендердің үстеріңде не бар? Киім түрлерін атайық Мұны бір сөзбен қалай айтуға болады? (Киім) Қалай ойлайсыңдар, адамдар үнемі осындай киім киген бе? (Жоқ). Дұрыс! Әр</p>	<p>емес, матадан тігілуінің себебін қалай білуге болады? Сендер Ғалым болып, жасауын тапқыларың келе ме? Сонда біз ғалымдарға айналуымыз керек: Үш рет айналып Ғалымға айналайық. Тәжірибе алаңы. Біз «Зертхана» деген жазуы бар үйге жақындаймыз. Балалар, міне, келдік, кіріңдер. Жұмысқа кірісер алдында не киюіміз керек? (халат) Неге? (балалардың жасауы). Ғалымдар өз тұжырымдарын жазады, сондықтан олардың дәптер халталары болады. Біз де нағыз ғалым ретінде өз тұжырымдарымызды мына +, - белгісі бойынша жазамыз. Біздің зертханада не көріп тұрғаныңызды</p>	<p>дизайнері) -Кім киім тігеді? (тігінші) - Киім неден тігіледі? (матадан) – Тігін тігумен қай фабрика айналысады? (тігін фабрикасы) Қызығушылықты ояту. Балаларды қызыл, сары, жасыл, көк түстер бойынша топқа бөлу. 1-топ: қызыл түс. Дид ойын: «Жолды табамыз» Біз еденге әртүрлі ұзынша жолақ маталардан жолдарды орналастырамыз, бұл жолдар. Ал өз кезегінде біз тар, кең, ұзын, қысқа жолды және т.б. табамыз; 2- топ: сары түс. Дид ойын: «Жолды жамаймыз» Балаларды түсі, үлгісі, пішіні бойынша үлкен матаның бөлігіне сәйкес</p>	<p>Педагог балалардың назарын бір-біріне арқасын қойып отырған қуыршақтарға аударады. Біздің қуыршақтарға не болып жатыр? Балалар: Олар бір-біріне ренжіген. Оларды қалай татуластыруға болады? Құшақтасу, қол алысу, кешірім сұрау, бір-біріне күлу арқылы татуласады. Басқа қалай татуласуға болады? -Бірге ойнауға. Қуыршақтарға «Киімді шкафқа сал» ойынын ойнауға үйретеміз бе? Қане біз жұптасып ойнаймыз. ойынға жұп таңдау.</p>	<p>сөйлем құрау. Мнемо кесте бойынша әңгіме: Менің ойымша, бұл етік, өйткені олар қоңыр, қара және сұр. Олар былғарыдан жасалған, бұл былғары. Олардың баулары, тілі, өкшесі, табаны бар. Етік. күзде, қысқыда, көктемде киіледі. (қалпақ, көйлек сөйлем құрау. 2-ші хат: Дид ойын: «Түрлі –түсті қалпақ» Білмесбекке достары көптеген түрлі-түсті қалпақ сыйлады. Оның достары қандай қалпақ сыйлады? Балалар Білмесбекке кім қандай қалпақ бергені туралы мнемоникалық жолдар бойынша сөйлемдер құрайды: Білмесбекке көк қалпақ сыйлады, т.б. Осылайша Білмесбек тек көк қалпақ киіп жүрді, ал қалғандары</p>
--	---	---	--	--

<p>уақытта адамдар әртүрлі киім киген. Киімдердің қалай пайда болғанын, бұрын қандай болғанын білгілерің келедіме? Олай болса мен сендерді саяхатқа шақырамын. Бүгін біз уақыт арқылы саяхатқа шығамыз, алдымен өткенге, содан кейін біз бүгінге ораламыз: біз киімдеріміздің гажайып түрленуінен өтеміз.</p> <p>«Біздің киімдер тарихы» АҚТ технологиясымен жұмыс.</p> <p>Тәрбиеші презентацияны қарау барысында киімнің пайда болу тарихы туралы әңгіме жүргізеді. Сіз бен біз болмағанда</p>	<p>айтыңызшы? (үстел, қағаз, шүберек, су, т.б.) Тағы не? Үстелдерде сандар бар. Сондықтан біз тәртіппен жүруіміз керек. Біз бірінші кестені іздейміз, қандай сан? (1)</p> <p>Материалдарды қарайық. Бұл не екен? (мата, қағаз)</p> <p>Үстел үстінде мата мен қағаз жатыр, анықтаймыз</p> <p>Тәжірибе №1.</p> <p>Балалар, айтыңдаршы, қағазды матадан қалай ажыратамыз? (жауаптар)</p> <p>Енді алдымен қағазды алыңдар. Ол қандай? (қатты, судырлақ, тегіс).</p> <p>Оны оң жаққа қойыңдар.</p> <p>Енді матаны алайық.. Ол қандай? жұмсақ, жылы.</p> <p>Жарайсыңдар балалар! Маған жауаптарыңыз қатты ұнады! Қағазды ұстағанда матадан</p>	<p>жамауды алып сәйкестендіру.</p> <p>3- топ: Жасыл түс.</p> <p>Дид ойын:</p> <p>«Түймелерді тап»</p> <p>Шарты: Балаларды қуыршаққа көмектесу үшін үлгі бойынша түймелерді табуға шақыру.</p> <p>4-топ: Көк түс.</p> <p>Дид ойын: «Артығын тап»</p> <p>Шарты: төрт суреттің ішінен қосымша біреуін алып тастау керек (киім бейнеленген үш сурет, біреуі аяқ киім немесе бас киім немесе киімге мүлдем қатысы жоқ нәрсе)</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Дид ойын:</p> <p>«Кішкентай галымдар»</p> <p>Қағаз, шүберек және сумен тәжірибе жасау:</p> <p>Шарты: балаларды қағаз бен матаның қасиеттерімен және оларды салыстыруға</p>	<p>Шарты:</p> <p>Шкафтағы сөрелер әртүрлі түстерде екенін есте сақтаңдар және біз сөремен бірдей түсті киімдерді таңдаймыз.</p> <p>Көйлектің аты қандай, түсі қандай?</p> <p>1-ші бала: Бұл қызғылт сары түсті көйлек.</p> <p>2-ші бала: Бұл жасыл шорт және т.б.</p> <p>Соңында балалар тапсырманың дұрыстығын бір-бірін тексереді.</p> <p>1, 2, 3 - ойынды бастау.</p> <p>(Музыкамен)</p> <p>Қызықты ойын үшін қуыршақтар балаларға алғыс білдіреді.</p> <p>Жарайсыңдар балалар, керемет жұмыс жасап, шкафтағы</p>	<p>жай ғана бөлмеде шашылып жатты. Бір күні ол барлық қалпақтарды жинауға бел буды, бірақ ол жинай алмады. Қане көмектесеміз бе?.</p> <p>Дид ойын:</p> <p>«Қалпақтарды жинаймыз»</p> <p>Суретке қарап, бөлмедегі барлық қалпақтарды тауып, сөйлемдер құрау.</p> <p>«Қызыл қалпақ үстелдің астында. Ол үстелдің астынан қызыл қалпақ алды»</p> <p>Жасыл қалпақ жоғарыда әлулә тұр.</p> <p>Сары қалпақ шкафтың оңжағында тұр.....</p> <p>3-ші хатты ашу.</p> <p>Дид ойын: «Тігінші кірпінің хаты»</p> <p>-Келесі хат бізге тігінші кірпіден келді.</p> <p>Ол орман адамдарына киім тігуге шешім қабылдады. Кірпінің кімге қандай киім тіккенін білгілерің келе</p>
--	---	---	--	---

<p>адамдар орманда, үңгірлерде өмір сүріп, шикі ет жеп, киімсіз өмір сүрген. Жел мен жаңбырдан жасыратын ештеңе болмады. Ал айнала үлкенді-кішілі жапырақты ағаштар, биік шөптер, гүлдер өскен. Осылайша адамдар жапырақтарды бұтақтарға жинап, жаңбыр мен желден қорғанды.</p> <p>- Қалай ойлайсыңдар, шөп пен жапырақтан тігілген киімдер төзімді болды ма?</p> <p>- Дұрыс, нәзік, ол құрғап жыртылады.</p> <p>- Қыста мұндай киіммен жүруге бола ма?</p> <p>- Жоқ.</p> <p>- Неге?</p>	<p>күштірек сезіне ме? (иә) белгілеу + +</p> <p>Тәжірибе №2</p> <p>Қағаз мен мата сөйлей алады ма?</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме?</p> <p>Балалар: Иә!</p> <p>Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек.</p> <p>Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан жасалған орамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз?</p> <p>Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді.</p> <p>Тәрбиеші: Дұрыс, сыбдырлайды. Енді матадан жасалған орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе?</p> <p>Балалар: Ештеңе!</p> <p>Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал сөйлемейді,</p>	<p>үйрету, балаларға белгілі бір заттардың, әрекеттердің және жағдайлардың әсерінен олардың күйінің өзгеруін көруге көмектесу.</p> <p>№ 1 Тәжірибе.</p> <p>Қағазға және жарықта матаға мұқият қарасаңыз, матаның жіптерден тұратынын көруге болады, ал қағаздан көре алмаймыз.</p> <p>Қағаз басқа материалдан (үгінділер) жасалған.</p> <p>№2 Тәжірибе.</p> <p>Қағаз мен матаны қайшымен кесуге болады. Қағаз матаға қарағанда оңай және жылдам кесіледі.</p> <p>№ 3 Тәжірибе</p> <p>Қағаз оңай жыртылады, мата жыртылмайды, өйткені мата</p>	<p>заттарды ретке келтірді.</p> <p>Дид ойын: «Көңілді сыйлық»</p> <p>Сұрақ – жауап.</p> <p>Үстелдің үстінде не жатыр?</p> <p>майлықтар, желім, картоннан кесілген 2 көйлек силуэттері бар.</p> <p>Қане қуыршақтарға өз қолымызбен сыйлық жасаймыз. Көйлектерді түрлі түсті гүлдермен безендіріңіз.</p> <p>Балаларды топқа бөлу.</p> <p>1-топ: Көйлекке гүлдерді жапсыру.</p> <p>2-топ: Көйлекке гүл салу, бояу.</p> <p>3-топ: Майлық үстіне қуыршаққа ермексиздан кофет жасау.</p> <p>4-топ: Қуыршақтарға сыйлыққа гүл құрастыру.</p> <p>Дид ойын:</p>	<p>ме?</p> <p>Кірпі тиінге жейде юбка тігіп берді. Кірпі тиінге қандай юбка тіккен?</p> <p>Киімдерді сипаттау, әңгіме құрастыру</p> <p>4-ші хат Машадан келген.</p> <p>Шарты: Жағдаяттар бойынша ойлану..</p> <ul style="list-style-type: none"> • Жазда түкті қалпақ кисеңіз не болады? • Қыста шорт пен футболка киіп жүрсеңіз не болады? • Жаңбырда тәпшіке киіп алсаңыз не болады? • Ыстықта панаманы кимесеңіз не болады? • Желді ауа райында бас киімсіз жүрсеңіз не болады? • Егер сіз суықта қолғапсыз жүрсеңіз не болады? <p>Сергіту жаттығуы.</p> <p>Таңертең ерте тұрамын, Беті қолды жуамын.</p>
--	--	--	---	--

<p>- Қыста суық болғандықтан тоңып, ауырып қалуыңыз мүмкін. -Ормандарда адамдардың қасында әртүрлі жануарлар өмір сүрді. Олар желден де, суықтан да қорықпайды.</p> <p>– Сонда әлгі адамдар ойлады: «менде мал сияқты жылы тері болса, мен тоңмас едім».</p> <p>–Осылайша адамдар аңға шығып, аңның терісін алып, одан киім тіккен. Педагог терінің бір бөлігін көрсетеді. Міне мынандай тері. Оны біреуімізге өлшеп көрейік. Тері қандай?Тері кішкентай. Неліктен біз онымен ештеңе</p>	<p>дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орамал сыбырлайды. Қағазды сыбырлататын киімді ме немесе матадан үнсіз тұрған киім кигенді ұнатамыз ба? Қайсы киім жақсы? Белгілеңіз ұнамайтынға – ұнайтынға +қоямыз.</p> <p>Тәжірибе№3. Қағаз мен матаны тегістеу. Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, орамалымыз умаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік. Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістеңіз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба? Тәрбиеші: Иә, дұрыс айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны онша, түзелмейді. Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды? Балалар: Бұл тегістеледі!</p>	<p>қағаздан күшті, берік.</p> <p>№4. Тәжірибе. Қағаз мен мата судан ылғалданады. Ылғал қағаз оңай жыртылады, жабысқақ болады. дымқыл шүберек жыртылуы ауыр болады . Балалар өз бетінше қорытынды жасайды - киімдерді қағаздан тігуге болмайды, өйткені ол нәзік болады, оны киюге болмайды. Киімді тек матадан тігуге болады.</p> <p>Дид ойын: «Қарсы сөзді айт» Педагог сөздерді атайды, ал балалар керісінше айту керек. Таза - ... (лас) Умаж - ... (үтіктеу) Жаңа - ... (ескі) Кию - ... (шешу) Ақ- ... (қара) Физикалық даму - «Қуыриақты</p>	<p>«Музыкалық қалпақ» Шарты: музыка ойнай бастайды, ол ойнап жатқанда, сіз қалпақты айналдырасыз. Музыка тоқтаған бойда қолында қалпағы бар адам оны басқа баланың басына кигізеді.</p> <p>Музыка Педагог жетекшілігі Бағдарлама Тақырыбы: «2 саны мен цифры. Жақын алыс»</p> <p>Ұ.О Тақырыбы: «Хан алыс» Мақсаты: ұлттық ойындар арқылы балалардың бойындағы ұлттық қасиеттерін, ойлау қабілетін дамыту, адамгершілікке,</p>	<p>Апам берген киімді, Өзім киіп аламын. Кешке үйге келгенде, Бәрін жинап қоямын.</p> <p>Пакеттен шыққан тапсырма. Аудың кофтасын боя Тиіннің юбкасын жапсыру Білмесбектің қалпағын мүсіндеу Машаға тігін машинасын құрастыр. Балалардың жұмысын көрмеге апару, суретке түсіру, балалаларды мадақтау.</p> <p>Бағдарлама Тақырыбы: «Әжемнің өрнектері»</p> <p>Ұ.О Тақырыбы: «Бәйге» Мақсаты: Қазақ халқының ерлік – жауынгершілік тарихын ұрпаққа ерліктің өшпес үлгісін қалдырған хан батырлардың өмір</p>
--	---	---	---	---

<p><i>тіге алмаймыз? Бізге қандай тері керек? (үлкен) Үлкен теріні алу үшін үлкен аңды аулау керек. Ендеше аңшылар ойынын ойнайық.</i></p> <p>Қим ойын: «Аңшылар»</p> <p><i>Сонымен аңшылар! жануарларды көп өлтіруге болмайды екен.</i></p> <p><i>- Тері киім кию ыңғайлы болады ма?</i></p> <p><i>Жоқ, ауыр, жазда ыстық болады. Содан адамдар ыңғайлырақ киім туралы ойлана бастады.</i></p> <p><i>Олар далада шөп-зығыр өсетінін байқады. Егер оның сабақтары ұсақталған болса, онда олардан жіп иіруге болады, ал иірілген жіптен - матадан кенеп</i></p>	<p><i>Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі. белгілеңіз - +</i></p> <p>№ 4 Тәжірибе.</p> <p>Қалың, жұқа.</p> <p>Дид ойын: «Кім жасырды?»</p> <p><i>Бізде көп ойыншықтар бар, біз оларды көреміз. Ойыншықтарды ешкім көрмес үшін қағазды қалай пайдалануға болады? (Қағазға орау, қағаздың астына тығу). Үстелде қандай ойыншықтар бар екенін есте сақтаңдар. Бір бала маған ойыншықты жасыруға көмектеседі, ал қалған балдар көздерін жұму керек. Қарамаймыз. Қане көзімізді ашамыз – Қандай ойыншық «жасырынды»? (Матамен де солай істейміз.</i></p> <p><i>-Ойыншықтарды неге көрмедік? (Қағаз мен мата мөлдір емес).</i></p> <p><i>Дұрыс.</i></p>	<p>серуендеуге киіндір» эстафетасы:</p> <p><i>Ойын бұрышында екі түрлі қуыршақтың киімдері әртүрлі ретпен, әр қуыршақтан бірдей заттардың саны бар. Үстелде шешінбеген екі қуыршақ отыр, серуендеуге киінуді күтіп отыр.</i></p> <p><i>Бір қуыршақ қысқы ауа райына жылы киім кию керек, ал екіншісі жазғы серуенге жиналуы керек.</i></p> <p>Балаларды 2 командаға бөлу.</p> <p><i>Педагогтың бұйрығымен балалар бір-бірден үстелге жақындап, қуыршақтарына бір киім (дұрыс ретпен) таңдап кигізеді, оны дұрыс атайды, содан кейін келесі бала шығып, таңдап киеді, қуыршақ толық</i></p>	<p>шапшаңдылыққа, мұқияттылыққа тәрбиелеу</p>	<p>өнегесімен таныстыру, өз жерін, өз елін қорғай алатын ел жанды, ұлттық намысы мол жігерлі бүлдіршіндерді тәрбиелеу.</p>
--	--	--	--	---

	<p>жасауға болады деп ойлады. Адамдар осындай матамен оранған.</p> <p>Біз де жасап көрейік.</p> <p>Дид ойын: «Тігілмеген киім»</p> <p>Педагог екі баланы шүберекпен орайды.</p> <p>Сұрақ – жауап: - Осылай жүрген ыңғайлы ма? (Жоқ) - Неге? Мата түседі, денеді қалмайды, қозғалуға ыңғайсыз - Дұрыс, мата түсіп қалмас үшін қолөнершілер матаның шеттерін тігуге кірісіп, осындай киімдерге ие болдық.</p> <p>Ой қозғау. - Балалар, киім тігу үшін қандай құралдар қажет?</p> <p>Дид ойын: «Не артық?» - Экранға</p>	<p>Белгілеу екеуіне де + +</p> <p>Балалар, сәл демалайық:</p> <p>Сергіту сәті: Мен орамалымды жуамын Мен оны ысқылаймын, Оны қатты сығамын. Орамалымды сілкемін. Мен оны жіпке ілемін. Басқа үстелге барайық</p> <p>№ 5 тәжірибе.</p> <p>Қағаз бен матаның беріктігін тексереміз Ал енді бізді тағы бір эксперимент күтіп тұр. Енді біз орамалымызды кір деп есептейміз және біз оларды жуу керекпіз.</p> <p>Тәрбиеші: Алдымен матадан жасалған орамалды алып, суға батырамыз, сығып аламыз. Біз не көріп тұрмыз?</p> <p>Балалар: Ол суланып қалды.</p> <p>Тәрбиеші: Енді қағаз орамалды суға батырамыз, сығыңыз,</p>	<p>киінгенше бір баладан келіп киіндіреді. Қай топ тапсырманы тез және дұрыс орындаса, сол жеңіске жетеді.</p> <p>Эстафета аяқталғаннан кейін командалар қуыршақтарының қандай киім кигенін айтады.</p> <p>Дене тәрбиесі Кіріспе бөлім. - сапқа тұрғызу - сәлемдесу Сапқа тұру, қалыпты тексеру, бағанды бір-бірден қалыптастыру (секіру). Биік тізелермен жүру, қолды белдікке қою. Бағанада жүгіру, педагогпен кейін бір (1 минутқа дейін), жүгіру қарқыны орташа. Қалыпты серуендеуге ауысу. Жүру кезінде педагог балаларға тізедегі иілген аяқтың алға</p>		
--	--	--	--	--	--

<p>қараңызшы, төрт заттың бейнесі, оның үшеуімен киім тігуге болады, ал біреуімен киім тігуге болмайды.</p> <p>Киім тігуге жарамсыз затты анықтау керек.</p> <p>қайшы, жіп, балға, түйме.</p> <p>ине, қайшы, орындық, жіп.</p> <p>түйме, жіп, үстел, ине.</p> <p>жіп, ине, шкаф, қайшы.</p> <p>Жарайсыңдар!</p> <p>Қой жүнінен жүн маталар тоқылған.</p> <p>- Бір кездері көйлектер ойлап табылып, оларға қымбат маталарды көп жұмсай моншақ, жылтырақтармен безендірілген.</p> <p>- Қалай ойлайсыз, мұндай киіммен жүру ыңғайлы ма?</p>	<p>түзетіп көріңіз. Сіз не көріп тұрсыз?</p> <p>Балалар: Ол суланды, жыртыла бастады.</p> <p>Тәрбиеші: Сонымен, қандай қорытынды жасауға болады? (балалардың жауаптары) Дұрыс, матадан жасалған орамалды жууды шешсек, ол суланады, бірақ жыртылмайды. Ал қағаздан орамалды жусаңыз, ол суланып, жыртыла бастайды және лақтыруға тура келеді. Сонымен, орамалдардың қайсысы күштірек - матадан немесе қағаздан жасалған ба?</p> <p>Балалар: Матадан жасалған орамал күштірек .</p> <p>Белгілеп, жақсы және жаман жақтарын санаймыз</p> <p>Жарайсыңдар балалар! Зерттеуіміз аяқталды, топқа</p>	<p>және жоғары көтерілуіне баса назар аударады, саусағыңыз тартылған кезде, қадамдар әдеттегі серуендеу кезеңіне қарағанда біршама қысқа. Жүгіру кезінде қолдар шынтақтан бүгіліп, денені алға қарай сәл еңкейтеді. Педагог шаршаудың сыртқы белгілерін бақылайды және олар пайда болған кезде жеке балалардың жаяу жүруге ауысуын ұсынады.</p> <p>Негізгі бөлім.</p> <p>Жалпы дамыту жаттығулары.</p> <p>Б. қ: «Мазақтау»</p> <p>1. Аяқтары алшақ қойылған , қолдары төменде. Басты оң жақ, сол жақ иыққа қою. /5-6 рет /</p> <p>Б. қ.: «Мұнда-мұнда»</p> <p>2. Аяқтары алшақ қойылған, қолдары бүйірде. 1- оң қолды</p>		
---	--	---	--	--

	<p>(Жоқ, өйткені адамдар тез жүре алмайды, жүгіре алмайды, баспалдақпен көтеріле алмайды, спортпен айналыса алмайды. Ауыр болды, көп мата мен әшекейлер қажет болды).</p> <p>- Бірте-бірте біз адамдар ыңғайлы киетін киімдерді ойлап тапты.</p> <p>Дид ойын: «Ұнайды, ұнамайды»</p> <p>- Саған киімдерің ұнай ма? (Иә).</p> <p>- Ол қандай? (Киіміміз ыңғайлы, әдемі, ұқыпты).</p> <p>- Қандай киім түрлерін білесіңдер? (Юбкалар, шалбарлар, көйлектер, пальтолар...).</p> <p>Дид ойын: «Әрекетті</p>	<p>қайтатын уақыт келді (халаттарымызды шешеміз), бірақ қайту үшін санамақ айтуымыз керек.</p> <p>4. Рефлексия.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Мұғалім: Бүгін біз қағаз және мата туралы көп айттық, бірақ оның келесі жолы айтатын құпиялары көп. Бұл үшін сізге көп рахмет!</p> <p>Қазақ тілі.</p> <p>«Бағдаршам және біз» қауіпсіздік ережелері.</p> <p>Тақырыбы:</p> <p>«Бағдаршам» өлеңі.</p> <p>С.Дүкенбай.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Балалар сендер қалай ойлайсыңдар көшеде жүру тәртібін не басқарады?</p> <p>Суретпен жұмыс.</p> <p>Балалар қараңдаршы бағдаршамның неше көзі бар?</p> <p>Ал, түстері қандай?</p> <p>Қызыл, сары, жасыл</p>	<p>алдыға созып айналдыру, . 2- б.қ. 3- сол қолменде қайталау. /5- 6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Тағзым»</p> <p>3. Аяқтары ашақ қойылған , қолдары бүйірде.1 - алға қарай еңкейіп, қолды аяқ басына дейін жеткізу керек. 2- б.қ. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Биік, аласа»</p> <p>5. Аяқты ашақ қоямыз, қолды алдыға созамыз. Отырып «аласа» деп айту, тұру – «биік» деп айту. / 5-6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Масаны ұстап ал»</p> <p>6. Аяқтары ашақ қойылған , қолдары бүйірде. 1- қолды бастан асыра көтеріп шапалақтап және аяқты ашақ ұстап секіру . / 10-15 секунд/</p> <p>4 лектен (колонна)1</p>		
--	---	--	--	--	--

	<p>атаңыз»</p> <p>- Киіміміз ұқыпты, әдемі болуы үшін не істеу керек? (Оған қамқорлық жасау керек)</p> <p>- Киімге күтім жасауды білесің бе? (Иә).</p> <p>Егер киім лас болса? (киім жуылады).</p> <p>Егер ол мыжылған болса? (киім үтіктеледі).</p> <p>Егер жыртылған болса? (киім тігіледі).</p> <p>Киімімізді шешіп алсақ, не істейміз? (Ақырын іліп қоямыз немесе бүктейміз)</p> <p>Дұрыс.</p> <p>Жарайсыңдар</p> <p>Киім ұқыпты және жаңа болуы керек.</p> <p>Тазалаймыз, үтікте</p>	<p>түстер нені білдіреді?</p> <p>Ал, балалар сендер жиек жол деген не екенін білесіңдер ме?</p> <p>Ол не үшін қажет?</p> <p>Балалардың жасауаптары</p> <p>Ой дамыту</p> <p>«Бағдаршам»</p> <p>С.Дүкенбай.</p> <p>Бағдаршам біледі, Бәрін де көреді.</p> <p>Адам да, көлік те, Сол шаммен жүреді.</p> <p>Бағдаршам, бағдаршам.</p> <p>Сергіту сәті:</p> <p>Орнымыздан тұрайық, Алақанды ұрайық.</p> <p>Оңға бір, солға бір, Бір отырып, бір тұрып.</p> <p>Бойымызды жазайық.</p> <p>«Бағдаршам» ойыны:</p> <p>Ойынның шарты: бағдаршамның қызыл көзі жанғанда балалар түп-түзу тұрады, сары көзі жанғанда қол шапалақтайды, жасыл көзі жанғанда билейді.</p>	<p>саппен шеңбер бойы жүру. Еркін жүру.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары:</p> <p>мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Бастапқы қалыпқа келу.</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Алақан мен тізедегі гимнастикалық орындықта жорғалап жүру</p> <p>2. Арқанмен бүйірден адыммен жүру, қол белде бас пен арқаны түзу ұстау.</p> <p>Қимылды ойын: «Күн мен жаңбыр»</p> <p>Балалардың гимнастикалық орындықтардың артында тізерлеп отырады қарайды.</p> <p>Нұсқаушы: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді.</p>		
--	--	--	--	--	--

<p>йміз, жуамыз және құрғатамыз Білмесбек Алақай енді мен біздің киімдеріміздің тарихын білемін, мен достарыма бәрін айтып беремін. Мен сіздерге сыйлық ретінде конверт қалдырамын, оны маған Мыстан кемпір берді. Тәрбиеші конвертті ашады, көп парақтар. Бұл парақтарды неге берген бізге. Егер парақты Мыстан берген болса және ол өнертапқыш болса, ол тағы да сиқыр қолданған шығар. О керемет парақтың басқа беттерінде суреттер салынған Қараңдаршы балалар ненің суреті. Киімдердің</p>	<p>Ұ.О Тақырыбы. «Ақсүйек» Мақсаты: Баланы тапқырлыққа, ептілікке, қырағылыққа тәрбиелеу.</p>	<p>Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Нұсқаушы: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді, ойын қайта басталады</p> <p>Ұ.О Тақырыбы: «Асық» Мақсаты: Бұл ойынды да тек асығы бар балалар ғана ойнайды. Асық ойнаушылардың саны 4-8 балаға дейін жетеді. Әрине, асықты қыз балалар ойнамайды. Бұл ойынның түпкі мақсаты-асық ұтып алу.</p>			
---	--	---	--	--	--

*.Енді біз сиқырлы
бояуларды алып,
осы киімдерді
бояймыз.*

*Конвертте тағыда
түсініксіз
суреттер бар. Бұл
суреттерді
құрастырып
шығару керек.*

***Балалар біз
шығармашылық
орталығына
барайық.***

***Балаларды топқа
бөлу.***

1-топ. *Парақтағы
суреттерді бояу.*

2-топ: *Қиылған
суреттерді
құрастыру.*

3-Топ:

*Суреттердің
бөлігін жапсыру.*

4-топ: *Киімдерге
түйме мүсіндейді.*

*Қортынды: қайда
саяхаттадық?
(өткен киімдерде).*

*Саяхат кезінде
қандай жаңа*

*нәрселерді білдіңіз?
(Бұрын қандай
киімдер тігілгенін,
киім тігу үшін
қандай құралдар
қолданылғанын,
матаның қандай
түрлері бар екенін
білдік.)*

Дене тәрбиесі

Кіріспе бөлім.

-сапқа тұрғызу

-сәлемдесу

Сапқа тұру,

қалыпты тексеру,

бағанды бір-бірден

қалыптастыру

(секіру). Биік

тізелермен жүру,

қолды белдікке қою.

Бағанада жүгіру,

педагогнен кейін бір

(1 минутқа дейін),

жүгіру қарқыны

орташа. Қалыпты

серуендеуге ауысу.

Жүру кезінде

педагог балаларға

тізедегі иілген

аяқтың алға және

жоғары

көтерілуіне баса назар аударады, саусағыңыз тартылған кезде, қадамдар әдеттегі серуендеу кезеңіне қарағанда біршама қысқа. Жүгіру кезінде қолдар шынтақтан бүгіліп, денені алға қарай сәл еңкейтеді. Педагог шаршаудың сыртқы белгілерін бақылайды және олар пайда болған кезде жеке балалардың жаяу жүруге ауысуын ұсынады.

Негізгі бөлім.

Жалпы дамыту жаттығулары.

Б. қ: «Мазақтау»

1. Аяқтары ашақ қойылған , қолдары төменде. Басты оң жақ, сол жақ иыққа қою. /5-6 рет /

Б. қ.: «Мұнда-

мұнда»

2. Аяқтары алишақ қойылған, қолдары бүйірде. 1- оң қолды алдыға созып айналдыру, . 2- б.қ. 3- сол қолменде қайталау. /5- 6 рет қайталау/

Б. қ.: «Тағзым»

3. Аяқтары алишақ қойылған , қолдары бүйірде. 1 - алға қарай еңкейіп, қолды аяқ басына дейін жеткізу керек. 2- б.қ. /5-6 рет қайталау/

Б.қ.: «Биік, аласа»

5. Аяқты алишақ қоямыз, қолды алдыға созамыз. Отырып «аласа» деп айту, тұру – «биік» деп айту. / 5-6 рет қайталау/

Б.қ.: «Масаны ұстап ал»

6. Аяқтары алишақ қойылған , қолдары бүйірде. 1- қолды бастан асыра

<p><i>көтеріп шапалақтап және аяқты алашақ ұстап секіру . / 10- 15 секунд/ 4 лектен (колонна) I саппен шеңбер бойы жүру. Еркін жүру.</i></p> <p>Тыныс алу жаттығулары: <i>мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Бастапқы қалыпқа келу.</i></p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері. 1. Алақан мен тізедегі гимнастикалық орындықта жорғалап жүру 2. Арқанмен бүйірден адыммен жүру, қол белде бас пен арқаны түзу ұстау.</p> <p>Қимылды ойын: «Күн мен жаңбыр» Балалардың</p>				
---	--	--	--	--

гимнастикалық орындықтардың артында тізерлеп отырады қарайды.
Нұсқаушы: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді.
Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады.
Нұсқаушы: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді, ойын қайта басталады.

Ұ.О Тақырыбы:
«Белбеу соқ»
Ойыншылар екі-екіден жұптасып шеңбер жасап тұрады.
Бір белбеуді алып

	<i>екіншісін қууға тиіс. Қашып жүрген бала шеңбердегі жұптасып тұрған екі баланың алдына келіп тұрады.</i>				
Серуенге дайындық	<i>Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</i>				
	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>	<i>Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.</i>	<i>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i>
Серуен	<i>Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»</i>	<i>Картотека №11 Бақылау: Күнді бақылау.</i>	<i>Картотека №14 Бақылау: ауа- райын бақылау</i>	<i>Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау»</i>	<i>Картотека №18 Бақылау: Күзгі жапырақтарды бақылау.</i>
	<i>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Күз серуен картотекасынан</i>				
Серуеннен оралу	<i>«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.</i>				
	<i>Киімдерін шешу: Әр бала өз киімін орнына қоюға үйренеді. Тазалық процедуралары:</i>	<i>Киімдерін шешу: Киімдерін шешіп, бір-бірінің заттарын алмауға үйрету. Тазалық процедуралары:</i>	<i>Киімдерін шешу: Балаларды киімдерін ретімен шешуге дағдыландыру. Тазалық процедуралары:</i>	<i>Киімдерін шешу: Киімдерін бүктеп, шкафқа қоюға үйрету. Тазалық процедуралары:</i>	<i>Киімдерін шешу: Әр бала өз киімін шешіп, жинақтап қоюға дағдыланады. Тазалық процедуралары:</i>

	<p>Қолдарын жақсылап жууын қадағалау.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде тыныш болуға тәрбиелеу.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Ас алдында қолдарын жууын тексеру.</p>	<p>Қолдарын сабындап жууға бағыттау.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Сумен ойнамауды үйрету.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Балаларды асханаға отырғызу.</p>	<p>Қолдарын жуған соң сүлгісін қолдану.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде суды төкпеуді түсіндіру.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Таза қолмен асханаға бару.</p>	<p>Қолдарын сабындап жуу, сүлгісін таза ұстау.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Сумен ойнамай, тыныштық сақтау.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Ас алдында қолдарын жууды талап ету.</p>	<p>Қолдарын жақсылап жууды үйрету.</p> <p>Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде сабынды дұрыс пайдалану.</p> <p>Түскі асқа дайындық: Балаларды асханаға дайындау.</p>
Түскі ас	Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну				
	<p>Әңгіме: – Дастарқан басында бір-бірімізге сыйластықпен қарағанымыз дұрыс. Әркім өзіне қажеттісін алып, өзгеге де жеткізу – әдептілік.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қолымыздағы шанышқы сияқты құралдарды абайлап қолданамыз. Оларды ойнауға</p>	<p>Әңгіме: – Ұқыпты бала әрқашан үнемді болады. Ол суды да, тағамды да ысырап етпейді. Ұқыптылық – жақсы мінездің белгісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішіп отырғанда арқамызды түзу ұстап отырамыз. Бұл денсаулыққа пайдалы әрі ыңғайсыз жағдайдың алдын алады.</p>	<p>Әңгіме: – Бір түйір дәннің артында көп еңбек бар. Асты төкпей, үстелді былғамай, таза ұстау – мәдениеттің көрінісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішкен кезде орыннан тұрып жүгірмейміз. Қолымыздағы ыдыс сынуы немесе төгілуі мүмкін.</p>	<p>Әңгіме: – Суды дұрыс пайдаланған адам табиғатты қорғайды. Жуынғанда немесе ыдыс жуғанда суды ағызып қоймай, тек қажетіне қолдануымыз керек.</p> <p>Қауіпсіздік: – Су ішкенде асықпай жұтамыз, күліп сөйлеп ішпейміз. Бұл – қауіпсіздіктің бір шарты.</p>	<p>Әңгіме: – Балалар, ас ішкенде көзіміз тойып, көп алып қоюға болмайды. Өзімізге қажет мөлшерді ғана алып, тауысып жеген дұрыс. Бұл – үнемділіктің белгісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ыдысты үстел үстінде ұстап, абайлап пайдаланамыз. Қолды сермеп сөйлемейміз, өйткені ыстық ас төгіліп кетуі мүмкін.</p>

	<i>пайдаланбаймыз.</i>				
Күндізгі ұйқы	<i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.</i>	<i>Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.</i>	<i>Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау</i>	<i>Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.</i>	<i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау</i>
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	№5. <i>Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап Бір демалып алайық.</i>	№6 <i>Төсекте жатып жасайтын жаттығулар Тыныс алу жаттығулары Ұзын құлақ сұр қоян Ести қалып сыбырды Өсіп тұрған сәбізді Жұлып алып иіскеді.</i>	№ №7. <i>Майтабанның алдын алу. Ояту Көзімізді ашайық Бойымызды жазайық Терезеге қарап Күн жылуын алайық.</i>	№8 <i>Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. Тыныс алу жаттығулары Аю жүрді орманда Қорбаң, қорбаң, қорбаңда Көріп қалып жидекті Жұлып алып иіскеді.</i>	№ 10. <i>Төсекте жатып жасайтын жаттығулар Мысықтар Ояту Ұйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жазымызға қарап Достарымызға күлеміз.</i>
<i>Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</i>					
Бесін ас	<i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.</i>				
	Әңгіме: <i>– Тамақ ішіп болған соң «Рахмет» айту – үлкенге құрмет, кішіге өнеге. Алғыс айту – әдептің</i>	Әңгіме: <i>– Асты ысырап етпей, аздап алып, тауысып жеу – жақсы әдет. Артық қалған тамақ төгілсе, ол – еңбекті</i>	Әңгіме: <i>– Әдепті бала дастарқан басында тәртіп сақтайды, тамақты тыныш ішеді. Тамақ үстінде</i>	Әңгіме: <i>– Тамақ ішкенде дұрыс отырып, тәртіп сақтайық. Үстелде қисайып отырсақ, ыдысты</i>	Әңгіме: <i>– Әр тағам – еңбектің жемісі. Артық алып қалдырмай, тауысып жеу – еңбекті бағалау. Асқа құрметпен</i>

	<p>көрінісі. Қауіпсіздік: – Ас үстінде шуламаймыз, қасымыздағы адамдарға бөгет жасамаймыз. Үндемей отырып ас ішсек, барлығына ыңғайлы болады.</p>	<p>бағаламау болып саналады. Қауіпсіздік: – Тамақты асығып жұтпаймыз, жақсылап шайнаймыз. Бұл – ас қорытуға пайдалы әрі қауіпсіздік ережесі</p>	<p>ойнамай, қасындағы адамдарға құрметпен қарайды. Қауіпсіздік: – Қолымыздағы қасықпен шанышқыны дұрыс ұстаймыз. Оларды сермеп, бір-бірімізге бағыттамаймыз.</p>	<p>төгіп алуымыз мүмкін. Қауіпсіздік: – Ас үстінде қатты дауыстап сөйлемейміз. Бұл – өзімізге де, қасымыздағы балаларға да қауіпсіз.</p>	<p>қараған бала – тәрбиелі бала. Қауіпсіздік: – Ас ішкенде орыннан тұрып кетпейміз, ойнап жүгірмейміз. Бұл – жарақаттың алдын алады.</p>
<p>Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)</p>	<p>Менің сүйікті бұрышым. Балалар әр түрлі иллюстрациялар қарау Тосын сәт. Көмекші апай топқа хат жіберілгенін айтады Тәрбиеші: - Балалар, қандай тамаша! Мына жақындаңдар хатты оқыық! Педагог конверттен Білмесбектің суретін шығарады. Бұл кім балалар? (Балалардың жауаптары.) Хатты оқу.</p>	<p>Менің сүйікті бұрышым. Балалар конверт табады Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, онда бірдеңе бар ма? (жауаптар). конверттің тексеру. Дид ойын: «Жамауды тап» Балалар үстелдің үстіндегі киімдерге жамауларды пішіндер бойынша табады. 1 –ші киімге тапқан жамауды сол киімдерге сәйкес түспен бояу. 2. Балалар киімге дұрыс жамау тауып жапсыру 3. Күздік киімдерді</p>	<p>Шығармашылық бұрыш. Тосын сәт Күз ханшайымынан хат келу. Құрметті балалар, мен күз ханшайымын, маған күз мерекесіне арналған мерекелік көйлек керек, оны қайдан аламын Сұрақ-жауап. - Қандай киімдер ең әдемі? Мерекелік киімдер - Мерекелік киімдерді қашан киеді? Күз ханшайымының көйлегінің түсі қандай болу керек? Неге? Дид ойын:</p>	<p>Дид ойын: «Бұл заттар не үшін?» Тәрбиеші: Ал, енді мен сендерді қимыл деп атаймын, ал сендер маған осыған қажетті тақырыпты айтасыңдар. киімді біріктіру - түйреуіштер кестелеуші – инелер мен жіптер саусағын шанышп алмас үшін – оймақ тігу, жазу - тігін машинасы киімді кигізіп қою - манекен кесу - қайшы Киімді әдемілеу - үтік</p>	<p>Магниттік басқатырғыштар Дид ойын: «Қуыршақты киіндір» - магнитті бөлінген суреттерден кескін жасаңыз, бір қуыршаққа арналған киімдердің әртүрлі нұсқаларын алу арқылы қуыршақты киіндіру. Дид ойын: «Көршіңді тап» Тәрбиеші: бұл баланың не киетінін сөзбен сипаттайды, балалар оны киімінің сипаттамасы бойынша табу керек Рөлдік ойындар: «Ателье», «Киім</p>

<p>«Сәлеметсіздер ме, балалар. Сіздерге білмесбек хат жазып отыр. Маған сіздерден көмек керек. Білім ханшайымы менен жұмбақтар сұрады. Ал мен оларды таба алмадым. Мен қатты ұялдым. Мен мұны жалғыз жасай алмаймын. Көмектесіңіздерші. Балалар Білмесбекке көмектесеміз бе? Дид ойын: «Кім тапқыр?» Жұмбақ жасыру Адамның сәні, Онсыз жоқ мәні. Бұл не? (киім) Бірнәрсеменен биік, Кейдеменен аласа. Мұндайқызық дүние де, Көріп пе едіңтамаша. (Бас киім) - Ерте тұрдым,</p>	<p>құрастыру Ой қозғау. Тәрбиеші: Айтыңызшы, киім тігу үшін не керек? (ине, үтік, қайшы, тігінші, тігін машинасы). Қимылды ойын: - «Ине мен жіп» Шарты: Бастаушы ине, бірінің артынан бірі ілесе жүргендер жіп, Балалар үзіліп кетсе жіп үзілген болады. Санамақ Бір дегенім –бөрік , Бойға берер көрік. Екі дегенім - етік, Киер сәнді етіп. Үш дегенім- ішік, Теріден тігер пішіп. Төрт дегенім- тымақ, Қыста кесең жылы –ақ. Музыка Тақырыбы: Күз байлығы Музыка жетекшісі балаларды қарсы алады, амандасады:</p>	<p>«Ханшайымның көйлегі» Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Дәстүрден тыс әдіс бойынша трафаретте мақта таяқшасымен күз ханшайымын көйлегін бояу. 2-топ: Ханшайымның көйлегіне жапырақтар жапсыру. 3-топ: Ханшайымның себетіне жемістер мен көкөністер мүсіндеу. 4-топ: Күзгі орман құрастыру. Дид ойын: «Керісінше айт». Мен сендерге допты лақтырып, қимылды айтамын, ал сендер маған қарама-қарсы қимылды айтасыңдар мысалы: жуу –кір, шешіну- киіну, аяқ киімді кию - аяқ киімді шешу, сатып</p>	<p>өрнек салу - бор мен сызғыш адам мен матаны өлшеңіз - сантиметр Дид ойын: «Кім тапқыр?» »Дөңгелек өзі, Төртеу көзі. Ұстайды мықтап, Тұрғанды сырттап. Түйме Киімдегі қуыс, Ұсақ-түйекке ыдыс. Қалта Қолы бар, Саусағы жоқ. Мойны бар, Басы жоқ. (Көйлек) Гүлдері бар құлпырған, Кең жазықтан аумайды. Оған әркім ұмтылған, Киім киер оңтайлы. (Мата) Адамдардың киімін, Ұстап тұрар</p>	<p>дүкені». Тақпақ жаттау. Таза бала мұнтаздай, Сүйсінеді қараған. Ұқыпты деп дұл қандай Жақсы көрер бар адам. Ұқыпты осындай Болайықшы досым-ай. Дене тәрбиесі Кіріспе бөлім. -сапқа тұрғызу -сәлемдесу Сапқа тұру, қалыпты тұруды тексеру. Бір-бірден бағанда жүру. Педагогтың берген белгісі бойынша балалар баяу қарқынмен жүруге ауысады. Жаяу жүрудің бұл түрімен олар кеңірек қадамдар жасап, аяқтарын аяғынан аяғына дейін айналдыру керек. Әдетте балалар келесі сигналға ауысады. Басқа қарқынмен жүру кезектесіп және қысқа уақыт аралығында жүзеге асырылады;</p>
--	--	--	---	---

<p>Екі айыр жолға түстім. (Шалбар) - Әр түрлі болып келемін, Қыз бен ұл деп бөлемін. (Көйлек) «Жанды сөлемдер» ойыны. Шарты: Жұмбақтың шешуінен шыққан сөздерді қатыстырып, сөйлем құрау. Білмесбекке жіберу.</p> <p>Өрт қауіпсіздігі «ӨРТТІҢ СЕБЕПТЕРІН АТАҢЫЗ» Мақсаты: өрт себептері туралы білімді қалыптастыру. Дамыту, назар, жас, сөйлеу. Жауапкершілікті тәрбиелеу.</p>	<p>- Сәлеметсіңдер ме, балалар! (до, ре, ми, фа, соль, соль, ля, ля, соль) Ән тыңдау: «Тамшылар» (М.Жәутіков). Балаларды шеңбербойымен жүргізіп, жеңіл би ырғақтарына жаттықтырады, үйретеді. Би элементтеріне, өз орындарына тұруды қалыптастырады. Қимылды ойын: «Өз орныңды тап!» Шарты: ойлау қабілеттеріне дағдыландырады, Музыка әуені басталғанда балалар еркін ырғақтармен жүгіре билейді. Музыка тоқтап, «Өз орныңды тап!» - деп музыка жетекшісі белгі бергенде балалар алғашқы орындарына тұра қалуға үйренеді.</p>	<p>алу - сату, байлау- шешу, үтіктеу- умаждау, ілу- тастау, тігу- жырту.</p> <p>Тіл дамыту жаттығулары: То - то - то - тон Де - де - де - жейде Лек - лек - лек - көйлек Ім - ім - ім - киім Ғап - гап - гап - қолғап Тік - тік - тік - етік Шын - шын - шын - құлақшын.</p> <p>Қауіпсіздік ережесі «Егер бейтаныс адам есікті қақса» Ойын жаттығулары Мақсаты: Балаларды үйде жалғыз болған кезде есікті ашуға үйретіңіз, тек олармен бір пәтерде тұратын адамдарға ғана.</p>	<p>иығым. (Киім ілгіш)</p> <p>«Жол қауіпсіздігі» «Жол ережелерін білу және сақтау» Мақсаты: Жол ережелерін балалармен нығайту; бағдаршам мәндерін қайталау</p>	<p>бағанда бірінен соң бірі жүру және шашырау - орташа жылдамдықпен 30-40 с дейін. Жаяу жүруге ауысу және үш бағанда қалпына келтіру, жалпы дамыту сипатындағы жаттығуларды орындау үшін қолдарға созып, ара қашықтық сақтау.</p> <p>Негізгі бөлім. Таяқпен жалпы дамыту жаттығулары. Б.қ.: «Балапан су ішті» 1. Аяқтары иық мөлшерінде. Таяқша артта. 1-4 - басты алдыға қарай созып, таяқшаны артқы жақтан баяу жоғары көтеру. /5-6 рет қайталау/ Б.қ.: «Биші мысық» 2. Аяқтары алашақ қойылған, таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға</p>
--	--	---	---	--

		<p>«Өз жұбыңды тап!» Төрт, болмаса үш қатарга жұппен тұрғызылады, әрі қарай ойын дәл солай жалғастырылады.</p> <p>Музыка тыңдау: «Күз» жаттығуын айтып, дауыс ырғағын дайындайды.</p> <p>Ән үйрену: «Бұл қайкезде болады? Күз» (Б.Ерзакович, Ш.Ахметов)</p> <p>Би: «Кел, билейік» (Б.Байқадамов, М.Әлімбаев).</p> <p>Би қимылдарын көрсетіп, үйретеді (би үлгіде көрсетілген).</p> <p>Балалардың қолына түрлі - түсті желпуіштер таратады.</p> <p>Өте баяу музыка – сары түс. Баяудан бірте-бірте көтеріледі - ақшыл жасыл. Көтеріңкі - жасыл</p> <p>Жоғары дыбыс - қызыл.</p> <p>Оң қолымен</p>			<p>қарай созылып керілу. әр керілген сайын «м-я-у» деп айту. /5-6 рет қайталау./</p> <p>Б. қ.: «Тартылу»</p> <p>3. Аяқтары алыс қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. 1-2 - таяқшаны жоғарыға көтеріп созылу, аяқтың ұшымен тұру. 3- б.қ. /5 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: ««Әткеншек»</p> <p>4. Аяқтары иық мөлшерінде. Таяқшаны кеуде тұсында ұстап, денені оң-сол жаққа бұрады. /5 рет қайталау./</p> <p>Б.қ.: «Мергендер»</p> <p>5. Аяқтары алыс қойылған, таяқшаны кеуденің тұсында. Бүгілген оң аяқты көтеру, тізені таяқшаға тигізу. Арқаны түзу ұстау. Сол жақпен дәл солай қайталау. /5 рет қайталау/</p> <p>Б.қ. : «Шабыс»</p>
--	--	---	--	--	---

		<p>музыкадыбыстарын төмен, орташа, көтеріңкі көрсетіп, тыңдайды (жаттығу үлгідекөрсетілген). Балаларға күз мезгілінің түстерін, құбылысын түсіндіреді.</p> <p>Жол қауіпсіздігі «Бағдаршам» Мақсаты: Балаларды бағдаршаммен басқарылатын қиылысудан өту (өту) ережелерімен таныстыру</p> <p>«Кішкентай тігіншілер әлемі» (Бағдарлама)</p>			<p>6. Таяқшаны ат қылып ұстау. Сол қолымен таяқшыны ұстап, оң қолды жоғары көтеріп иіре айналдыру. Ат үстінде шабу. (15-20 секунд)</p> <p>Б.қ.: «Көңілді таяқша»</p> <p>7. Таяқшаны жерге тіреп ұстап, айналып секіру және жүру. /15-20 секунд/ 4 звенодан бір саппен шеңбер бойы жүру. Еркін жүру. (таяқшаларды үстел үстіне қою) Қолды жанға созып, аяқтың ұшымен жүру.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары: шәйнектік дыбысын салу. Терең тыныс алып, демді шығару.</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Гимнастикалық орындыққа басына құм салынған қапшықпен шығып, түзу жүріп өту.</p>
--	--	---	--	--	---

2. Тізе арасында қысылған қапшықпен екі аяқпен секіру - «Пингвиндер»
Қимылды ойын: «Күн шуаққа кептірін.»
Ана тауық:
балапандар,
мамығымыз су болып,
тоңып барамыз, тоңып барамыз, күн сондай суық екен. Қане, балақайлар, жылынайық, қанаттарымызды сілкіп көтерейік те басымызды, кеудемізді, қанаттарымызды, аяқтарымызды сілкілеп, кептірінеміз. Ой, балалар, күн шықты, қандай тамаша, күн қандай шуақты, жылы бәріміз, бір - бірімізге көңілденіп, күліп қарайықшы. (жеңіл, әдемі әуен естіліп тұрады.)

«Өрт қауіпсіздігі»
«Лото – өрт

					қауіпсіздігі» Мақсаты. Сюжеттік суреттерді пайдалана отырып, балалардың өрт кезіндегі қауіпті жағдайлар туралы түсініктерін қалыптастыру; қауіпті жағдайда өзін дұрыс ұстай білу. Зейінін, логикалық ойлауын, жүйелі сөйлеуін дамыту.
Балалармен жеке жұмыс	Тақырыбы: «Жақсы тілектер» Мақсаты: Позитивті ойлау қалыптастыру. Шарты: Бала тәрбиешіге немесе қуыршаққа тілек айтады («Саған денсаулық тілеймін»).	Тақырыбы: «Тыныштық орманы» Мақсаты: Релаксация, тыныштандыру. Шарты: Бала көзін жұмып, тәрбиешінің әңгімесін тыңдайды: «Сен орманда жүрсің, құстар сайрап тұр...».	Тақырыбы: «Сиқырлы қимылдар» Мақсаты: Есте сақтау мен еліктеу қабілетін дамыту. Шарты: Тәрбиеші үш қимылды көрсетеді (шапалақтау, қол көтеру, секіру). Бала ретімен қайталайды.	Тақырыбы: «Жақсы іс себеті» Мақсаты: Ізгілікке тәрбиелеу. Шарты: Себетке қағазға жазылған жақсы істер салынады («Көмектесу», «Ойыншықты жинау»). Бала біреуін алып, айтып береді.	Тақырыбы: «Көңіл-күй қимылдары» Мақсаты: Эмоцияны қимылмен жеткізу. Шарты: Тәрбиеші: «Қуанышты бала қалай жүреді?», «Ренжіген бала қалай жүреді?» дейді. Бала қимылмен көрсетеді.
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.				
	Серуенге шығу туралы балаларға	Серуенге шығу. Балалардың киіну	Серуенге шығу, балаларды біртіндеп	Серуенге шығу туралы балаларға	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру

	<i>түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.</i>	<i>реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>	<i>киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i>	<i>жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>
Серуен	Картотека №8 <i>«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»</i>	Картотека №11 <i>Бақылау: Күнді бақылау.</i>	Картотека №14 <i>Бақылау: ауа-райын бақылау</i>	Картотека №17 <i>«Күз көрінісін бақылау»</i>	Картотека №18 <i>Бақылау: Күзгі жапырақтарды бақылау.</i>
Серуеннен оралу	<i>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту.</i>				
Балалардың үйге қайтуы	<i>Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.</i>				
	<i>Бүгін балалар «Жыл мезгілдері» суреттерін қарап, айырмашылықтарын атады. Ойлауын дамытуға тырысты. Үйде суреттерді пайдаланып, «Қай мезгіл?» ойынын ойнаңыз.</i>	<i>Бүгін балалар әртүрлі жануарлардың іздерін салыстырды. Қызығушылық танытып, зерттеуге талпынды. Үйде жануарлардың ізін қағазға салып көрсетуге болады.</i>	<i>Бүгін балалар ән тыңдап, шапалақпен ырғақ соқты. Музыкалық есту қабілетін дамытты. Үйде қарапайым ырғақ ойынын ойнаңыз.</i>	<i>Бүгін балалар «Жасырынған затты тап» ойынын ойнады. Зейінін дамытты. Үйде ойыншық жасырып, «қайда?» деп сұраңыз.</i>	<i>Бүгін балалар қимылды жаттығулар жасады (еңбектеу, секіру). Қозғалыс белсенділігін көрсетті. Үйде бірге шағын жаттығулар жасаңыз.</i>

Тексерілді:

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы IV апта

Топ: Ботақан ересек топ

Балалардың жасы: 4 жас

Қандай кезеңге жасалды : 20.10 – 24.10.2025ж

Апта дәйек сөзі «Отанды сүю-отбасынан басталады »

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі <i>«Қазақстаным» ҚР Әнұранын орындау</i>	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<i>Күй әуені - рухани байлыққа жетелеу. «Айжанқыз»</i>	<i>Күй күмбірі – достық пен татулыққа тәрбиелеу. «Жастар биі»</i>	<i>Қоңыр күй – бірлік пен татулықты дәріптеу. «Кенес»</i>	<i>Күй күмбірі – елін сүйген ер болуға тәрбиелеу «Қос алқа»</i>	<i>Күй күмбірі – адалдық пен әділдікке баулу. «Адай»</i>
	<i>Баланы «Шуақты күн» ойынымен қарсы алу (қолына күн бейнесі бар қағаз беру). Баланы үстел үсті қарапайым пазлмен айналыстыру. Жанында отырып, қолдау білдіру. Басқа балаларға қосылып ойнауға шақыру.</i>	<i>Баланы шағын «Сәлем биімен» қарсы алу. Баланың көңіл-күйін түсінуге тырысу, жылы сөз айту. Баланы доппен ойнауға шақыру. Ата-анасымен жылы қоштасуға жағдай жасау.</i>	<i>Баланы ойыншық қоянмен қарсы алу. Қоянмен бірге үстелге отыруға шақыру. Баланы құрастыру бұрышына бағыттау. Қысқа өлең айтып, көңілін көтеру.</i>	<i>Баланы «Қол бұлғап амандасамыз» ойынымен қарсы алу. Көңіл-күйін смайликтер арқылы көрсетуін сұрау. Баланы кілемшенің үстінде ойнауға шақыру. Басқа балалармен бірге ортақ ойын ұйымдастыру.</i>	<i>Баланы «Күлкі сыйлаймыз» ойынымен қарсы алу (тәрбиеші күлімсірейді, бала қайталайды). Балаға еркін таңдау жасауға мүмкіндік беру (қуыршақ, доп, кубик). Музыка қосып, шағын қимыл ойын ойнату. Ата-анасына апта қорытындысын қысқаша жеткізу.</i>
Ата-аналармен	<i>Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы туралы кеңес беру.</i>				

<p>немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру</p>	<p><i>Уақытты дұрыс пайдаланудың балаға тәртіп пен жауапкершілік әкелетіні жайлы әңгімелесу.</i> Кеңес: Балаңызға күн тәртібін сақтауды үйретіңіз.</p>	<p><i>Достарымен ойнаудың баланың әлеуметтік дағдыларын дамытатыны жайлы әңгімелесу.</i> Кеңес: Балаңызға достарымен бөлісуді, бірге ойнауды үйретіңіз.</p>	<p><i>Табиғатты қорғаудың бала өміріндегі маңызы жайлы әңгімелесу.</i> Кеңес: Балаңызға гүлге су құюды, қоқысты қоқыс жәшігіне тастауды үйретіңіз.</p>	<p><i>Кітап оқудың баланың қиялы мен тіл байлығын дамытатыны жайлы әңгімелесу.</i> Кеңес: Балаңызға күн сайын қысқа ертегі немесе әңгіме оқуды үйретіңіз.</p>	<p><i>Мақтаудың бала дамуына үлкен әсері бар екендігі жайлы әңгімелесу.</i> Кеңес: Балаңызға жетістігін мақтан тұтуды және еңбегін бағалауды үйретіңіз.</p>
<p>Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)</p>	<p>Картотека №6 «Табиғат құбылыстарын ажырат» Шарты: Табиғат құбылыстарын атау, айырмашылығын айту.</p>	<p>Картотека №11 «Бізге күз не әкелді?» Шарты: Ойын арқылы түстерді, жемістер мен көкөністерді ажырата және атай білуге үйрету.</p>	<p>Картотека №12 «Гүлдерді күтеміз» Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдері мен газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әңгімелету.</p>	<p>Карточка №15 «Аңдарды қоректендір» Шарты: сан, және цифр туралы білімдерін бекіту;</p>	<p>Картотека № 20 «Көп және біреу» Ойынның шарты: балалар берілген суреттерді қарастырады. Көп зат және бір зат бейнеленген суреттерді бөліп, екі жаққа қояды.</p>
<p><i>Экологиялық мәдениет қалыптастыру аясында - танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасымен жұмыс.</i></p>					
<p>Ертеңгілік жаттығу</p>	<p><i>Қазан айының 5-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 5-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 5-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 5-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>	<p><i>Қазан айының 5-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.</i></p>
<p>Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. Жаттығу кешені қосымша тіркелген</p>					
<p>Таңғы ас</p>	<p><i>Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту</i></p>				
<p>Әңгіме: – Ас ішкенде</p>	<p>Әңгіме: – Ас – ойын емес. Ас</p>	<p>Әңгіме: – Әрбір түйір ас –</p>	<p>Әңгіме: – Ас ішсек, күшті,</p>	<p>Әңгіме: – Асқа құрмет көрсетсек,</p>	

	өзімізге жететіндей гана алайық. Артық алып, қалдыру – дұрыс емес. Қауіпсіздік: – Ас ішкенде асықпай жейміз.	ішіп болған соң гана ойнаймыз. Қауіпсіздік: – Ойыншықты дастарқанға әкелмейміз.	еңбектің жемісі. Оны төкпей, ысырап қылмай жейік. Қауіпсіздік: – Ыдысты үстелге қатты қоймаймыз.	сергек боламыз. Ас – денсаулыққа пайда. Қауіпсіздік: – Ыстық асқа үрлеп ішеміз.	дастарқанымыз берекелі болады. Әр асқа алғыс айтайық. Қауіпсіздік: – Ас үстінде шуламаймыз, тыныш отырамыз.
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӨ)	«Қамқор» жобасы Ойын: «Жақсы іс шеңбері» Балалар бір-біріне қандай жақсы іс істегенін айтады: «Мен ойыншық бердім», «Мен анама көмектестім». Мақсаты: қамқорлық сезімін күшейту.	«Смарт бала» жобасы Ойын: «Сиқырлы сөздер» Тәрбиеші: «Қандай сиқырлы сөздерді білеміз?» Балалар: «Рахмет!», «Сәлеметсіз бе!», «Өтінемін!». Мақсаты: әдепті сөздерді қолдануға үйрету.	«Еңбегі адал жас өрен» жобасы Ойын: «Қол еңбегі» Балалар қолдарын жұмсақ қимылмен қимылдатады: «Егін егеміз, суарамыз, жинаймыз». Мақсаты: еңбектің қарапайым түрлерін түсіндіру.	«Балалар кітапханасы» жобасы Ойын: «Ертегі кейіпкерінің көңіл-күйі» Тәрбиеші: «Бауырсақ қуанышты ма? Қызыл телпек қорықты ма?» Балалар кейіпкердің көңіл-күйін қимылмен көрсетеді. Мақсаты: эмоцияны түсіну, ертегіден сабақ алу.	«Балалар кітапханасы» жобасы Ойын: «Жұмбақ айтамын – сен шеш» «Кішкентай гана бойы бар, айналдырып киген тоны бар» (Жаңзақ). Балалар жауабын табады. Мақсаты: сөздік қорды, логиканы дамыту.
Кестеге сәйкес ҰІӨ	«Smart bala» жобасы «Мен – зерттеушімін» - өнертанқышытыққа алғашқы қадам негізінде жоба технологиясымен кіріктірілген ұіә.				
	Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін мен сендерді	Қызығушылықты ояту Аудио дыбыс телефоннан.	Сюжеттік суреттер қарау. Дид ойын: «Бақтағы егін жинау»	Қызығушылықты ояту. Бүгін біздің топтан мен қорап тауып	Менің сүйікті бұрышым. Саусақтарым тұрыңдар Алма баққа барыңдар

табиғатпен, оның сырларымен, тосын сыйларымен кездесуге шақырғым келіп отыр.

Ой дамыту

Табиғат бізге жылдың қай мезгілінде де өзінің кереметін үйретеді. Құстар ән айтуды үйретеді. Егістік пен бақшадағы аралар бізге еңбек етуді үйретеді. Қар тазалыққа, күн мейірімділікке үйретеді. Барлық орман тұрғындары берік достыққа үйретеді. Жыл бойы табиғаттан көп нәрсені үйрену керек. Бізді алда не күтіп тұрғаны және бүгінгі табиғат

Құрметті балалар мен сендерді өз Орманыма, орман **патшалығына** қонаққа шақырамын. Орман **патшалығы**өте бай, сұлу, мейірімді және жылулық береді. Менің сиқырлы, дана орманым Ертегілер мен **гажайыптарға** толы! **Сендерді күтемін.!** Балалар, сендерге ертегілер мен **гажайыптар ұнай ма?** (Иә.) Менімен бірге ертегі орманына барғыларың келе ме? (Иә.) Олай болса, пойыз билеттерін алу керек, ол үшін билеттердің сұрақтарына жауап береміз - егер сендер орман достары болсаңдар, орманда не істеуге болмайды? **Балалар схема бойынша ережелерді атайды.**

Шарты: кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандарды мұқият қарапшығу. **Ой қозғау.** Балалар жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрау. Балаларды топқа бөлу арқылы жеміс түрлерін шығармашылықпен көрсету. **1-топ:** Бақтағы ағаш макетін құрастыру. **2-топ:** Макетте салынған алма суретін мақта таяқшасымен бояу. **3-топ:** Шие ағашына шиені ермексаздан мүсіндеу. **4-топ:** Алмұртты қиып жапсыру. **Тәжірибе №1.** Педагог балалармен

алдым. Оның ішінде не бар деп ойлайсыңдар? Мүмкін бос шығар? Ашпай-ақ айта аламыз ба, оны қалай анықтауға болады? Ол ауыр ма, жеңіл ме? Жайлап ашу. Қараңыз, иә, мұнда бірдеңе жазылған. Бірақ мына жерге қараңыз, тек қағаз емес... Басқа нәрсе де бар. Бұл не? Көрсету. (мата) Ал матадан не тігіледі? (киім) Киімнің қағаздан емес, матадан тігілуінің себебін қалай білуге болады? Сендер Ғалым болып, жауабын тапқыларың келе ме? **Сонда біз ғалымдарға айналуымыз керек: Үш рет айналып ҒАЛЫМҒА**

Тәтті –тәтті алманы Себеттерге салыңдар.
Ой қозғау.
Балалар алма қандай болады? Домалақ Ол қайда өседі? Ағашта Алма туралы қызық ертегі тыңдаймыз ба? Баяғыда орманда алма ағашы бар еді, онда жалғыз алма тұр екен. Осы кезде қоян орман арқылы жүгіріп өтіп, алманы көреді. **Қоян нені көрді?** Бірақ оны қалай алуға болады деп ойланды? Алма жоғары ілулі тұр. **Алма қайда тұрды?** Ол алманы алғысы келіп секірді? Қоян не істеді? Секірді **Қане қоян сияқты секірейік** Қарқ, қарқ деген дауыс шықты. Қоян қарайды Бұл не екен? Қарға Қане қарға сияқты қарқылдайықшы. Қарқ, қарқ - Қарға шыршаның

бізге не үйрететіні сендерді қызықтырады ма? Балалар: Иә, бізді қатты қызықтырады. Ендеше серуенге шығамыз.

Ауа райын бақылау
Балалар көңіл күйлерің қалай? (балалардың жауаптары)

қозғау.
Ал ауа райы қандай, бірге анықтап көрейік. Аспанға қарайықшы. Біз күн сәулесінен ләззат аламыз ба? Бүгін жел соғып тұр ма? Оны қайдан білдік? Түсіндірме жұмыс: Аспанда бұлттар қалқып жүр, әрқайсысы бізге біртүрлі болып көрінуі мүмкін. Күн жиі бұлттардың

-Ағаш бұтақтарын сындырмаймыз
-Біз гүлдерді жұлмаймыз, бірақ оларға сүйсінеміз.
-Біз бейтаныс жидектер мен саңырауқұлақтарды термейміз және оларды тамырымен жұлмаймыз.
Біз шу шығара алмаймыз, жануарларды ренжіп қалады.

Ой

Біз орманға пойызбен барамыз. Поезды дұрыс жөндеп алайық
Дид ойын: «Поезд»
Шарты:
Геометриялық пішіндерден үлкен көлемде поезд құрастыру.
Сұрақ-жауап: Қандай пішіндерден поезд құрастырдық?
Түстері қандай?
Вагондардағы орынымызға отырамыз.
Балалар. Ш-Ш-Ш-Ш

бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді.
Педагог бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды.
Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуға, айырмашылығын дәмін татуға үйренеді.
Қорытынды.
Адамдар қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру, сақтау, қайнату.
Жемістерде біздің ағамызға пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы - барлық витаминдер оларда сақталады.

айналайық.
Тәжірибе алаңы.
Біз «Зертхана» деген жазуы бар үйге жақындаймыз.
Балалар, міне, келдік, кіріңдер. Жұмысқа кірісер алдында не киюіміз керек? (халат) Неге? (балалардың жауаптары).
Ғалымдар өз тұжырымдарын жазады, сондықтан олардың дәптер халталары болады.
Біз де нағыз ғалым ретінде өз тұжырымдарымызды мына +, - белгісі бойынша жазамыз.
Біздің зертханада не көріп тұрғаныңызды айтыңызшы? (үстел, қағаз, шүберек, су, т.б.)
Тағы не? Үстелдерде сандар бар.
Сондықтан біз тәртіппен жүруіміз керек. Біз бірінші

үстінде отырып қоянға күледі.
Қарға не істеді? күледі.
- Әй Қарға! Неге күлесің деп қоян айғайлады.
Сен онанда маған ағаштағы алма алып берші деді.
Қоян не деді қарғаға?
Қарға шыршадан алма ағашына ұшып барды.
Қарға не істеді?
Қане қарға құсап ұшайықшы.
Қарға алманы жұлды.
Бірақ ол тұмсығымен ұстай алмады, алма жерге түсіп кетті.
Алма неге түсіп кетті?
- Рахмет, Қарға! - деді Қоян Қоян алманы алмақ болды, бірақ ол тірі нәрсе сияқты жүгірді.
Қоян қорқып кетті, содан кейін ол түсінді: Алма алама ағашының астында ұйықтап жатқан Кірпінің үстіне түскен.
Кірпі орнынан тұрып, жүгіре жөнелді, ал алма кірпінің тікендеріне

артына тығылып,
тығылмақ
ойнағандай болады.
Күн бізден
жасырылғандықта
н, сыртта салқын.
Жел ағаштардың
бұтақтарын
шайқайды,
жапырақтары
түседі.
Тәрбиеші: Бұл
қандай мезгіл
екенін еске
түсірейікші?
**Көк майсалы
көрікті**
**Алқаптағы көп
егін**
Бұл күндері киіпті
**Сары жібек
көйлегін.**
**Жел тынымсыз
гүлдеп,**
**Болып кетті тым
бұзық.**
**Шуылдайды тал,
терек,**
**Жапырағын
жұлғызып.**
Мына өлең
жолдары қандай

Біздің пойыз
шалғындарды аралап
келеді, міне
алдымыздан жасыл
орман көрінді. (АҚТ
технол)
**Біз Орман
станциясына келдік!**
Вагондардан түсейік!
Енді жолмен жүреміз
Біз тар жолмен келе
жатырмыз
, төбешіктердің
арасында жылан
сияқты жүріп,
ағаштың үстінен
секіре отырып, біз
орман үйіне, сиқырлы
дана орманға келдік!
Балалар мына
жалтыраған алтын
тәрізді қорап жатыр.
Ішінде не бар екен
қарайық.
Балаларға тапсырма
диді.
1-тапсырма: Менің
патшалығымның
негізгі тұрғындарын
атаңдар
**Ал бұл тұрғындарды
қалай атаймыз? (**

Тәжірибе №2.
**«Тұқымдар қайда
жасырылады?»**
Шарты: Балаларға
өсімдік
тұқымдарының қай
жерде түзілетінін
көрсету; олардың бір-
бірінен көлемі, пішіні,
түсі, құмырада
жасалатын
дыбыстары бойынша
айырмашылығы;
тұқым жинауды
үйренуге көмектеседі.
«Тұқым, жеңіл, ауыр,
шашыраңқы,
жасырыну»
сөздерімен
балалардың сөйлеуін
белсендіру, есту
қабылдауын дамыту.
Тәжірибе №3
Жүргізілу барысы:
педагог топқа
жаңғақ себетін
әкеледі. «Балалар
жаңғақ қай ағашта
өседі? Ағашқа
ишікшілер не үшін

кестені іздейміз,
қандай сан? (1)
Материалдарды
қарайық. Бұл не екен?
(мата, қағаз)
Үстел үстінде мата
мен қағаз жатыр,
анықтаймыз
Тәжірибе №1.
Балалар,
айтыңдаршы,
қағазды матадан
қалай ажыратамыз?
(жауаптар)
Енді алдымен
қағазды алыңдар. Ол
қандай? (қатты,
судырлақ, тегіс).
Оны оң жаққа
қойыңдар.
Енді матаны
алайық.. Ол қандай?
жұмсақ, жылы.
Жарайсыңдар
балалар! Маған
жауаптарыңыз
қатты ұнады!
Қағазды ұстағанда
матадан күштірек
сезіне ме? (иә)
белгілеу + +
Тәжірибе №2

жабысып қалды.
**Қане кірпі құсап
жүгірейікші.**
**- Тоқта, тоқта! - деп
айғайлайды Қоян.**
Қоян не деді кірпіге?
**Қане қоян сияқты
айтайық.**
Менің алмамды қайда
апардың?
Кірпі тоқтады да:
- Бұл менің алмам. Ол
түсіп кетті, мен оны
ұстап алдым.
Қоян кірпіге қарай секіріп
келді:
Менің алмамды бер! Мен
тапқан оны деді!
**Қарға оларға қарай
ұшып келді де:**
«Босқа дауласып
жатырсыңдар», «бұл
менің алмам, мен оны
өзім үшін жұлып алдым»
деді.
Ешкім бір-бірімен келісе
алмайды, бәрі
айқайлайды:
- Менің алмам! менің
алмам деп, орманда
айқай шу болады.
Қарға Кірпінің мұрнын

мезгілді бейнелеп тұр?
 Күз мезгілі несімен ұнайды ?
 Біз ауладағы ағаштарға назар аударайық. Оларға не болады?
 Балалар: ағаштардағы жапырақтардың түсі өзгерді (сары түсті).
 Жапырақтары ағаштардан түсіп жатыр.
 Тәрбиеші : Балалар , қалай ойлайсыңдар, жел ағаштан жапырақтардың түсуіне көмектесе ме? Тексерейік.
«Жел» тыныс алу жаттығуы
 Жеңіл желдеткіш соғып жатыр - фф
 Жапырақты осылай шайқайды – ффф
 (тыныш, еркін дем шығару)

Ағаштар .)
2-тапсырма: Менің патшалығым қалай аталады ?**(Орман.)**
 Балалар шаршаған шығарсыңдар? Орман алқабына отырып , **орманның** әуенін тыңдайық.
 Орман дыбыстары естіледі (құстардың сайрауы, жапырақтың дыбысы, сайдың шуы, жануарлардың дауысы) .
Ой дамыту.
Ағаштар туралы әңгіме(көрнекі үлгілерді пайдалану)
Менің патшалығым - орман , онда ағаштар көп .
Ағаш дегеніміз не ?
 (Ағаш - ең үлкен өсімдік.
Оның бөліктерін ата.
 (Тамыры, діңі, бұтақтары мен жапырақтары)
Қалай ойлайсың , ағаш тірі ме?(Иә.)

қажет деп ойлайсыңдар?
 (тұқымдар оларда піседі).
 Педагог балаларға шишканы таратып, одан тұқым алу жолын көрсетеді.
 «Сіз үстелдегі шишканы мұқият қозғауыңыз керек, тұқымдар шишкадан ұшып кетеді»
Ой қозғау. Сұрақтар:
 «Тұқымдар қайда жасырылды?
 Тұқымдар қаншалықты үлкен?
 Олар жеңіл немесе ауыр ма? Ағашқа тұқым не үшін қажет? (тұқымнан жаңа ағаштар өседі).
 Педагог балалардың алдына тұқым салынған науаны қойып, қайыңның тұқымын табуды сұрайды. Сұрақтар:
 «Қайың тұқымы жасырылған ба?
 (Жоқ). Олар қайда?

Қағаз мен мата сөйлей алады ма?
 Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме?
 Балалар: Иә!
 Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек.
 Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан жасалған орамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз?
 Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді.
 Тәрбиеші: Дұрыс, сыбдырлайды. Енді матадан жасалған орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз.
 Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе?
 Балалар: Ештеңе!
 Тәрбиеші: Дұрыс,

шұқыды, Кірпі қоянға инесін қадады, ал қоян қарғаны аяғымен тепті. Кенет аю келді қорбаңдап. Не келді ? Аю қандай? Үлкен бе кішкентай ма? Аю қалай жүреді? Жүру. - Не болды? Бұл не шу деді аю.
 Бәрі аюға сіз ормандағы ең үлкен, ең ақылдысыз. Мына алма кімдікі болу керек соны айтыңыз деді.
 Олар аюға барлығын болған күйінде айтып берді.
 Аю ойланып, ойланып, құлағының артын тырнап, сұрады:
 Алманы кім тапты?
 - Мен! - деді Қоян.
 -Алманы кім жұлды?
 Мен -деді – Қарға
 - Жақсы. Оны кім ұстады?
 -Мен ұстадым! – деп шырылдады Кірпі.
 - Міне, - деп ойлады Аю, - сондықтан әрқайсысың

<p>Қатты жел соғып тұр ... Жапырақты осылай шайқайды - ффффф... жапырақтың түсуі Баланың алақанына жапырақтар қойып, оны үрлету. Жаттығу кезінде балаға жапырақтың желмен ұшып түсуі туралы мәлімет береу. Тәрбиеші: Балалар сендер кішкентай ғалым болғыларың келе ме? Танымдық және зерттеушілік әрекеттер. Тәжірибе №1 -Жасыл жапырақты алып, екіге бүктелген ақ матаның ішіне салыңыз. Енді ағаш текшеге жапырақты мата арқылы қатты</p>	<p>Неге? (Ол өседі, тыныс алады) Дид ойын:«Ретімен жаса» Үстелде ағаш бөліктерінің (тамыр, бұтақ, дің, жапырақтар,) аралас графикалық үлгілері бар . Ағаштың құрылысының ретін құрастыру.Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру, көрсету. (біріншіден тамыр шығады, ол жерде орналасады, діңі тамырдан кетеді, діңнен бұтақтар шығады, бұтақтарда жапырақтар өседі, бұтақтар мен жапырақтар ағаш тәжін құрайды). Ой қозғау. Балалар, орман нелердің үйі? Жануарлар мен құстардың. Орманда қандай</p>	<p>(қайың тұқымдары бір-біріне жабысады, сырға жасайды). Оларды сілкіп көрейік. Не болады? (тұқымдар шашылады). Неліктен олар ыдырап кетті? (тұқымдар піскен, олар жеңіл). Тәжірибе №4 Педагог ең үлкен тұқымдарды таңдауды ұсынады. Әрбір тұқым бөлек өз үйінде жасырылады. Бұл үй қандай? Оларға қозғайық. Каштан тұқымын үрлеуге бола ма? Неліктен? (олар ауыр). Тұқымның пішіні қандай? Олар қандай сезімде? (дөңгелек, тұтас). Дид ойын: «Сылдырмақ жасайық» ойын тапсырмасы - балалар тұқымның әр түрін жеке банкаға салып, оның</p>	<p>матадан жасалған орамал сөйлемейді, дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орамал сыбырлайды. Қағазды сыбырлататын киімді ме немесе матадан үнсіз тұрған киім кигенді ұнатамыз ба? Қайсы киім жақсы? Белгілеңіз ұнамайтынға – ұнайтынға +қоямыз. Тәжірибе№3. Қағаз мен матаны тегістеу. Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, орамалымыз умаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік. Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістеңіз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба? Тәрбиеші: Иә, дұрыс</p>	<p>алма аласыңдар деді. Бірақ бір ғана алма бар ғой ! – деді Кірпі, Қоян, Қарға. Аю не деді оларға? Олар не деді аюға? Алма нешеу еді? Аю айтты: - осы алманы тең бөліктерге бөлеміз, әркім өзіне бір бөлікті алсын деді. Кірпі алманы алып, төрт бөлікке бөлді. Ол қоянға бір бөлігін берді: - Бұл саған, Қоян, - сен бірінші алманы көрдің деді. Ол екінші бөлікті қарғаға берді: – Мынау саған, Қарға, – сен алманы жұлдың деді Үшінші бөлікті Кірпі аузына салды: Бұл мен үшін, өйткені мен алманы ұстадым деді. Төртінші бөлікті аюға берді. - Маған неге керек деді Аю таң қалып. – Бәрімізді татуластырып, ақыл</p>
--	---	---	---	---

соғамыз.
Тәжірибе
барысында не көрдік?
(Матада жасыл дақтар пайда болды)
Жапырақтағы бұл жасыл сұйықтық хлорофилл деп аталады және оны жасыл түске бояйды.
Тәрбиеші: Балалар, жапырақ неден жасыл болады?
Балалар: Күз келіп, күн суытып, күннің жылуы азайған кезде жапырақтардағы хлорофилл мөлшері бірте-бірте азайып, толығымен жойылып кетеді.
Тәрбиеші: енді түсіндік бе, неліктен жапырақ сарғайады?
Тәрбиеші:
Қараңдаршы, біздің аяғымыздың

жануарлар тіршілік етеді?
Мына ағаш шұңқырында қандай жануар тұрады?
(Тиін).
Індерде қандай жануарлар тіршілік етеді? (түлкі, тышқан.)
Орманда қандай құстар мекендейді? (Тоқылдақ, қараторғай, көкек, үкі.)
Орман – аңдар мен құстардың мекені ғана емес, жердің жасыл көйлегі. Орманның ауасы әрқашан таза, өте әдемі, дәрілік өсімдіктер, жаңғақтар, саңырауқұлақтар, жидектер өседі.
Орман – біздің байлығымыз!
Орман патшалығының барлық тұрғындарына сүйіспеншілік пен қамқорлық көрсетуіміз

шырылдағанын тыңдайды.
Сұрақтар: «Қай банка ең шулы? Неліктен? (Каштан құмырасы шулы, өйткені каштан ең үлкен және ең ауыр). Неліктен шырша тұқымдары бар құмырада дыбыстар естілмейді? (олар кішкентай және жеңіл). Қайың тұқымы құмыраның дыбысы қандай? (қатты емес).
Қорытынды: Әрбір өсімдіктің тұқымға арналған өз үйі болады.
Дене тәрбиесі
Негізгі бөлім.
-сәлемдесу
-сапқа тұрғызу
Баған бойынша жүру, бір-бірден екі жолдың арасында жүру;
Бағанада бірінен соң бірі және жол бойымен (ені 20 см)

айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны онша, түзелмейді.
Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды?
Балалар: Бұл тегістеледі!
Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі. белгілеңіз -
+
№ 4 Тәжірибе.
Қалың, жұқа.
Дид ойын: «Кім жасырды?»
Бізде көп ойыншықтар бар, біз оларды көреміз. Ойыншықтарды ешкім көрмес үшін қағазды қалай пайдалануға болады?
(Қағазға орау, қағаздың астына тығу). Үстелде қандай ойыншықтар бар екенін есте

үйреткеніңіз үшін!
Әркім өз алмасының бір бөлігін жеп, барлығы риза болып аюға рақмет айтты.
Ал балалар басқа да орман тұрғындарына алма жасап береміз бе?
-Қараңдаршы, алма ағашы қандай әдемі, бірақ онда алма мүлде жоқ
- Ақ дөңгелектердің орнына қызыл алмалар жасайық, сонда барлық орман тұрғындары алмаға тойып алады.
«Алмалар» пластилинмен модельдеу
Массаж шарларымен қолдарға арналған гимнастика «Кірпі»
Кірпі, кірпі келеді, Ол алма мен саңырауқұлақ тереді.
Кірпі жүгіріп келеді, Кірпі домалайды.
Кірпі демалады.
біз кірпіні қытықтаймыз.
Кірпі жол бойымен қашып кетті,

астында қанша жапырақ бар!
Олардың үстімен жүреміз. Сендер иіс сездіңдер ме?
Балалар: Иә, жапырақтардың иісі бар.
Тәрбиеші: Не естіп тұрсыңдар?
Балалар:
Жапырақтардың сыбдырын естиміз.
Тәрбиеші: Қалай ойлайсыңдар, неге жапырақтар сыбдырлайды?
Балалар: Өйткені олар құрғақ.
Дид ойын: «Күзгі жапырақтар әлемі» Сурет салу.
Шарты:
Жапырақтарға сары бояу жағып қағаз бетіне бастыру.
№2-тәжірибе:
Тәрбиеші: Серуенде ағаштардан жапырақтардың

керек .
Балалар, сендер ормандағы серуенімізді естеріңе түсірулерің үшін біз оның суретін саламыз. Алдымен қолымызды сурет салуға дайындап алайық.
Дид ойын: «Суретшілер» Сергіту сәті:
Тербеледі ағаштар, Алдымен жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар, Үп-үлкен боп өседі. Құстар ұшып жүреді, Орман ішін аралап. Аю жүреді қорбаңдап, Түлкі жүреді қулаңдап Қасқыр жүреді жсалаңдап Қоян жүреді секіріп Біз жай жүрейік демалып.
Бүгін біз орманның ағаштарын ерекше түрде саламыз.
Бұл суретке біздің қолымыз қатысады,

жүргеннен кейін педагог залда шашырап жүгіру туралы белгі береді. Жүру және жүгіру тапсырмалары қайталаанады. Педагог әр баланы доп алуға шақырады (доптар алдын ала орындықтарда қойылады).
Негізгі бөлім. Доппен жалпы дамыту жаттығулары.
1. Б.қ. - аяқ иық деңгейінде, доп екі қолда төменде. Допты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу.
2. Б.қ. – өкшемен отыру, доп екі қолда алдыда. Тізеге тұру, допқа тұру; бастапқы қалыпқа оралу
3. Б.қ. - өкшелерде отыру, екі қолда доп

сақтаңдар. Бір бала маған ойыншықты жасыруға көмектеседі, ал қалған балдар көздерін жұму керек. Қарамаймыз. Қане көзімізді ашамыз – Қандай ойыншық «жасырынды»? (Матамен де солай істейміз. -Ойыншықтарды неге көрмедік? (Қағаз мен мата мөлдір емес). Дұрыс. Белгілеу екеуіне де + +
Балалар, сәл демалайық: Сергіту сәті:
Мен орамалымды жуамын Мен оны ысқылаймын, Оны қатты сығамын. Орамалымды сілкемін. Мен оны жіпке ілемін. Басқа үстелге

допты үстелге, тізеге айналдыруға болады.
Ой дамыту.
- Ағашымыздың алмалары дәмді, тәтті, шырынды болу үшін ашық күн керек.
Ол үшін мына күнді бояп алайық.
Трафарет арқылы дайын күнді бояу.
-Ал күн жарқырап тұруы үшін онымен ойнап, билеу керек.
«Мен және күн» музыкалық ойыны.
Аудио дыбыс.
балалар бірдеңе жүгіріп келетін сияқты, тыңдайықшы.
Дид ойын: «Кірпі мен себет»
-Ал міне, кірпі жүгіріп келіп, алма теруге себетті алып келді Педагог балаларға кірпі мен себет қиылған стикерлерді таратады, балалар алма мүсіндеген ағаштың астына себеттерді жапсырады. Кірпі рақмет айты,

әр түрлі түсетінін байқадыңдар ма ? Қай жапырақ тез, қайсысы баяу түседі, қай жапырақ әдемі айналып тұрғанын білу үшін тәжірибе жүргізейік . Мұны істеу үшін әртүрлі өлшемдегі жапырақтарды алайық , қолымызды жоғары көтеріп, саусақтарымызды бос ұстаймыз. Жапырақ ұшып жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаймыз. Балалар: Үлкен жапырақтар баяу түседі және айналмайды , Ал, кішкентай жапырақтар тез түседі және көбірек айналады. **№ 3-тәжірибе.** Тәрбиеші: Ал енді балалар біз тағы

қараңыз! Сол қолымызды қағазға қойып, оны қарапайым қарындашпен дөңгелетіп саламыз, саусақтардың ішін бояймыз Балалар бұл ағашқа бірдеңе жетіспейді. Ол не деп ойлайсыңдар? (Жапырақтары.) **Ендеше ағаштарымызға күзгі жапырақ саламыз ба ?** Қиылған жапырақтарды ағашқа жапсыру. Қандай әдемі! Қандай тамаша **Мен сендердің бұл суреттеріңді орман тұрғындарына беремін,** Барлығыңызға балабақшаға қайтатын кез келді! Қош бол, Орман патшалығы деп тақпақ айтып берейік **От та, суда, ауа да**

алдында. Допты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналдыру 4. Б.қ. - шалқасынан жатып, доп екі қолмен бастың артында. Тіздегі бүктелген аяқты көтеру, доппен тигізу, түзу, бастапқы күйге оралу 5. Б.қ. - отыру, аяқты алашақ қою, доп сенің алдыңда. Допты жоғары көтеру, еңкею, доппен еденге мүмкіндігінше тигізу, түзу, бастапқы орнына оралу 6. Б.қ.-аяқтарды сәл алашақ ұстау, доп еденде. Доппен жүру кезектесіп екі аяқпен секіру **Тыныс алу жаттығуы.** Ауа жұту шығыршықты кеуде тұсына әкеліп, мұрынмен дем шығару

барайық **№ 5 тәжірибе.** **Қағаз бен матаның беріктігін тексереміз** Ал енді бізді тағы бір эксперимент күтіп тұр. Енді біз орамалымызды кір деп есептейміз және біз оларды жуу керекпіз. Тәрбиеші: Алдымен матадан жасалған орамалды алып, суға батырамыз, сығып аламыз. Біз не көріп тұрмыз? **Балалар: Ол суланып қалды.** Тәрбиеші: Енді қағаз орамалды суға батырамыз, сығыңыз , түзетіп көріңіз. Сіз не көріп тұрсыз? **Балалар: Ол суланды, жыртыла бастады.** Тәрбиеші: Сонымен, қандай қорытынды

Кірпімен қоштасу **Бағдарлама Тақырыбы: «Тазалық-денсаулық кепілі»** **Ұ.О «Ақсерек-көксерек»** **Мақсаты: Балалар ептілікке, бірлікке, тобы үшін** **намыстанып, жеңіске талпынуға үйренеді.** **Барысы: Балалар екі топқа бөлініп, араларын жиырма қадамдай ашып, тізіліп, қол ұстасып тұрады**

бір тәжірибе жасаймыз. Біз құрғақ жапырақтарды бассейнге саламыз, жапыраққа жаңбыр жауғандай суарғыштан су құямыз. Біраз уақыттан кейін олармен не болатынын көреміз. **Осы арада «Жаңбыр» ойынын ойнайық. Музыка әуенімен** Санамақ тақпақтың көмегімен «Жаңбырды» таңдаймыз. Жаңбыр бала киімін киіп, қолына тамшыларды ұстайды. Шеңберде еңкейіп отырған балалар бұлт. «Жаңбыр» шеңбер ішінде, балалардың қасында жүріп,

Жан-жануар барлығы
Орман теңіз тауларда
Табиғаттың байлығы
 Поездға отырып бақшамызға барамыз.
Қортынды
Балаларды мадақтау.

Қазақ тілі.Қайталау.
Тақырыбы:Алтын күз
Ой қозғау
 Осы жемістер, көкөністер қай мезгілде піседі?
 Сонымен өлеңде қай мезгіл туралы айтылған?
III. Ой дамыту.
 Топтық жұмыс.
 Жапырақтармен топқа бөлу.
Жасыл жапырақ
Сары жапырақ
Қызыл жапырақ
Күзгі ағаш
 3.1.Жасыл жапырақтар тобы.
 Күздің ерекшеліктерін

Қозғалыстардың негізгі түрлері.
1. Допты жоғары лақтыру және оны екі қолмен ұстап алу
 Жаттығу педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!», Балалар допты кездейсоқ ұстайды.
2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер арасында екі аяқпен секіру.
 Арақашықтық 3-4 м.
Қимылды ойын:
 «Қияр, қияр ...». Залдың бір жағында педагог (қақпан), екінші жағында балалар. Олар қақпанға екі аяғымен секіру арқылы жақындайды.
Педагог: Қияр, қияр,
 Бұл мақсатқа бармау Онда тышқан

жасауға болады? (балалардың жауаптары) Дұрыс, матадан жасалған орамалды жууды шешсек, ол суланады, бірақ жыртылмайды. Ал қағаздан орамалды жусаңыз, ол суланып, жыртыла бастайды және лақтыруға тура келеді. Сонымен, орамалдардың қайсысы күштірек - матадан немесе қағаздан жасалған ба?
 Балалар: Матадан жасалған орамал күштірек .
 Белгілеп, жақсы және жаман жақтарын санаймыз
Жарайсыңдар балалар!
Зерттеуіміз аяқталды, топқа қайтатын уақыт келді
(халаттарымызды

тамшыларды соларға қарай тербетіп, әнін айтады:
- Тамшы-тамшы, тамшы-тамшы, Осылай тамшылаймын көпке,
Мен қаласам барлық балаларды Барлық жапырақтарды сулаймын әсте Балалар орындарынан тұрып, қол ұстасып, шеңбер бойымен билеп, ән айтады Жаңбыр бізді бекер қорқытпаңыз, Біз сенен қорықпаймыз. Қалағаныңша тамшылат Тамшың бізді суландыра алмайды. Жан-жаққа жүгіру, жаңбыр оларды қуып жетіп,

тауып бер.
-Суретте күз мезгіліне байланысты ерекшелік-терді тауып ,сызық арқылы қосу. Өз ойын айту.
3.2.Сары жапырақтар тобы.
Мнемотехника әдісі.
Күз мезгілін сипаттау.
Қойылған графикалық суретке өз ойын айта білу.
3.3. Қызыл жапырақтар.
Таным саласын кіріктіру.
дидактикалық материалдармен жұмыс жапырақтарды санау, салыстыру.
3.4. Күзгі ағаш тобы.
Күз мезгіліндегі еңбек. Суретпен жұмыс.
-Адамдар күзде қандай жұмыстар атқарады? Неліктен күз береке дейміз?
Сиқырлы сылдырмақ
Балаларды шеңберге жинау.

тіршілік етеді Ол сенің құйрығынды тістеп алады.
Балалар әдеттегі сызықтан тыс қашады, ал педагог оларды қуып жетеді.
Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады, балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады.
Бағанда бірінен соң бірін жүру; саусақпен жүру, қолдың әр түрлі позицияларымен, қалыпты жүрумен кезектесіп.
Ұ.О Тақырыбы:
«Соқыр теке»
Мақсаты: Балаларды дыбысты естуге сезініге үйрету.
Балаларды сипау арқылы тану.

шешеміз), бірақ қайту үшін санамақ айтуымыз керек.
4. Рефлексия.
Балаларды мадақтау.
Мұғалім: Бүгін біз қағаз және мата туралы көп айттық, бірақ оның келесі жолы айтатын құпиялары көп. Бұл үшін сізге көп рахмет!
Музыка Педагог жетекшілігімен
Бағдарлама Тақырыбы: «3 саны мен цифры.Кеше мен бүгін ертең»
Ұ.О Тақырыбы:
«Түйе-түйе»
Мақсаты:
Балаларды тапқырлыққа тәрбиелеу.

оларды сулауға тырысады. Музыка аяқталғаннан кейін барлығы тоқтайды, «Жаңбыр» тигізген балалар қолдарын көтереді. Бәрі бірге санын санайды. Тәрбиеші: Ал енді жаңбырдан суланған жапырақтарға не болғанын тексерейік. Балалар: Жапырақтар жұмсақ болды, олар ешқандай сыбдырламайды. Тәрбиеші: Дұрыс, дымқыл жапырақтар сыбдырламайды, жұмсақ, ауыр болады, олар ұша алмайды.. **Дид ойын: «Кім тапқыр»** Жұмбақ жасыру. Тіл алсаң тиме,

Ойын: Оралмалы жіп. Міндеті: Балаларға күз мезгілі туралы алған білімдерін домалақ жіпті жинау арқылы тиянақтау. Балаларды мадақтау.

Музыка Педагог жетекшілігімен

Ұ.О Тақырыбы:
«Теңге ілу»
Мақсаты: Ұлттық ойын арқылы салт - дәстүрлерді сақтай білуге тәрбиелеу.
Баланы шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

*Үсті толған ине.
Бірде жүрсе
собалақ,
Бірде жүрер
домалап. (Кірпі)*
**Шығармашылық
жұмыс.**
*Балаларды топқа
бөлу.*
1-топ: Кірпіні қиып
жапсыру
2-Топ: Алманы
мүсіндеп кірпінің
үстіне жапсыру.
**«Кірпі» саусақ
жаттығуы**
*Момақанмын
алайда (үш
саусақтарын
түйістіріп, кірпінің
жүрісін салады)
Тікенім көп абайла,
(екі қолының
саусақтарын
айқастырып,
кірпінің
тікенеңтері
жасайды).
Кіріп кетсе қолыңа,
Өкпелеме
жарайма!
Кірпі: Қыста күн*

өте суық, менің
жсейтін ештеңем
жоқ. Балалар мен
сендерге көмек
сұрауға келдім. Көп
ұзамай мен
күзенімде, ескі
діңгек астында
ұйықтаймын. Бірақ
күзенімді жабу
үшін өзіме құрғақ
жапырақтарды
жинап үлгермедім.
Сендердің
аулаларыңдағы
құрғақ
жапырақтарды
жинауға
көмектесіңдерші .
**«Жапырақтарды
жинаймыз»
ауладағы еңбек**
Кірпі балаларға
алғысын білдіреді,
балаларға алма
береді,
Нәтиже .
Тәрбиеші: Біздің
серуеніміз
аяқталды. Балалар,
сендерге
тапсырмаларды

орындау, зерттеу жұмыстарын жүргізу қиын болды ма?

Сендерге не ұнады?

(Балалардың жауаптары).

Ағаш макетін құрастыру.

Егер серуен ұнаса, онда ағашқа жапырақ жапсырамыз, ал ұнамаса бір жапырақты шалшыққа жабыстырыңыз.

Дене тәрбиесі

Кіріспе бөлім.

Амандасу.

«Балалар, біз бүгін мынандай ойын ойнаймыз: сендер кішкентай торғайлар боласыңдар, ал мен сендердің аналарың боламын (нұсқаушы торғайдың бейнесі бар бетперде-

шапканы киеді).
Шеңбер бойымен
тұру.
«Ана-торғай»
қимылды көрсетіп,
өзі сырттай
бақылайды. Анасы
қарап тұрғанда
балалары шеңбер
бойымен жүруді
орындайды.
«Анасы ұйықтап
кеткенде, балалар
қанаттарын
жайып, жан-
жаққа ұшып
кетті». Торғайлар
зал ішінде ұшып
жүр. «Ана-торғай»
оянды,
Чик-чирик, чик-
чирик. Бұл не шу?
Бұл нешу?
Шеңберге жылдам
тұрыңдар, Ұшуға
ниетқылыңдар.
Нұсқаушы тағы да
ұйықтап қалғандай
болады. Сосын
қайта оянады.
Бір ғана сәтке көз
ілікті, Тентек боп

*торғайлар кетті.
Бірақ енді қатаң
қараймын,
Тәртіпке сендерді
саламын. Ал енді,
балапандар,
Жаттығуды
бастаңдар!*
Негізгі бөлім.
Жалпы даму
жаттығулары
1.«Қанатымызды
тазалаймыз».
*Б.қ.: серіппе
жасаймыз,
басымызды оңға
иеміз, б.қ., сосын
солға 4 рет
қайталаймыз.*
2.«Қанатымызды
жсаямыз».
*Б.қ.: аяқтарымыз
иықтың
қашықтығына
сәйкес келуі керек,
қолдар төменде. Оң
қолды
жсоғары көтереміз,
жсоғары қараймыз,
б.қ., сол қолмен
солай жсасаймыз, 4
рет қайталаймыз.*

<p>3. «Жуынамыз». Б.қ.: аяқтарымыз иықтың қашықтығына сәйкес келуі керек, қол белде, алға қарай иілеміз – «жуынып» жатқандай қимыл жасаймыз, б.қ., 5 рет қайталаймыз.</p> <p>4. «Дән тауып алайық». Б.қ.: отырамыз, саусақтармен еденді тықылдатады, б.қ. 4 рет қайталаймыз..</p> <p>5. «Ұшуды үйренеміз». Б.қ.: бұрынғыдай. Қолды құлаштай созып бір орында секіру.</p> <p>6. «Біз өсеміз». Б.қ.: аяқ бірге қосулы, қолдар төменде. Қолды жоғары созып, керілеміз – тыныс аламыз, б.қ. –</p>				
--	--	--	--	--

тынысшығарамыз.
Негізгі қимылдың
түрлері:

1. 1.Бағандар
арасынан
«жылан»
жасап
жүреді.

«Қараңдар,
қаншама ағаштар
айналада. Орманда
адасып қалмай, бір-
бірімізден
қалмай ұшамыз».

2. 2.Бөренеден
(сәкіден)
секіру.

«Алдымызда ағаш
құлап жатыр, оны
секіріп өтейік».

**Қимыл-қозғалыс
ойыны: «Ана-
торғай мен
балалар»**

Бірлесіп бірге
ұшамыз, Бір-
бірімізден
қалмаймыз.

Бір сапқа тұрып
бәріміз Алыс жаққа
барамыз.

Онда дәмді дәндер

	<p><i>бар, Сендерге арнап сақталды.</i></p> <p>Ұ.О Таұырыбы: « Көкпар»</p> <p>Мақсаты: Балаларды ұлттық ойын арқылы татулыққа, адамгершілікке баулу. Ойын арқылы баланы батырлыққа, күштілікке, ептілікке баулу.</p>				
Серуенге дайындық	<p><i>Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</i></p>				
	<p><i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i></p>	<p><i>Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.</i></p>	<p><i>Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.</i></p>	<p><i>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i></p>	<p><i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i></p>
Серуен	<p>Картотека №4 <i>Ауа- райының салқындауын бақылау.</i></p>	<p>Картотека №5 <i>Ұшып жүрген құстарды бақылау.</i></p>	<p>Картотека №6 <i>Желді бақылау.</i></p>	<p>Картотека №8 <i>«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»</i></p>	<p>Картотека №9 <i>Аула сыпырушының еңбегін бақылау.</i></p>

Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. **Күз серуен картотекасынан**

Серуеннен оралу **«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.**

<p>Киімдерін шешу: Киімдерін жинақтап қоюға бағыттау. Тазалық процедуралары: Қолдарын сабындап жуып, сүлгісіне сұрту. Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде әдептілік сақтау. Түскі асқа дайындық: Қолдарын жуған соң үстелге жайғасу.</p>	<p>Киімдерін шешу: Киімдерін шешіп болған соң бір-бірінің затын алмауды үйрету. Тазалық процедуралары: Қолдарын мұқият жуу, сүлгісін таза ұстау. Гигиеналық шаралар: Сумен ойнамауды, сабынды үнемдеуді түсіндіру. Түскі асқа дайындық: Балаларды орындарына отырғызу.</p>	<p>Киімдерін шешу: Балаларды киімдерін реттілікпен шешіп, бүктеп қоюға үйрету. Тазалық процедуралары: Қолдарын жақсылап сабындап жуу, сүлгісін пайдалану. Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде сумен ойнамауға дағдыландыру. Түскі асқа дайындық: Ас алдында қолдарын міндетті түрде жуу.</p>	<p>Киімдерін шешу: Әр баланың өз киімін орнына қоюын қадағалау. Тазалық процедуралары: Қолдарын сабындап жуып, дұрыс сұртуін талап ету. Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде сабынды дұрыс пайдалану. Түскі асқа дайындық: Балаларды үстел басына тыныштықпен отырғызу.</p>	<p>Киімдерін шешу: Киімдерін шешіп, орындарына ұқыптып қоюға дағдыландыру. Тазалық процедуралары: Қолдарын екі рет сабындап жуу, сүлгісін қолдану. Гигиеналық шаралар: Жуыну кезінде суды шашпай, сабынды артық пайдаланбауды түсіндіру. Түскі асқа дайындық: Ас алдында қолдарын жуып, орындарына отыру.</p>
--	--	--	--	---

Түскі ас **Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну**

<p>Әңгіме: – Ас ішіп отырғанда ойыншықты әкелмейміз. Ас – ойын емес, денсаулыққа</p>	<p>Әңгіме: – Бір түйір дәннің артында көп еңбек бар. Сондықтан асты төкпей жейміз. Қауіпсіздік: – Дастарқанды</p>	<p>Әңгіме: – Әдемі отырған балаға бәрі риза болады. Ас үстінде тып-тыныш, түзу отырайық. Қауіпсіздік:</p>	<p>Әңгіме: – Асқа құрметпен қарасақ, ол берекелі болады. Әрбір ас – сый. Қауіпсіздік: – Қасық пен</p>	<p>Әңгіме: – Үнемді бала – тәртіпті бала. Су мен асты үнемдеп пайдалансақ, табиғатты да, еңбекті де бағалаймыз. Қауіпсіздік:</p>
---	---	---	---	--

	<i>қажет. Қауіпсіздік: – Ас үстінде орыннан тұрып жүгірмейміз.</i>	<i>былғамай, таза ұстауымыз керек.</i>	<i>– Қолымызды сермемейміз, ыдысты төгіп алуымыз мүмкін.</i>	<i>шанышқыны бір-бірімізге бағыттамаймыз.</i>	<i>– Ас үстінде шуламаймыз, бір-бірімізге кедергі жасамаймыз.</i>
Күндізгі ұйқы	<i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.</i>	<i>Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.</i>	<i>Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау</i>	<i>Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.</i>	<i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау</i>
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	<i>№1. Ояну Қандай ғажап керемет, Әсем есік ашылды. Түрлі - түсті бояулар, Аспанда жайылып шашылды Ұйқымшайдайашылды</i>	<i>№2. Ояну Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.</i>	<i>№3 Ояну Көзіміздізді ашайық Бойымызды жазайық Қолмен көзді ұқалап Созылыпбіралайық.</i>	<i>№4. Ояну Көзіміз ашылды Ұйқымыз басылды Дем алдық ұйықтадық Шаттаныпойнайық.</i>	<i>№5. Ояну Оянайық балалар Маған тезірек қарандар Шапалақты ұрайық Орнымыздан тұрайық.</i>
	<i>Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</i>				
Бесін ас	<i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.</i>				
	<i>Әңгіме: – Ұқыпты бала әрқашан үнемді болады. Ол суды да, тағамды да</i>	<i>Әңгіме: – Бір түйір дәннің артында көп еңбек бар. Асты төкпей, үстелді былғамай,</i>	<i>Әңгіме: Бүгін біз ас үстіндегі әдептілікті тағы да еске түсірейік. Ас үстінде тыныш</i>	<i>Әңгіме: – Балалар, ас ішкенде көзіміз тойып, көп алып қоюға болмайды.</i>	<i>Әңгіме: – Дастарқан басында бір-бірімізге сыйластықпен қарағанымыз дұрыс.</i>

	<p>ысырап етпейді. Ұқыптылық – жақсы мінездің белгісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішіп отырғанда арқамызды түзу ұстап отырамыз. Бұл денсаулыққа пайдалы әрі ыңғайсыз жағдайдың алдын алады.</p>	<p>таза ұстау – мәдениеттің көрінісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішкен кезде орыннан тұрып жүгірмейміз. Қолымыздағы ыдыс сынуы немесе төгілуі мүмкін.</p>	<p>отырып, тамақтанған дұрыс.</p> <p>Кеңес: Тамақтың әрқайсысы денсаулыққа пайдалы. Сондықтан асты тауысып жеген жөн. Ас ішіп болған соң «Рахмет» айтып, бет-қолымызды жууды ұмытпайық.</p>	<p>Өзімізге қажет мөлшерді ғана алып, тауысып жеген дұрыс. Бұл – үнемділіктің белгісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ыдысты үстел үстінде ұстап, абайлап пайдаланамыз. Қолды сермеп сөйлемейміз, өйткені ыстық ас төгіліп кетуі мүмкін.</p>	<p>Әркім өзіне қажеттісін алып, өзгеге де жеткізу – әдептілік.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қолымыздағы шанышқы сияқты құралдарды абайлап қолданамыз. Оларды ойнауға пайдаланбаймыз</p>
--	--	--	--	--	---

<p>Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)</p>	<p>«Smart bala» жобасы «Мен – зерттеушімін» - өнертанқыштыққа алғашқы қадам негізінде.</p>				
	<p>Қызығушылықтарын ояту. «Пальмаға кім бірінші жетеді?» ойын.</p> <p>– Сендер қалай ойлайсыңдар, не бірінші жетуі мүмкін? –Неге қоян бірінші жетеді деп ойлайсыңдар? «Жылдам – баяу»</p>	<p>Дид ойын: «Кім тапқыр?» Шарты: Берілген жұмбақтарды өз ойымен шеше білу. Жұмбақ шешуіне қатысты сөйлем құрау. Ас, тағам, азық-түлік жұмбақтары Өзі ащы, Бірақ, Дәмді етер асты. (Тұз) Ұрмай-соқпай жылатады, Әркім бірақ ұнатады. (Пияз)</p>	<p>Дид ойын: «Кім жылдам» -Допқа өзі ұқсайтын, Ерекшебірнішін бар. Атыноныңатаңдар? -Төртбұрышы бар, Төртқабырғасы бар. Бұлқайпішін? -Атына сай балалар, Үш бұрыш, үш жағы бар. Ол пішінді кім табар? Балаларды мадақтау. Логикалық есептер. -Үш бұрыштың әр бұрышына отыру үшін неше торғай</p>	<p>Санамақтар еліне саяхат Жеті ұл Сәл демалып, тыным ал. Тақпақ тыңдап, ұғып ал. Апта деген ағайдың Жеті бірдей ұлы бар: Біріншісі – Дүйсенбі, Екіншісі – Сейсенбі, Үшіншісі – Сәрсенбі, Төртіншісі – Бейсенбі, Жұма деген – Бесінші ұл,</p>	<p>Тыныштық сәті: Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау. Сұрақ-жауап Ненің дыбысы деп ойлайсың-дар? Табиғат дегеніміз-бізді қоршаған орта, туған елім, ауа, күн мен жер, су, орман мен жануарлар. Табиғатқа саяхат жасауға барамыз ба? Топ бөлмесінің ішіне саяхат. Ой дамыту.</p>

сөздеріне түсінік беру.

Ісаны мен цифрын таныстыру.

Мені келсе білгің,
Мен таяқша бірмін
Барлық санға жол бастап,

Ең басында тұрмын.

2-тапсырма.

Суретте екі-екіден тұрған заттарды қоршап сыз. Бір-бірден қай зат қалды?

-Дұрыс ,сан мен жылқы бір –бірден қалды.

Дид ойын:
«Сөйлемді аяқта»
-Таңғы асты

Алыстан қарасам

аппақ,
Татып қарасам
тәтті-ақ.

(Қант)

Табиғат туралы жұмбақтар

Таңмен көзін ашады,
Әлемге нұрын шашады.

(Күн)

Үй үстінде алтын тас,
Алайын десем табылмас.

(Жұлдыз)

Жылт-жылт етеді,
Жылгадан өтеді **(Су)**

Ой қозғау.

Сұрақтар аялдамасы

Дид ойын: «Күз ерекишелігі»

Шарты: Суреттер көрсете отырып,
сұрақ қою арқылы жауап алу

Көк майсалы көрікті
Алқаптағы көп егін

Бұл күндері киіпті
Сары жібек көйлегін.

керек?

-Дөңгелекте неше бұрыш бар?

-Төрт бұрыштың бұрыштарында үш торғай отыр, дұрыс отыр ма, Неше торғай жетпейді?

- Үй қандай пішіндерден тұрады?

Құрт қандай пішіндерден тұрады?

- Машина қандай пішіндерден тұрады?

Санамақ

Бір, екі, үш,

Ал, кәнеки, ұш.

Төрт, бес, алты, жеті,

Мынау – ауыл шеті.

Сегіз, тоғыз, он,

Ал, кәнеки, қон.

Асықпа да саспа,

Бірден қайта баста.

«Қауіпсіздік ережесі»

«Не артық?»

Мақсаты:

Балаларды қауіп

қатердің алдын

алуға, өмірге қауіп

Алтыншы ұл –
Сенбі,

Жетіншісі –
Жексенбі.

Абдрахман Асылбек

Ал, санаңдар,

Санаңдар,

Бізге, достар,

Қараңдар.

Мен – үлкені

Ардақпын,

Дейді мамам:

«Ардақтым!».

Мен – өнерпаз

Арманмын,

Түрлі әуенге

салғанмын.

Мен – спортшы

Албанмын,

Озып, жүлде

алғанмын.

Мен – суретші

Айнатпын,

Үйдің ішін

жайнаттым.

Мен – кішкентай

Әйбатпын,

Бөпешімді

ойнаттым.

Санашыенді,

тірі табиғат пен өлі табиғат бір-бірімен тығыз байланысын түсіндіру.

1-аялдама. Су

Сылдырап ағып жатқан не ?

-Дұрыс бұл су.

-Ал судың қандай пайдасы бар?

Су өлі табиғатқа жатады,ал біз адамдар суды ішеміз бізге пайдасы өте көп . Бірақ су өлі табиғатқа жатады?

Сергіту сәті.

2-аялдама.

Жұмбақ жасыру

Бар ма, жоқпа, оны анық білмейсің

Ол жоқ жерде өмір сүріп жүрмейсің?

Ол не ? АУА

- Ауа не үшін керек?

- Ауаның түсі қандай?

- Қолмен ұстауға болама, оны көреміз бе

Табиғат аясындағы ағаштар, әсем гүлдер, тіпті бөлмеміздегі гүлдер де ауадағы шаңды

таңартең, ал кешкі асты.
 ішеміз(кешке)
 -Түнде ұйықтаймы, ал.жаттығу жасаймыз (таңартең)
 - Күндіз күн шығады, ал Ай .(түнде)
 - Кешкі асты кеште, түскі асты. ішеміз(күндіз)
 Балаларды мадақтау

«Өрт қауіпсіздігі»
«ЖАҚСЫ – ЖАМАН»
Мақсаты: оттың пайдалы және зиянды қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру.
Логикалық ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту.

*Жел тынымсыз гуілдеп,
 Болып кетті тым бұзық.
 Шуылдайды тал, терек,
 Жапырағынжұлғызып.*

«Жол қауіпсіздігі»
«Көлікпен саяхаттау»
Мақсаты: балалармен жол белгілері және көшедегі жүріс-тұрыс ережелері туралы білімдерін бекіту.

төндіретін заттарды тануға, олардың денсаулығымызға, өмірімізге төндіретін қатерін түсіне білуге үйрету.

Нешеуміз?
 Әрине,
 Біз – бесеуміз.

«Өрт қауіпсіздігі»
«Суретті бүкте»
Мақсат. Өрт кезінде дұрыс әрекеттер туралы білімдерін бекіту.

жұтып, бізге таза ауа жіберіп отырады.
1-тәжірбие: Әр баланың қолына айна беріледі. Балалар айнаға үрлеп, ауаның бар екеніне көз жеткіеді
2-тәжірбие: Балалар енді мұрнымызды қолымызбен жауып аузымызды ашпай көрейік.
 - ауасыз тыныс алуға бола ма?
 Міне ауа да өлі табиғат Балаларды мадқтау.

Дене тәрбиесі
Негізгі бөлім.
 -сәлемдесу
 -сапқа тұрғызу
 Баған бойынша жүру, бір-бірден екі жолдың арасында жүру;
 Бағанада бірінен соң бірі және жол бойымен (ені 20 см) жүргеннен кейін педагог залда шашырап жүгіру туралы белгі береді. Жүру және жүгіру тапсырмалары қайталанады. Педагог әр

баланы доп алуға шақырады (доптар алдын ала орындықтарда қойылады).

Негізгі бөлім.

Доппен жалпы дамыту жаттығулары.

1. Б.қ. - аяқ иық деңгейінде, доп екі қолда төменде. Допты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу.

2. Б.қ. – өкшемен отыру, доп екі қолда алдыда.

Тізеге тұру, допқа тұру; бастапқы қалыпқа оралу

3. Б.қ. - өкшелерде отыру, екі қолда доп алдында. Допты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналдыру

4. Б.қ. - шалқасынан жатып, доп екі қолмен бастың артында.

Тіздегі бүктелген аяқты көтеру, доппен тигізу, түзу, бастапқы күйге оралу

5. Б.қ. - отыру, аяқты алшақ қою, доп сенің

алдыңда. Допты жоғары көтеру, еңкею, доппен еденге мүмкіндігінше тигізу, түзу, бастапқы орнына оралу

б. Б.қ.-аяқтарды сәл алшақ ұстау, доп еденде. Доппен жүру кезектесіп екі аяқпен секіру

Тыныс алу жаттығуы.

Ауа жұту
шығыршықты кеуде тұсына әкеліп,
мұрынмен дем шығару

Қозғалыстардың негізгі түрлері.

1. Допты жоғары лақтыру және оны екі қолмен ұстап алу
Жаттығу педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!», Балалар допты кездейсоқ ұстайды.

2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер арасында екі аяқпен секіру. Арақашықтық 3-4 м.

Қимылды ойын: «Қияр, қияр ...». Залдың бір жағында педагог (қақпан), екінші жағында балалар. Олар қақпанға екі аяғымен секіру арқылы жақындайды.

Педагог: Қияр, қияр,
Бұл мақсатқа бармау
Онда тышқан тіршілік етеді

Ол сенің құйрығыңды тістеп алады.

Балалар әдеттегі сызықтан тыс қашады, ал педагог оларды қуып жетеді. Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады, балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады.

Бағанда бірінен соң бірін жүру; саусақпен жүру, қолдың әр түрлі позицияларымен, қалыпты жүрумен кезектесіп.

«Жол қауіпсіздігі»
«Жол ережелері»
Міндеттері: жол

					<i>белгісінің негіздерін бекіту; негізгі жол белгілерімен, олардың жіктелуімен, тағайындалуымен таныстыру; зейінді, есте сақтауды, ойлауды дамытуға ықпал ету.</i>
Балалармен жеке жұмыс	<i>«Жақсы іс – жаман іс» Мақсаты: Әдептілікке тәрбиелеу. Жүргізу түрі: Тәрбиеші іс-әрекеттерді атайды. Бала «Жақсы» немесе «Жаман» деп айтады. («Досыма көмектестім – жақсы», «Ойыншықты сындырдым – жаман»).</i>	<i>«Жүрек сыйлаймын» Мақсаты: Балаларды мейірімділікке баулу. Жүргізу түрі: Қағаздан жасалған кішкентай жүректер беріледі. Әр бала жүректі досына сыйлап, «Мен сені жақсы көремін» деп айтады.</i>	<i>«Жылы жаңбыр» Мақсаты: Баланы тыныштандыру, эмоциясын реттеу. Жүргізу түрі: Балалар көзін жұмады. Тәрбиеші: «Жылы жаңбыр тамшылап тұр, ол сенің көңіліңді қуантты» деп сипаттайды.</i>	<i>«Жақсы қасиеттер себеті» Мақсаты: Өзін-өзі бағалауды арттыру. Жүргізу түрі: Себетке жақсы сөздер жазылған қағаздар салынады («Мейірімді», «Ақылды»). Бала біреуін таңдап, дауыстап оқиды.</i>	<i>«Сиқырлы бұлт» Мақсаты: Жағымсыз эмоциядан арылу. Жүргізу түрі: Бала қиялдайды: «Бұлтқа ашуымды, ренішімді беремін». Кейін бұлтты үрлеп ұшырады.</i>
Серуенге дайындық	<i>«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</i>				
	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру</i>	<i>Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау,</i>	<i>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің</i>	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру</i>	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары.</i>

	<i>жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.</i>	<i>киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>	<i>дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i>	<i>Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>
Серуен	Картотека №4 <i>Ауа- райының салқындауын бақылау.</i> <i>Ұлттық ойын- ұлт қазынсы</i> <i>«Тақия тастамақ»</i>	Картотека №5 <i>Ұшып жүрген құстарды бақылау.</i> <i>Ұлттық ойын- ұлт қазынсы</i> <i>«Орамал тую»</i>	Картотека №6 <i>Желді бақылау.</i> <i>Ұлттық ойын- ұлт қазынсы</i> <i>«Асық ату»</i>	Картотека №8 <i>«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»</i> <i>Ұлттық ойын- ұлт қазынсы</i> <i>«Арқан тартыс»</i>	Картотека №9 <i>Аула сыпырушының еңбегін бақылау.</i> <i>Ұлттық ойын- ұлт қазынсы</i> <i>«Сақина салу»</i>
Серуеннен оралу	<i>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту.</i>				
Балалардың үйге қайтуы	<i>Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.</i>				
	<i>Бүгін балалар түрлі киімдерді таныды. Күнделікті тұрмыстық заттарға қызығушылық білдірді. Үйде киімдердің атын атап, киінуге көмектесуге мүмкіндік беріңіз.</i>	<i>Бүгін балалар серуенде айналадағы дыбыстарды тыңдады. Зейінін дамытып, байқағыштық көрсетті. Үйде терезеден қарап, «Бұл қандай дыбыс?» деп сұрау пайдалы.</i>	<i>Бүгін балалар түрлі пішіндерден сурет құрастырды. Қиялын дамытуға талпынды. Үйде дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш арқылы сурет жасау ойынын ойнаңыз.</i>	<i>Бүгін балалар түрлі пішіндерден сурет құрастырды. Қиялын дамытуға талпынды. Үйде дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш арқылы сурет жасау ойынын ойнаңыз.</i>	<i>Бүгін балалар түрлі пішіндерден сурет құрастырды. Қиялын дамытуға талпынды. Үйде дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш арқылы сурет жасау ойынын ойнаңыз.</i>

Тексерілді:

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы V апта қайталау

Топ: Ересек топ

Балалардың жасы: 4 жас

Қандай кезеңге жасалды : 28.10 – 31.10.2025ж

Апта дәйек сөзі « Отанда сүйю-отбасынан басталады»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі «Менің Қазақстаным» ҚР Әнұранын орындау	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі
Балаларды қабылдау	Күй күмбірі - баланы өнерге баулу, әсемдікке жетелеу. «Қызғалдақ»	Күй күмбірі – қазақ халқының асыл мұрасымен балаға дәріптеу «Балақан»	Күй күмбірі – бүлдіршіннің көңілін көтеру, қазақ мәдениетіне жақындату. «Табиғат»	Күй күмбірі – баланы мейіріммен қарсы алу, өнерге баулу. «Бұл-бұл»
	Баланы есікте қарсы алып, есімін атау. Қуанышпен қол бұлғауға үйрету. Жұмсақ ойыншықпен ойнауға шақыру.	Баланы есімімен атап қарсы алу. Баланың көңіл-күйін сұрау. Үстел үстіне кубиктер қою. Баланы достарымен бірге ойнауға тарту.	Баланы жылы жүзбен қарсы алу. «Қайырлы таң, досым» ойынын қолдану. Пазл жинауға шақыру.	Баланы есімімен атап қарсы алу. Амандасуға үйрету. Баланы кітап қарауға бағыттау. Достарымен ортақ әңгімеге қосу.
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен	Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы туралы кеңес беру.			
	Әңгіме: Қуаныш пен шаттық – баланың жан дүниесін байытады. Көңілді бала әрқашан белсенді болады.	Әңгіме: Ұжымшылдық – баланы ұйымшыл болуға баулиды. Ұжымшыл бала достарымен жақсы тіл табысады.	Әңгіме: Ар-намыс – адамның қадір-қасиетінің негізі. Арлы бала өтірік айтпайды. Кеңес: Балаңызды әрқашан	Әңгіме: Ұқыптылық – табыстың сыры. Ұқыпты бала өмірде көп жетістікке жетеді.

әңгімелесу, кеңес беру	Кеңес: Балаңызға күлімдеуді, жақсы сөз айтуды үйретіңіз. Бұл – оның көңіл-күйін көтереді.	Кеңес: Балаңызды ойын кезінде бірлесе әрекет етуге, бөлісуге үйретіңіз.	шындықты айтуға және қателігін мойындауға үйретіңіз.	Кеңес: Балаңызды киімін таза ұстауға, дәптерін бүлдірмей ұстауға үйретіңіз.
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	Картотека №3 «Жыл мезгілдері» Міндеті: Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау.	Картотека №4 «Заттық фриздер» Міндеті: Заттарды көріп сипаттау арқылы балалардың сезімталдығын дамыту, қоршаған орта жайлы танымдарын кеңейту, сөздік қорын дамыту.	Картотека №6 «Табиғат құбылыстарын ажырат» Міндеті: Қасиетіне қарай: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, бұға айналады.	Картотека №11 «Бізгекүз не әкелді?» Міндеті: Күз бізге не әкелгені туралы білімдерін бекіту. Көкөністер мен жемістердің адам ағзасына пайдасыз туралы ұғымдарын бекіту.
<i>Экологиялық мәдениет қалыптастыру аясында - танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасымен жұмыс.</i>				
Ертеңгілік жаттығу	Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.	Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.	Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.	Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.
Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. Жаттығу кешені қосымша тіркелген				
Таңғы ас	<i>Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту</i>			
	Әңгіме: – Су – табиғаттың сыйы. Оны артық ағызбай, тек	Әңгіме: – Сүт, айран, ет, көкөніс – бәрінде дәрумен бар.	Әңгіме: – Ас ішкенде досымызға кедергі жасамай, оған үлгі	Әңгіме: – Ас ішіп отырып тәртіп сақтасақ, бәрі

	<p>керек кезде гана қолданайық.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Суды бағалаған бала қоршаған ортаны сүйеді.</p> <p>Қауіпсіздік: – Су төгілген жерде жүгірмейміз, тайып құлап қалуымыз мүмкін.</p>	<p>Оларды жесек, қуатты, көңілді боламыз.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Дұрыс тамақтанған бала өзіне сенімді болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ыстық тағамды абайлап ұстаймыз, күйіп қалмау үшін асықпаймыз.</p>	<p>болайық. Қамқорлық – достықты нығайтады.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Қамқор бала мейірімді, жүрегі кең болады.</p> <p>Қауіпсіздік: – Қолымыздағы қасықты сермемейміз, басқаларға тигізбей ұстаймыз.</p>	<p>бізге риза болады. Әдептілік – тәрбиенің көрінісі.</p> <p>Психологиялық тәрбие: – Әдепті бала өзін де, өзгелерді де сыйлайды.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас үстінде ойыншық әкелмейміз, шуламаймыз.</p>
<p>Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҮІӨ)</p>	<p>«Шабьт» жобасы Ойын: «Сиқырлы қылқалам» Тәрбиеші: «Қолымызда көзге көрінбейтін қылқалам бар. Қане, қиялмен сурет салайық!» Балалар ауада сурет салады: күн, гүл, үй, жүрек. Мақсаты: қиялды, шығармашылық ойлауды дамыту.</p>	<p>«Еңбегі адал жас өрен» жобасы Ойын: «Қол еңбегі» Балалар қолдарын жұмсақ қимылмен қимылдатады: «Егін егеміз, суарамыз, жинаймыз». Мақсаты: еңбектің қарапайым түрлерін түсіндіру.</p>	<p>«Смарт бала» жобасы Ойын: «Сиқырлы қорап» Тәрбиеші қорапқа ойыншық салады. «Қолыңды сал да, сипап көріп айт – ішінде не бар?» Балалар сипап, жауап береді. Мақсаты: ойлау, сезімталдықты дамыту.</p>	<p>«Ұшыр ой алаңы» жобасы Ойын: «Егер де...» Тәрбиеші: «Егер де мен құс болсам...» Балалар: «Ұшып кетер едім». Тәрбиеші: «Егер де мен гүл болсам...» Балалар: «Жайнап тұрар едім». Мақсаты: ойлау мен қиялды дамыту.</p>
<p>Кестеге сәйкес ҮІӨ</p>	<p>«Қамқор» жобасы аясында «Біз табиғат қорғаушылармыз!» - экологиялық мәдениет қалыптастыру, танымдық, эксперименталдық іс-әрекет</p>			
	<p>Тосын сәт Буратинодан хат келу. Саламатсыңдар ма балалар, мен өте көңілсізбін. Мені досым</p>	<p>Қызығушылықты ояту. Балалар, бүгін таңертең топқа кірсем, үстелдің үстінде бір хатты көрдім, ол сендерге жазылған. Бұл</p>	<p>Қызығушылықты ояту. Балалар сендерге саяхатқа барған ұнайма? Балалар: Ия</p>	<p>Суреттер бұрышы, суреттер қарау. Тосын сәт. Аудио дыбыс. Телефон шырылдау. Құрметті</p>

<p>туған күніне шақырып еді, соған сендерден көмек сұрап тұрмын. Досым басқа көшеде тұрады, біздің көшелерімізді шағын өзен бөліп тұр, ол арқылы көпір төселген, біз онымен бір-бірімізге барамыз. . Бірақ олар маған Қарабас Барабастың көпірді бұзғанын айтты, мен өзеннің арғы бетіне қалай өту керектігін, немен өту керектігін білмеймін ? Менде бірнеше заттар бар, мен осы заттардың қайсысымен өзеннен жүзіп өте аламын.(ағаш немесе темір табақ, мата, майлық). Алдымен сізден кеңес сұрайын деп шештім. Балалар не істейміз Буратиноға көмектесеміз бе? Заттарды тексереміз, олардың неден жасалғанын атаймыз .</p> <p>Тәжірибе №1. Батып кетеді, жүзеді . Эксперименттерге арналған сиқырлы қорап Ағаштан , қағаздан, матадан және металдан</p>	<p>хаттың кімдікі екенін білгілерің келе ме? (Буратинодан). «Құрметті балалар, маған ағаштың сиқырлы қасиеттерін анықтауға көмектесіңдерші, бұл мен үшін өте маңызды».</p> <p>Тәрбиеші: - Балалар, Буратино ағаштың қасиеттеріне неге сонша қызығады екен? Балалар : Буратино ағаштан жасалған. Сонымен, ол қандай адам? Балалар: Ағаш. Көмектесеміз бе оған? Дид ойын: «Ағаш заттарды тап» - Ал сендер топтан қандай ағаш заттарды көріп тұрсыңдар? Үйде қандай ағаштан жасалған бұйымдар бар? Ағаштан жасалған бұйымдар неден жасалады? (ағаштардан) Дид ойын «Жиһазды құрастырамыз» Шарты: Жиһаздың бөлігін тауып құрастыру. Жетекші идея:</p>	<p>Ендеше мына орындықтардан автобус құрастырып, жолға шығайық. Ән аудио жазба ойнату. Автобус қатты жүріп келеді, көзімізді жұмамыз. Автобус тоқтады, міне орманға келдік. Тосын сәт. Орманда кішкентай үй тұр. Балалар мына үйде кім тұрады есігін қағып көрейік. Ешкім жоқ. Бірақ есігінде көптеген қалташалар тұр. Аудио дыбыс қосу. Сендер кімсіңдер, біздің орманда неғып жүрсіңдер. Біз орманның кішкентай тұрғындары, орманға ешкімді кіргізбейміз. Тәрбиеші: АУУУ(екі қолынмен аузын жауып) Біздің балалар орманға қонаққа келді, біз орманды көргіміз келеді. Аудио: Онда ана қалташаларды алыңдар. Әр қалташаның тапсырмасын орындап жүру керексіңдер.</p>	<p>балалар мен Орманшы атаймын. Күз келіп, күн суыта бастады. Сендерге қыс мезгілі болғанда орманға келу қиын болады. Мен сендерді орманыма серуендеп келуге қонаққа шақырамын. Шапалақ әдісі, қуану. Балалар бүгін бізде ерекше қызықты күн болады . Неге екенін білесіңдер ма? Өйткені біз орманға шақыру қағазын алдық. Ой дамыту. Орман дегенде көз алдарыңа не елестейді? «Орман дегеніміз неше түрлі ағаштар өсетін жер Бұл жерде әртүрлі жабайы аңдар мекендейді, саңырауқұлақтар мен жидектер өседі. Орманда күн сәулесі аз, өйткені онда көптеген ағаштар өседі . Орман туралы мақал-</p>
---	---	--	--

жасалған су мен заттар салынған ыдыс .

Біз барлық заттарды суға салу арқылы эксперимент жасаймыз да Буратиноға түсіріп жібереміз.

Табаққа су құйып, қағаз, мата және металл, ағаш заттарды бақылап, олардың қайсысы қалқып жүретінін анықтау

Сұрақ: Қайсы зат батып кетті, неліктен?

Тәжірибе қортындысы:

Барлық жеңіл зат судың бетінде қалады, ал ауырның бәрі су астына батады. Буратиноға қайсы затты ұсынамыз?

Олөзеннен өту үшін ағаш заттар керек екенін айтамыз және оған қайықпен баруды ұсынайық. Бірақ қазір бұл туралы көбірек білеміз.

Буратино күтіп қалар оған суретке түсіріп жіберейік.

Ой қозғау.

Ағаштан жасалған бұйымдар неден жасалады ?

Балалар, ағаштың сиқырлы қасиеті бар-жоғын қалай білеміз?

Біз қазір зертханаға барамыз. Зертханада эксперименттер мен тәжірибелер жүргізіледі және біз бұл сұраққа жауап береміз.

№1 «Бату - батпау» тәжірибесі

Ағаш суға батады ма, жоқ па?

тәжірибе жасап көрейік Бір қолымызға ағаш, екінші қолымызға тас алайық.

Олардың салмағы қандай?

Ағашты суға салайық.

- Не көріп тұрмыз?

Батып кетті ме?

Ал енді тасты суғасалайық.

Ағаш туралы не айта аламыз?

Балалар: ағаш жеңіл, суда жүзеді.

Иә, балалар, ағаш суға батпайды, сондықтан адам осы қасиетті пайдаланады.

- адамдар ағаштан қайық, кеме жасайды.

Жарайды.

Балалар мына қалташаларды алып тапсырма орындаймыз

1-тапсырма: Дид ойын: «Ормандағы құрылыс»

Шарты: - Геометриялық фигураларды орындарына орналастыр. Тар жолды, кең жолды көрсет.

Шеңбер, сопақ және үшбұрыш қандай түсті?

Жасыл түс. Шаршы мен төртбұрыштың түсі қандай? Қоңыр түс.

Кең жолда қандай пішін тұр?

Екі жолдың ортасында қандай пішін тұр?

Тар жолда қандай пішіндер тұр?

2- қалташадағы тапсырма.

Дид ойын: «Не артық?»

Шарты: Суретке мұқият қарап, ондағы артық не

мәтелдер білесіңдер ме?

«Орман-байлық пен сұлулық, ормандарыңды күт»

-«Табиғаттың жауы – орманды қорғамаған адам»

-«Көп орманды құртпа, аз орманды күт»

-Ал орманның иесі кім?

- Орманышы.

Жарайсыңдар, бірақ орманға барар алдында нені есте сақтауымыз керек?

-Дұрыс, ормандағы тәртіп ережесі.

Орман ережесі

-Ағаш бұтақтарын сындырмаймыз

-Біз гүлдерді жұлмаймыз, бірақ оларға сүйсінеміз.

-Біз бейтаныс жидектер мен саңырауқұлақтарды термейміз және оларды тамырымен жұлмаймыз.

Біз шу шығара

Орманда өсетін ағаштардан
Топта ағаштан жасалған бұйымдар бар ма? (балалар топта ағаш заттар мен ойыншықтарды атайды және көрсетеді)
- Ағаш деген не, ол не?

Ой дамыту

Ал балалар орманда өзін ұстау ережелерін білеміз бе?.

Дид ойын: «Болады, болмайды»

-Ағаштар мен бұтақтарды сындырамыз. (болмайды)
Көбірек ағаш отырғызу (болады)

Шалғындарда серуендеу және гүлдерді таптау (болмайды)

Тек жолдармен жүру (болады)

Орманға қоқыс қалдыру(болмайды)
Орманда от жағу (болмайды)

Орманға қалай көмектесеміз?

Балалар: Қоқысты шығару керек.

Қалай ойлайсыңдар
Буратино суға батады ма, жоқ па?

Дид ойын: «Судағы қайық»
Шарты: Дайын теңіз суының үстіне дәстүрден тыс трафаретке губкамен бастыру әдісі арқылы қайық суретін салу.

№2 «Жылу өткізгіштік» тәжірибесі

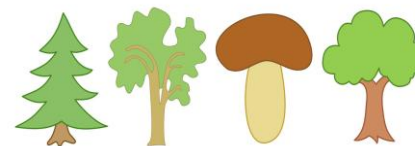
Үстелдерде ағаш және металл қасықтар бар. Терезе алдына салқын жерге ағаш қасық пен металл қасықты қояйық. Қайсы қасық мұздай? Қорытынды жасау. Сонымен, ағаш жылуды сақтайды, суықты өткізбейді, сондықтан одан адамдар ағаш үйлер салады.

Дид ойын: «Қасықтар»
Шарты: Ағаш қасықты сары ермексаздан, темір қасықты қоңыр ермексаздан мүсіндеу.

№ 3 «Сынады, өңделеді» тәжірибесі

Тәрбиеші: Ағашты ұстаңдар. Жұмсақ па,

бар екенін айт? (Қосымша саңырауқұлақ, өйткені қалғандары ағаштар)

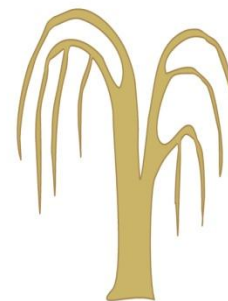

3- қалташадағы тапсырма.

Дид ойын: «Тал»
Дәстүрден тыс әдіс арқылы тіс щеткаларымен сурет салу

Шарты:

-Тал ағашында бұтақтар төмен түсірілген, бұтақтарды сызу. Сурет салу үшін тіс щеткаларын пайдалану.

«Орманда» музыкалық жаттығуы

4- қалташадағы тапсырма: Дид ойын: «Орманда»

алмаймыз, жануарларды ренжіп қалады.

Қызығушылықты ояту.

Балалар менің телефоныма Орманы атай орманға кіретін сиқырлы сөздер жіберіпті

Балалар сендер біздің орманға тек сиқырлы түрде кіре аласыңдар, мен оны сендерге жібердім. **Сиқырлы сөздерді айтайық :**

Бір, екі, үш иілу
Бір, екі, үш айналу
Бір, екі, үш секіру
Ал сен ормандасың.

Ғажайып сәт

Ой балалар мынау орманы атайдың кофе ішетін үселі. Көрдіңдер ме ыдыстарымен кофе тұр. Үстелін дастарханмен жауып қойған. Мына жерге 1,2,3 сандарымен жазылған үш конверт тастап кетіпті.

Дид ойын: «Орманды тазартамыз»

Шарты: Берілген суреттерден орманға зиянды заттарды қызыл корзинаға салу, керек заттарды жасыл корзинаға салу.

Дид ойын: «Орман не үшін керек?»

Орман – құстар мен жануарлардың мекені. Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды. Орман бізге құрылыс материалдарын береді. Орман бізге таза су мен ауа береді.

Қазір қай мезгіл?

Күз мезгілінде орман ағаштары қандай болады?

Дид ойын: «Белгілерді ата»

Шарты: диалогтік сөйлеуді дамыту.]

Мольбертте күзгі пейзажды бейнелейтін сюжеттік картина қойылған.

Суретте қай жыл мезгілі көрсетілген?

1-бала. Күз мезгілі. күн

қатты ма? (Ағашты ұстау қиын.)

Оны алып, сындыруға тырыс..

Балалар: Сынбайды..

Тәрбиеші : Сонымен, бұл не?

Балалар: Төзімді.

Тәрбиеші: Балалар,

сіріңке де ағаштан жасалған. Оны сындырып көр. Не деуге болады?

Балалар: Сіріңке нәзік, демек ағашты сындыруға болады.

Қорытынды : ағаштар мен ағаш заттар сынады, өңделеді

Сындырмас үшін сақ болу керек.

Ағаш металлға қарағанда жұмсақ және оңай өңделеді.

Сондықтан адамдардың ағаштан әртүрлі заттар, оюланған қызықты заттар жасағанын көруге болады.

(Иллюстрацияларды қарау).

Дид ойын: «Оюлы кесе»

Шарты: Сары ағаш

Шарты: Балалар фондық суретке кішкентай түсті силуэт бейнелерін орналастырады.

Жүргізілу барысы:

Алдарыңызда орман салынған сурет. Мына әдемі суретті толықтырайық.

Ең биік ағашқа құс отырсын. Ал аласа ағаштың астында екі саңырауқұлақ өседі.

Ал діңгектің айналасында үш гүл жайқалған. Бір діңгекке жылан шықты. Ағашта жапырақтар өсті. Аспанда күн нұрын шамады. Көлдің жанында бақа отыр, көлде үйрек жүзіп жүр. Көлде қанша су лалагүлі гүлдегенін есептеңіз? Аспанда неше бұлт бар?

5- қалташадағы

-Қай конвертті бірінші ашқанымыз дұрыс деп ойлайсындар?

Балалар:1 санымен

Тапсырма:

ағаштарымыздың өсуі мен тіршілігіне не қажет?

АҚТ технол жұмыс. Балалар ағаштар өсу үшін не қажет? Күн, су, ауа.

Күн – жарық көзі. Ағаш жарықсыз өмір сүре алмайды. Ол суретші сияқты жапырақтарды жасылға бояйды. Олардың құрамында ағашқа арналған арнайы «тамақ» бар (жапырақты жасыл ететін хлорофилл дәндері) . Кейбір ағаштар жарық жерлерді жақсы көреді (қарағай, балқарағай, басқалары көлеңкеде өседі. Күзде күндізгі сағат қысқарған кезде, ағаштар сигнал алады - қысқа дайындалу

	<p>салқын.....</p> <p>2-ші бала. Жаңбыр жауып тұр, адамдар резика етік .....</p> <p>3-ші бала. Құстар жылы жаққа.....</p> <p>4-ші бала. Жапырақтары түсіп жатыр. Жапырақтардың түсі.....</p> <p>Балаларды топқа бөлу.</p> <p>1-топ: Ағаштар</p> <p>2-топ: Сары жапырақтар</p> <p>3-топ: жасыл жапырақтар</p> <p>4-топ: Бұтақтар</p> <p>1-Топ: А3 форматта ағаштарды құрастыру</p> <p>2-топ: Ағаш діңін бояу.</p> <p>3-топ: Ағаштың сол жағына сары жапырақтарды ермексаздан жапсыру.</p> <p>4-топ: Ағаштың оң жағына сары жапырақтарды қиып жапсыру.</p> <p>Қортынды</p> <p>Ағаш жапырақтары күз мезгіліндегі қандай түске енеді?</p> <p>Балаларды мадақтау.</p>	<p>түстес қағазға ою жапсыру.</p> <p>Сергіту сәті.</p> <p>«Тербеледі ағаштар».</p> <p>Рефлексия: . Балалар, ағаштың сиқырлы қасиеті бар ма? Буратиноға хат жазып, тәжірибелер арқылы білген ағаштың сиқырлы қасиеттері туралы түсіріп жіберемін. Буратино не туралы жазамыз? Ағаш суға батпайды. Ол жылуды сақтайды. Жұмсақ, жұмыс істеуге оңай. Жақсы бояйды. Сынады, өңделеді, ылғалды оңай сіңіреді).</p> <p>Қазақ тілі</p> <p>Тақырыбы: Алтын күз</p> <p>Ой қозғау</p> <p>Осы жемістер, көкөністер қай мезгілде піседі? Сонымен өлеңде қай мезгіл туралы айтылған?</p> <p>III. Ой дамыту.</p> <p>Топтық жұмыс.</p>	<p>тапсырма:</p> <p>Дид ойын: «Тиіндер»</p> <p>Шарты: Әр тиінге өз шұңқырын табуға көмектес. Тиінді тамақтандыр. Әрбір тиіннің өлшеміне сәйкес қуыс пен желекті таңдаңыз.</p> <p>Дид ойын: «Жаңғақ бұтасын» мүсіндеу</p> <p>Шарты: Пластилин бөліктерін шымшиу арқылы алып, олардан жаңғақ шарларын жасап, бұтаға жағып, саусақпен басу.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Жаңғақтар жаңғақ бұтасында піскен. Оларды пластилиннен жасау. Пластилиннің түсі қандай?</p> <p>Қоңыр түс.</p>	<p>керек. Күн – жылу көзі.</p> <p>Ағаштардың кейбіреулері суыққа шыдаса, басқалары тек жылы жерде өмір сүре алады. Қыста өте қатты аяз болса, өсімдік өліп, қатып қалуы мүмкін.</p> <p>Жапырақтардың пайда болуының басталуы жылудың мөлшеріне байланысты.</p> <p>-Ағаштар да адамдар сияқты су ішеді.</p> <p>Кейбір ағаштар көп ылғалды қажет етеді, ал басқалары аз мөлшерде сумен өмір сүреді. Ағаш суды жаңбырдан алады, жаңбырдан басқа жауын-шашын түрлері бар: қар, шық, қырау, бұршақ. Қар - тамырларды жылы тон сияқты жауып, қатудан сақтайды. Көктемде қар еріген кезде ағаш еріген сумен қоректенеді.</p> <p>- Ағаштар да адамдар</p>
--	--	---	---	--

Дене тәрбиесі
Кіріспе бөлім.

-сапқа тұрғызу

-сәлемдесу

Сапқа тұру, қалыпты тұруды тексеру. Бір-бірден бағанда жүру.

Педагогтың берген белгісі бойынша балалар баяу қарқынмен жүруге ауысады. Жаяу жүрудің бұл түрімен олар кеңірек қадамдар жасап, аяқтарын аяғынан аяғына дейін айналдыру керек. Әдетте балалар келесі сигналға ауысады.

Басқа қарқынмен жүру кезектесіп және қысқа уақыт аралығында жүзеге асырылады; бағанда бірінен соң бірі жүру және шашырау - орташа жылдамдықпен 30-40 с дейін. Жаяу жүруге ауысу және үш бағанда қалпына келтіру, жалпы дамыту сипатындағы жаттығуларды орындау үшін қолдарға созып, ара қашықтық сақтау.

Негізгі бөлім.

Жапырақтармен топқа бөлу.

Жасыл жапырақ

Сары жапырақ,

Қызыл жапырақ

Күзгі ағаш

3.1. Жасыл жапырақтар тобы.

Күздің ерекшеліктерін тауып бер.

-Суретте күз мезгіліне байланысты ерекшеліктерді тауып, сызық арқылы қосу. Өз ойын айту.

3.2. Сары жапырақтар тобы.

Мнемотехника әдісі.

Күз мезгілін сипаттау.

Қойылған графикалық суретке өз ойын айта білу.

3.3. Қызыл жапырақтар.

Таным саласын кіріктіру.

дидактикалық материалдармен жұмыс жапырақтарды санау, салыстыру.

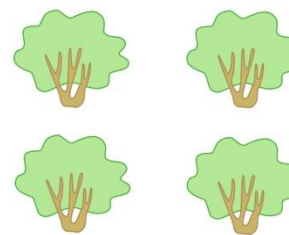
3.4. Күзгі ағаш тобы.

Күз мезгіліндегі еңбек.

Суретпен жұмыс.

-Адамдар күзде қандай жұмыстар атқарады?

Неліктен күз береке

«Орманда серуендеу» динамикалық үзіліс.

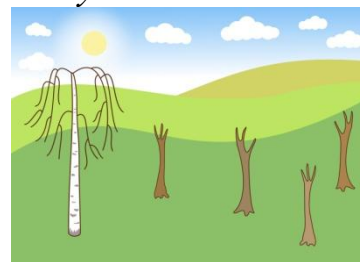
Балалар діңгекпен жүреді, шыршаны айналып жүреді, өзеннен секіреді, орындықтың бойымен жүреді.

6- қалташадағы

тапсырма: Дид

ойын: «Орман бейнесі»

Шарты: Ағаш діңіне жапырақтарды жапсыру. Бұл ормандағы ағаштар! Ал қайыңның жапырақтарын саусағыңызбен сызыңыз. Суреттегі төбешіктерді санау.

Жаңғақ дәмі

сияқты тыныс алуды қажет етеді. Біз сияқты өсімдіктерге таза ауа қажет. Олар кірден өледі. Сонымен қатар, ағаштардың өзі ауаны тазартады.

-Жел – өсімдіктердің тозаңын тасымалдайды. Шырша, қарағай, сонымен қатар тұқым таратады

-Құстар - әртүрлі ағаштардың өмірінде әртүрлі рөл атқарады. Құстар жемістерді жеп, тұқым таратады, ағашта мекендейтін жәндіктермен қоректенеді.

-Аралар, көбелектер және басқа да жәндіктер гүлдерден шырын - шырын ішеді және оларды тозаңдандырады.
-жауын құрттары топырақты қопсытып, өсімдіктің дамуына қолайлы етеді.

<p>Таяқпен жалпы дамыту жаттығулары. Б.қ.: «Балапан су ішті» 1. Аяқтары иық мөлшерінде. Таяқша артта. 1-4 - басты алдыға қарай созып, таяқшаны артқы жақтан баяу жоғары көтеру. /5-6 рет қайталау/ Б.қ.: «Биші мысық» 2. Аяқтары алашақ қойылған, таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу. әр керілген сайын «м-я-у» деп айту. /5-6 рет қайталау./ Б. қ.: «Тартылу» 3. Аяқтары алашақ қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. 1-2 - таяқшаны жоғарыға көтеріп созылу, аяқтың ұшымен тұру. 3- б.қ. /5 рет қайталау/ Б.қ.: «Әткеншек» 4. Аяқтары иық мөлшерінде. Таяқшаны кеуде тұсында ұстап, денені оң-сол жаққа бұрады. /5 рет қайталау./ Б.қ.: «Мергендер»</p>	<p>дейміз? Сиқырлы сылдырмақ Балаларды шеңберге жинау. Ойын: Оралмалы жіп. Міндеті: Балаларға күз мезгілі туралы алған білімдерін домалақ жіпті жинау арқылы тиянақтау. Балаларды мадақтау. Ұ.О Тақырыбы: «Хан алышы» Мақсаты: ұлттық ойындар арқылы балалардың бойындағы ұлттық қасиеттерін, ойлау қабілетін дамыту, адамгершілікке, шапшаңдылыққа, мұқияттылыққа тәрбиелеу.</p>	<p>Қоштасарда орман бізге сыйлық дайындады - қалташада жаңғақ. Оларды тобымызға алып кетейік Орман тұрғындарына орман туралы тақпақ айтып берейік О, ну орман, гүлді орман, Гүліңде нұр күлді орман. Жазы, аязды қысы бар, Мүлгіген тыныш түнде орман Автобуска отырып бақшамызға қайтайық. Қортынды жасау Балаларды мадақтау. Музыка Педагог жетекшілігімен Бағдарлама Тақырыбы: «3 саны мен цифры.Кеше бүгін ертең» Ұ.О Тақырыбы: «Бәйге» Мақсаты: Қазақ халқының ерлік – жауынгершілік тарихын ұрпаққа ерліктің өшпес үлгісін қалдырған хан батырлардың өмір</p>	<p>Дид ойын: «Ағаш өсіру» Шарты: Ағаш өсу үшін керек заттарды орналастыру. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: А3 форматта салынған ағаш суретін құрастыру. 2-топ: Салынған А3 форматта ағаш макетіне Күн суретін жапсыру. 3-топ: Ағашқа ағып жатқан суды бояу. 4-топ:Құс мүсіндеу. Тыныс алу жаттығуы: Ауамен демаламыз 2-тапсырма Қайың мен көктеректің айырмашылығы неде? - Олардың діңінің түсі әртүрлі. Қайыңның ақ діңі қара жолақтары бар, ал көктеректің сұр-жасыл діңі бар. – Қайыңның ақ діңін бір сөзбен қалай айта аласың? - АК ҚАЙЫҢ.</p>
---	---	---	---

<p>5. Аяқтары алашақ қойылған, таяқшаны кеуденің тұсында. Бүгілген оң аяқты көтеру, тізені таяқшаға тигізу. Арқаны түзу ұстау. Сол жақпен дәл солай қайталау. /5 рет қайталау/</p> <p>Б.қ. : «Шабьс»</p> <p>6. Таяқшаны ат қылып ұстау. Сол қолымен таяқшыны ұстап, оң қолды жоғары көтеріп иіре айналдыру. Ат үстінде шабу. (15-20 секунд)</p> <p>Б.қ.: «Көңілді таяқша»</p> <p>7. Таяқшаны жерге тіреп ұстап, айналып секіру және жүру. /15-20 секунд/ 4 звенодан бір саппен шеңбер бойы жүру.Еркін жүру.(таяқшаларды үстел үстіне қою) Қолды жанға созып, аяқтың ұшымен жүру.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары: шәйнектік дыбысын салу. Терең тыныс алып, демді шығару.</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Гимнастикалық</p>		<p>өнегесімен таныстыру, өз жерін, өз елін қорғай алатын ел жанды, ұлттық намысы мол жігерлі бүлдіршіндерді тәрбиелеу.</p>	<p>әлемде ақ қабығы бар жалғыз ағаш .</p> <p>- Балалар, қалай ойлайсыңдар, қайың ағаштарында неліктен қара сызықтар бар?</p> <p>- Қайың олар арқылы тыныс алады екен, жасымық деп атайды екен.</p> <p>- Бұл ағаштардың тағы қандай айырмашылығы бар ?</p> <p>- Жапырақтарға назар аудару. Олар бірдей ме?</p> <p>- Әртүрлі. Көктерек жапырағы дөңгелек, жиектері толқынды, ал қайыңның тікенек жапырақтары бар.</p> <p>Бұтақтарды қарастырайық. Оларды ұстап, салыстыру.</p> <p>- Көктерек бұтақтары күшті.</p> <p>Ал қайың бұтақтары жұқа, икемді, нәзік.</p> <p>– Қайыңның самал жел соққанда бұтақтары өріледі.</p> <p>- Жарайды, бізде бір конверт қалды.</p>
--	--	---	--

*орындыққа басына құм
салынған қапшықпен
шығып, түзу жүріп өту.*
**2. Тізе арасында қысылған
қапшықпен екі аяқпен
секіру - «Пингвиндер»
Қимылды ойын: «Күн
шуаққа кептірін.»**
*Ана тауық: балапандар,
мамығымыз су болып,
тоңып барамыз, тоңып
барамыз, күн сондай суық
екен. Қане, балақайлар,
жылынайық,
қанаттарымызды сілкіп
көтерейік те басымызды,
кеудемізді,
қанаттарымызды,
аяқтарымызды сілкілеп,
кептірінеміз. Ой, балалар,
күн шықты, қандай
тамаша, күн қандай
шуақты, жылы бәріміз, бір
- бірімізге көңілденіп, күліп
қарайықшы. (жеңіл, әдемі
әуен естіліп тұрады.)*

Ұ.О Тақырыбы.
«Ақсүйек»
**Мақсаты: Баланы
тапқырлыққа, ептілікке,
қырағылыққа тәрбиелеу.**

**Қандай нөмірмен?
(үш) . Қызық, бұл
конвертте не
жасырылған?**
Тапсырма
**Қылқан жапырақты
орманда қандай
ағаштар өседі?**
*- Ары қарай жүру
керекпіз.*
**Жолда бізді көңілді ету
үшін достар туралы
ән айтамыз .**
Ал біздің жолымызда –
ҚЫЛҚАНДЫ ОРМАН.
*Неліктен бұлай
аталады,
-Қылқан жапырақты
орманда қарағай,
шырша өседі.
-Кім шырша мен
қарағай туралы
жұмбақ біледі?*
Тікен, тікен тік пісте
*Қыс пен жазда бір
түсте.*
(Шырша)
**Дауылға да, аязға да,
Шыдап базар
мізбақпай.**
*Тау етегі тұрағы,
Жап-жасыл боп*

			<p>тұрады. (Қарағай) Неліктен бұл ағаштар жасыл ? Басқа ағаштар сияқты жапырақтарын төкпейді . - Шыршалардың жоғарғы бұтақтары жас, қысқа, ал төменгі жағында ескі , ұзын. Қабығы қараңғы, кедір-бұдыр. -Қарағайдың діңі қандай? ашық-жасыл Қарағайдың ағашы мықтылығымен және қаттылығымен ерекшеленеді. Оны кеме құрылысында, авиацияда, теміржолда және құрылыста кеңінен қолданады. Қарағай шыршаға қарағанда биік тұзу өседі.бұтақтары тек жоғарғы жағында болады.- Қарағай ғана өсетін орманды ҚАРАҒАЙЛЫОРМАН</p>
--	--	--	---

			<p>деп атайды.</p> <p>- Орманды аралаудан шаршадық па? Кәне, ашық жерге отырып, қарағай мен шыршаның бұтақтарына және олардың шыршаларына қарайық.</p> <p>- Олар қалай ұқсас?</p> <p>- Қарағайдың бұтағы жасыл, шыршаның бұтағы жасыл. Қарағайдың инелері бар, ал шыршаның да инелері бар.</p> <p>- Инелер әлі ұқсас емес екенін байқадыңдар ма?</p> <p>- Қарағайдың инелері қандай?</p> <p>- Ұзын, жұмсақ, жасыл.</p> <p>- Шырша ше?</p> <p>- Қысқа, тікенді, қоңыр.</p> <p>- Қарағай инелері жұп болып өседі, ал шырша инелер бір-бірден өседі.</p> <p>Дид ойын: «Әр ағаштың өз жапырағы бар»</p> <p>Мына карточкаларда – қылқан жапырақты</p>
--	--	--	--

			<p><i>және жапырақты ағаштар .</i></p> <p><i>Осыған байланысты әр ағашқа өз жапыраған жапсыру керек.</i></p> <p><i>- Міне, біз барлық сұрақтарға жауап бердік. Біздің қайтуымыз керек.</i></p> <p><i>Сиқырлы сөздерімізді еске түсірейік .</i></p> <p><i>Бір, екі, үш иілу</i></p> <p><i>Бір, екі, үш</i></p> <p><i>айналады</i></p> <p><i>Бір, екі, үш секіру</i></p> <p><i>Ал сен бақшадасың.</i></p> <p><i>Балаларды мадақтау.</i></p> <p><i>Бағдарлама</i></p> <p><i>Тақырыбы: «Тазалық-денсаулық кепілі»</i></p> <p><i>Ұ.О Тақырыбы:</i></p> <p><i>«Асық»</i></p> <p><i>Мақсаты: Бұл ойынды да тек асығы бар балалар ғана ойнайды. Асық ойнаушылардың саны 4-8 балаға дейін жетеді. Әрине, асықты қыз балалар</i></p>
--	--	--	--

				<i>ойнамайды. Бұл ойынның түпкі мақсаты-асық ұтып алу.</i>
Серуенге дайындық	<i>Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</i>			
	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>	<i>Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i>
Серуен	Картотека №2 <i>Күзгі жапырақтарды бақылау.</i>	Картотека №4 <i>Ауа- райының салқындауын бақылау.</i>	Картотека №5 <i>Ұшып жүрген құстарды бақылау.</i>	Картотека №7 <i>Жаңбырдың жауғанын бақылау.</i>
	<i>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Күз серуен картотекасынан</i>			
Серуеннен оралу	<i>«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.</i>			
	Киімдерін шешу: <i>Киімдерін шешіп, әрқайсысы өз орнына қоюға үйрету.</i> Тазалық процедуралары: <i>Қолдарын сабындап жуып, сүлгісін таза ұстау.</i> Гигиеналық шаралар: <i>Сумен ойнамай, тек қолын жуу.</i>	Киімдерін шешу: <i>Балаларды киімдерін ұқыптап шешуге дағдыландыру.</i> Тазалық процедуралары: <i>Қолдарын жақсылап сабындап жуу.</i> Гигиеналық шаралар: <i>Жуыну кезінде суды үнемдеу.</i>	Киімдерін шешу: <i>Киімдерін ретімен шешіп, араластырмай қоюды үйрету.</i> Тазалық процедуралары: <i>Қолдарын мұқият жууды қадағалау.</i> Гигиеналық шаралар: <i>Сумен шашпау, сабынды дұрыс пайдалану.</i>	Киімдерін шешу: <i>Балаларды киімдерін шешіп, жинақтап қоюға бағыттау.</i> Тазалық процедуралары: <i>Қолдарын сабындап жуу, сүлгісін пайдалану.</i> Гигиеналық шаралар:

	Түскі асқа дайындық: Таза қолмен үстелге жайғасу.	Түскі асқа дайындық: Балаларды асханаға жинақылықпен отырғызу.	Түскі асқа дайындық: Асқа дейін қолдарын жууға дағдыландыру.	Жуыну кезінде ойнамауды ескерту. Түскі асқа дайындық: Қолдарын жуған соң асханаға отыру.
Түскі ас	<i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну</i>			
	Әңгіме: – Әрбір ас – еңбекпен келген несібе. Нанды жерге тастамаймыз, асты төкпей ішеміз. Қауіпсіздік: – Асықпай шайнаймыз, ауыз толғанда сөйлемейміз.	Әңгіме: – Асқа отырмас бұрын қолымызды таза жуамыз. Суды үнемді қолданамыз. Қауіпсіздік: – Ыдысты абайлап ұстаймыз, сындырмаймыз.	Әңгіме: – Ас үстінде ойнамаймыз, шуламаймыз. Әрбір ас – бағалы. Қауіпсіздік: – Қасық пен шанышқыны дұрыс ұстаймыз.	Әңгіме: – Артық ас алмаймыз, табақта қалдырмаймыз. Қауіпсіздік: – Тамақтанып отырғанда орнымыздан тұрмаймыз.
Күндізгі ұйқы	Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды нысықтау.	Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.	Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.	Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды нысықтау
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	№14. 1.Ояну Бойымызды жазайық, Қолымызды созайық. Жаттығулар жасайық. Ұйқымызды ашайық.	№16 1.Ояну Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыиыңдар	№13. 1.Ояну Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайық Енді қане бәріміз, Жаттығуды жасайық.	№ 12. 1. Ояну Күнге қарап күлімдеп Көзімізді ашамыз Бойды түзе, көтер басты Сергіп ұйқы ашамыз
	<i>Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</i>			
Бесін ас	<i>Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.</i>			

	<p>Әңгіме: – Ұқыпты бала әрқашан үнемді болады. Ол суды да, тағамды да ысырап етпейді. Ұқыптылық – жақсы мінездің белгісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішіп отырғанда арқамызды тұзу ұстап отырамыз. Бұл денсаулыққа пайдалы әрі ыңғайсыз жағдайдың алдын алады.</p>	<p>Әңгіме: – Бір түйір дәннің артында көп еңбек бар. Асты төкпей, үстелді былғамай, таза ұстау – мәдениеттің көрінісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ас ішкен кезде орыннан тұрып жүгірмейміз. Қолымыздағы ыдыс сынуы немесе төгілуі мүмкін.</p>	<p>Әңгіме: – Суды дұрыс пайдаланған адам табиғатты қорғайды. Жуынғанда немесе ыдыс жуғанда суды ағызып қоймай, тек қажетіне қолдануымыз керек.</p> <p>Қауіпсіздік: – Су ішкенде асықпай жұтамыз, күліп сөйлеп ішпейміз. Бұл – қауіпсіздіктің бір шарты.</p>	<p>Әңгіме: – Балалар, ас ішкенде көзіміз тойып, көп алып қоюға болмайды. Өзімізге қажет мөлшерді ғана алып, тауысып жеген дұрыс. Бұл – үнемділіктің белгісі.</p> <p>Қауіпсіздік: – Ыдысты үстел үстінде ұстап, абайлап пайдаланамыз. Қолды сермеп сөйлемейміз, өйткені ыстық ас төгіліп кетуі мүмкін.</p>
<p>Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)</p>	<p><i>Менің Отаным.</i> Миға шабул Доп лақтыру арқылы сұрақ қою. -Балалар біздер Қандай Республикада тұрамыз? - Отан деген не? -Отан деген сөзді қалай түсінесіңдер? Ширату әдісі <i>Отан туралы өлең оқып беру.</i> Отан. Ж Әбдірашев. «Отан - атам, Отан - әкем!» <i>Осы сөзім қате мекен?!</i></p>	<p>Ой қозғау. Әңгімелесу. <i>Балалар, бүгін мен сендерге туып өскен жеріміз, ауылымыз жайлы әңгімелесеміз.</i> <i>Ал, балалар сендер қай ауылда тұрасыңдар ?</i> <i>Көшелеріңізді аты қалай аталады?</i> <i>Ауылда қандай ғимараттар бар?</i> <i>Балалардың жауаптарын тыңдау.</i> <i>Ал, балалар, енді мына бейне роликке</i></p>	<p><i>Үнтаспадан гимн тыңдату.</i> <i>Балалар орнынан тұрып бірге қайталайды.</i> Ашық сұрақтар <i>Балалар не тыңдадыңдар?</i> <i>Біздің Отанымыз қалай аталады?</i> <i>Қазақстанның бас қаласы қай қала?</i> <i>Біздің еліміздің президенті кім?</i> <i>Балаларды мадақтау.</i> Ой дамыту. Суретпен жұмыс. <i>Рәміздер суретін көрсету.</i></p>	<p>Дид ойын: «Кім тапқыр?» <i>Шарты: жүргізуші сұрақ қоя отырып, бір балаға допты лақтырады. Ол жауабын айтып допты қайтып лақтырады.</i> - Қазақстанның астанасы, қай қала? - Астана. - Қ. Республикасының президенті кім? - Біз қай елде тұрамыз? - Қ. Р. - Сен қай облыста</p>

<p><i>Қате болса,Неге біздер Дейміз оны «Атамекен?!» «Отан - әжем, Отан – анам!» Туған жер! деп, Ол бекерге аталмаған..... Атам, әжем, әкем, анам Төртеуі де «Отан!» маған Өлеңнің мазмұнын, мағынасын балаларға түсіндіру.</i></p> <p>Дид ойын:«Өз мемлекетінің туынды тап» (үстел үстінде әр мемлекеттердің тулары суретте бейнеленген, балалар ішінен өз мемлекетінің туын табу керек)</p> <p>Ұлттық ойын: «Ұшты- ұшты»</p> <p>Мақсаты: балалар аңғарымпаз, тапқырлықты біледі.</p> <p>«Қауіпсіздік ережесі» «Бағдаршам не дейді?»</p> <p>Мақсаты: Бағдаршам көздерінің түстерімен</p>	<p>назарларыңды аударыңдар. Ашық сұрақтар АКТ технологиясы. Мына бейне роликте сендер нені көрдіңдер? Балалар, көрдіңдер ме біздің ауылымыз көптеген үйлер мен әдемі гимараттар мен көркейді. Бұның бәрін бізге кімдер салып береді? Сергіту сәті. Қара жорға әні мен бой сергіту. Шығармашылық орталықта жұмыс. Балаларға ауылдың табиғатының суретін салдыру. Балаларды мадақтау. Қорытынды. Дид ойын.: «Біздің ауыл қандай?» .</p> <p>«Өрт қауіпсіздігі» «Суретті бүкте» Мақсат. Өрт кезінде дұрыс әрекеттер туралы білімдерін бекіту.</p>	<p>Рәміздердің әр бөлігін талдату. Ту,Елтаңба,Гимн Балалар кейбір жаңадан келген балалар танығанымен толық білмеулері мүмкін таныстырып өтемін Сергіту сәті: Қазақстан үйіміз Біз Отанның гүліміз Желбіреді туымыз Достық біздің жырымыз Дид ойын.«Доп лақтыру» Шарты:Әр сөздің сұрақтарына қарай жауап беру керек Елтаңба – не бейнеленген? (шаңырақ,тұлпар, Қазақстан, егін, жұлдыз) Ту – қандай? (көгілдір, төртбұрышты, күн, қыран бүркіт бейнеленген) Әнұран – не істейді? (шырқайды, айтады, жаттайды) .Қорытынды:</p> <p>Ұлттық ойын: «Тақия тастамақ»</p>	<p>тұрасың? -Көшеңнің атын айт -Балабқша қалай аталады? -Бәйтерек қай қалада орналасқан? Т.б Балаларды мадақтау. Қорытынды. Сұрақ жауап арқылы қорытынды жасау.</p> <p>Дене тәрбиесі Кіріспе бөлім. Амандасу. «Балалар, біз бүгін мынандай ойын ойнаймыз: сендер кішкентай торғайлар боласыңдар, ал мен сендердің аналарың боламын (нұсқаушы торғайдың бейнесі бар бетперде-шапканы киеді). Шеңбер бойымен тұру. «Ана-торғай» қимылды көрсетіп, өзі сырттай бақылайды. Анасы қарап тұрғанда балалары шеңбер бойымен жүруді орындайды.</p>
---	--	---	--

*таныстыра отырып,
оның беретін белгілері
туралы түсінік беру және
ол белгілер бойынша
жүргіншілердің іс -
әрекеттерімен
таныстыру, бекіту.*

*«Жол қауіпсіздігі»
«Жол ережелері»
Міндеттері: жол
белгісінің негіздерін
бекіту; негізгі жол
белгілерімен, олардың
жіктелуімен,
тағайындалуымен
таныстыру; зейінді, есте
сақтауды, ойлауды
дамытуға ықпал ету.*

*«Анасы ұйықтап
кеткенде, балалар
қанаттарын жайып,
жан-жаққа ұшып
кетті». Торғайлар зал
ішінде ұшып жүр.
«Ана-торғай» оянды,
Чик-чирик, чик-чирик.
Бұл не шу? Бұл нешу?
Шеңберге жылдам
тұрыңдар, Ұшуға
ниетқылыңдар.
Нұсқаушы тағы да
ұйықтап қалғандай
болады. Сосын қайта
оянады.
Бір ғана сәтке көз
ілікті, Тентек боп
торғайлар кетті. Бірақ
енді қатаң қараймын,
Тәртіпке сендерді
саламын. Ал енді,
балапандар,
Жаттығуды
бастаңдар!
Негізгі бөлім.
Жалпы даму
жаттығулары
I.«Қанатымызды
тазалаймыз».
Б.қ.: серіппе жасаймыз,
басымызды оңға иеміз,*

			<p>б.қ., сосын солға 4 рет қайталаймыз.</p> <p>2.«Қанатымызды жасаймыз». Б.қ.: аяқтарымыз иықтың қашықтығына сәйкес келуі керек, қолдар төменде. Оң қолды жоғары көтереміз, жоғары қараймыз, б.қ., сол қолмен солай жасаймыз, 4 рет қайталаймыз.</p> <p>3.«Жуынамыз». Б.қ.: аяқтарымыз иықтың қашықтығына сәйкес келуі керек, қол белде, алға қарай иілеміз – «жуынып» жатқандай қимыл жасаймыз, б.қ., 5 рет қайталаймыз.</p> <p>4.«Дән тауып алайық». Б.қ.: отырамыз, саусақтармен еденді тықылдатады, б.қ. 4 рет қайталаймыз..</p> <p>5.«Ұшуды үйренеміз». Б.қ.: бұрынғыдай. Қолды құлаштай созып бір орында секіру.</p>
--	--	--	--

б.«Біз өсеміз».
Б.қ.: аяқ бірге қосулы,
қолдар төменде. **Қолды
жоғары созып,
керілеміз – тыныс
аламыз,**
б.қ. –
тынысшығарамыз.
Негізгі қимылдың
түрлері:
1.Бағандар арасынан
«жылан» жасап
жүреді.
«Қараңдар, қаншама
ағаштар айналада.
Орманда адасып
қалмай, бір-бірімізден
қалмай ұшамыз».
2.Бөренеден (сәкіден)
секіру.
«Алдымызда ағаш
құлап жатыр, оны
секіріп өтейік».
**Қимыл-қозғалыс
ойыны: «Ана-торғай
мен балалар»**
Бірлесіп бірге ұшамыз,
Бір-бірімізден
қалмаймыз.
Бір сапқа тұрып
бәріміз Алыс жаққа
барамыз.

				<p>Онда дәмді дәндер бар, Сендерге арнап сақталды.</p> <p>«Өрт қауіпсіздігі» «Жанғыш заттар» Мақсаты. Балаларды қауіпті заттардың арасынан жиі өрт тудыратын заттарды табуға үйретіңіз. Логикалық ойлауды дамыту. «Кішкентай тігіншілер әлемі»</p>
Балалармен жеке жұмыс	<p>Тақырыбы: «Айна» Мақсаты: Эмоцияны тану, өзін-өзі көру арқылы танысу. Шарты: Бала айнаға қарап тұрады. Тәрбиеші: «Қуанышты бет көрсет», «Ашулы бет көрсет» дейді. Бала эмоцияны бейнелейді.</p>	<p>Тақырыбы: «Жылы алақан» Мақсаты: Сенімділік пен мейірімділікті дамыту. Шарты: Тәрбиеші баланың қолын ұстап: «Сен мейірімдісің, сен ақылдысың» дейді. Бала да жылы сөз қайталайды.</p>	<p>Тақырыбы: «Қай дыбысты естідің?» Мақсаты: Есту зейінін дамыту. Шарты: Тәрбиеші қоңырау, барабан немесе қасықпен дыбыс шығарады. Бала қандай дыбыс екенін табады.</p>	<p>Тақырыбы: «Сиқырлы суреттер» Мақсаты: Шығармашылық қиялды дамыту. Шарты: Балаға жай ғана сызық немесе нүкте беріледі. Ол одан сурет шығарады (күн, бұлт, алма).</p>
Серуенге дайындық	<p>«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.</p>			
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін	Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары.

	<i>дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.</i>	<i>қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>	<i>дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.</i>	<i>Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>
Серуен	<i>Картотека №2</i> <i>Күзгі жапырақтарды бақылау.</i>	<i>Картотека №4</i> <i>Ауа-райының салқындауын бақылау.</i>	<i>Картотека №5</i> <i>Ұшып жүрген құстарды бақылау.</i>	<i>Картотека №7</i> <i>Жаңбырдың жауғанын бақылау.</i>
Серуеннен оралу	<i>Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту.</i>			
Балалардың үйге қайтуы	<i>Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.</i>			
	<i>Бүгін балалар «Дүкен» ойынын ойнады. Сөйлесу және сату-алу рөлдерін меңгерді. Үйде ойыншықтармен «дүкенге бару» ойынын ойнаңыз.</i>	<i>Бүгін балалар «Дүкен» ойынын ойнады. Сөйлесу және сату-алу рөлдерін меңгерді. Үйде ойыншықтармен «дүкенге бару» ойынын ойнаңыз.</i>	<i>Бүгін балалар қағазды қиып, желімдеп аппликация жасады. Қол икемділігін дамытты. Үйде қарапайым аппликация жасауға мүмкіндік беріңіз.</i>	<i>Бүгін балалар «Жыл мезгілдері» суреттерін қарап, айырмашылықтарын атады. Ойлауын дамытуға тырысты. Үйде суреттерді пайдаланып, «Қай мезгіл?» ойынын ойнаңыз.</i>